ROST

Revistă de cultură creştină şi politică

Părintele Sofian Boghiu, apostolul Bucureștilor

Mircea Druc: „România nu mai există“
de Viorel Patrichi

Al şaselea patriarh şi unitatea Bisericii
de Claudiu Târziu

Ecumenism manelist, la Sibiu
de Adrian Botez

Tentativă de manipulare: Brâncoveanu – mason
de Răzvan Codrescu

an V ● nr. 56 ● octombrie 2007 ● 3 lei

www.rostonline.org

Coperta I: Părintele Sofian Boghiu

sumar

numărul 56 • octombrie 2007

Revista ROST poate fi procurată de la chioşcurile Rodipet SA sau:

- În **Bucureşti** – de la librăriile „Vasiliada“ (Bd. I.C. Bratianu 12) şi „Sophia“ (Str. Bibescu Vodă nr. 24, lîngă Facultatea de Teologie)
- În **Constanţa** – de la librăria „Brâncovenească“ (Str. Ştefan Mihăileanu nr. 21)
- În **Galaţi** – de la librăria „C. Negri“ (Strada Domnească 27)
- În **Suceava** – de la librăria „Sf. Voievod Ştefan cel Mare“

OFERTĂ

Revista ROST caută distribuitori în toată ţara: biserici de mir, mănăstiri, firme locale de difuzare a presei, librării şi persoane particulare. Oferim comision generos. Pentru detalii, luaţi legătura cu directorul publicaţiei, Claudiu Târziu, la telefon 0740.103.621 ori pe e-mail: rost@rostonline.org sau revistarost@gmail.com.

ROST
Revistă de cultură creştină şi politică

Fondată 2002

Revistă naţională editată de Asociaţia ROST

DIRECTOR
Claudiu TÂRZIU
tel.: 0740.103.621
rost@rostonline.org

REDACŢIA
Mihail ALBIŞTEANU
Richard CONSTANTINESCU
Cristi PANTELIMON

COLABORATORI PERMANENŢI
Antonio ARONEASA
Corina BISTRICEANU
Răzvan CODRESCU
Stelian GOMBOŞ
Pr. Radu ILAŞ
Constantin MIHAI
Viorel PATRICHI
Mircea PLATON
Marcel RĂDUŢ SELIŞTE
Marina ROMAN
Paul Gabriel SANDU
Constantin N. STRĂCHINARU
Nicolae STROESCU-STÎNIŞOARĂ

COMUNICARE & PR
Nicu BUTNARU

DTP
Omni Press & Design
art@opd.ro

EDIŢIE INTERNET
Dragoş DORAN

CORESPONDENŢĂ
OP 23, CP 27 – Bucureşti

TIPAR
Docuprint SRL
tel.: 0234/588.930

DIFUZARE
Rodipet SA

ABONAMENTE
La redacţie

ISSN
1583-6312

www.rostonline.org

Al șaselea patriarh și unitatea Bisericii

PF Daniel este al şaselea patriarh. Deocamdată, este patriarhul majorității episcopilor din Biserica Ortodoxă Română. Dacă va fi şi al poporului român drept-credincios, rămîne de văzut. Prea Fericitul e singurul care o poate demonstra. Ne rugăm lui Dumnezeu să o facă.

Claudiu Târziu

Desemnarea noului patriarh a cunoscut trei momente importante, în care s-a văzut cel mai bine starea Bisericii: campania electorală, scrutinul şi întronizarea. Pe scurt, în campanie s-a observat că există în Biserică o mişcare de apărare a Tradiției deloc de neglijat, care luptă însă contra unor forțe politice – unele oculte – impresionante; rezultatul alegerilor indică o fractură între voința credincioşilor de rînd şi cea a ierarhilor[1]; iar discursul Întîistătătorului de la înscăunare marchează şi divergențele majore din sînul Sinodului.

Analiza acestor momente ne duce la concluzia că în BOR există mari tensiuni, care amenință unitatea Bisericii. Tensiuni generate pe de o parte de slaba credință a noastră, a tuturor, pe de alta de statutul de prinți ai Bisericii pe care şi l-a acordat majoritatea ierarhilor. În locul păstorilor blînzi şi smeriți, tămăduitori duhovniceşti şi caractere modelate prin respectarea voturilor monahale, în Sinod sînt prea mulți oameni bogați şi orgolioşi, rafinați sforari care îşi urmăresc tenace şi fără scrupule interesele. Nu e locul aici să intru în detalii, dar sînt cunoscute afacerile, legăturile politice şi manevrele de culise pentru creşterea influenței în Biserică a unor chiriarhi. Între, să zicem aşa, *high-ecclesia* şi *low-ecclesia* există o prăpastie, care se tot adînceşte pe nesimțite. Porunca ascultării încă este respectată de marea masă de credincioşi, în ciuda nemulțumirilor. Iar frămîntările de la vîrf sînt deocamdată gestionate bine de către o mînă de vlădici în care Chipul lui Hristos e pregnant. Însă primejdia ruperii Bisericii este reală. Fericitul întru pomenire patriarh Teoctist a conştientizat-o. Şi credem că marele său merit este că a reuşit să mențină un echilibru şi să păstreze unitatea BOR. La aceasta este chemat întîi de toate şi ce de-al şaselea patriarh, PF Daniel. Din discursul său de la întronizare se pare că a înțeles aceasta. Dar dincolo de vorbe sînt aşteptate faptele. Dacă PF Daniel va face ce a spus[2], va fi pace şi armonie, iar Prea Fericirea Sa se va dovedi patriarhul tuturor românilor.

Alegerea noului mitropolit al Moldovei va fi un test din acest punct de vedere. În cazul în care PF Daniel va impune, prin mijloacele folosite şi la Mitropolia Ardealului, şi în alegerile pentru Patriarhie, un apropiat „ecumenist“ şi/sau controversat – cu afaceri dubioase, ori cu pete la dosarul de Securitate –, se va vădi că în 30 septembrie a încercat doar să adoarmă vigilența contestatarilor săi. Consecințele sînt lesne de imaginat.

[1] Votul hotărîtor s-a dat în Sinod. Şi nu putem crede că unui călugăr de vocație, înalt cărturar, care a dat jertfă în temnițele comuniste, conducător înțelept şi curajos, ca ÎPS Bartolomeu Anania, românii i-ar fi preferat un profesor, călugărit la 36 de ani doar pentru a putea fi uns episcop, avînd ca principală calitate priceperea managerială, ca ÎPS Daniel; doar nu era un concurs de director de SRL.

[2] „(...) În al doilea rând, datoria noastră constantă este *promovarea comuniunii frățeşti, a coresponsabilității şi a conlucrării cu toți ierarhii din Sfântul Sinod*, pentru a păstra şi apăra credința ortodoxă şi unitatea Bisericii noastre. (...) Sperăm că dialogul, cooperarea şi respectul reciproc în raport cu alte Biserici şi cu alte culte religioase vor continua, acordând însă o atenție deosebită păstrării dreptei credințe şi tuturor valorilor tradiționale ale Ortodoxiei. (...) Noi avem dorința şi datoria să rămânem statornici în unitatea dreptei credințe“ – din cuvîntul PF Daniel, rostit pe 30 septembrie 2007, cu prilejul întronizării sale ca patriarh.

Fapte, vorbe, gînduri

Pentru cititori de elită

Fidelă ideii de elită, care a călăuzit-o de la fondare, ROST intră într-o nouă etapă. Una în care, nu ne îndoim, se va proba că nu numai cei care scriu această revistă, ci şi cei care o citesc se definesc printr-o excelenţă a spiritului. Recunoaştem că ideea de a schimba modul de difuzare şi, deci, de a ne cerne altfel cititorii nu ne-ar fi venit fără ajutorul neprecupeţit al capitalismului sălbatic de la noi – care ne-a dovedit că înţelegerile şi contractele nu fac nici cît o ceapă degerată, iar onoarea şi corectitudinea sînt simple naivităţi pe care le ignoră orice afacerist hotărît să se îmbogăţească. Cum noi nu vrem să facem parte din sistem, ci să-l schimbăm; cum nu avem nimic de pierdut, iar singura răsplată a eforturilor noastre este lucrul bine făcut – nu vreun beneficiu material –, ne-am hotărît să renunţăm la colaborarea cu marii difuzori de presă. Comisioanele împovărătoare, lipsa de seriozitate, întîrzierea inadmisibilă - de cîte 8-10 luni – a plăţilor, ne-a obligat să găsim o soluţie. Începînd cu 1 ianuarie 2008, revista ROST va putea fi găsită numai în marile oraşe şi numai la anumite centre de difuzare a presei, independente, librării şi biserici, care înţeleg să cultive valoarea. Lista acestor puncte de distribuţie a ROST va fi făcută publică în revistă şi pe pagina de internet a publicaţiei (www.rostonline.org/rost). În acest sens, dacă printre cititorii noştri sînt oameni care pot contribui la o astfel de distribuţie, sînt invitaţi să ne contacteze. Iată de ce spunem că ai noştri cititori se vor alege cu mai multă atenţie, în urma trecerii la acest fel de distribuţie. Întîi, pentru că nu vom mai sta pe tarabe alături de publicaţii deşucheate sau superficiale, ci vom fi numai lângă de revistele din aceeaşi categorie cu a noastră. Pe urmă, nefiind de găsit pe toate drumurile, vor afla locul în care revista va fi difuzată numai cei care vor dori într-adevăr să ne citească şi se vor încumeta pentru asta la un minimum de efort – respectiv să cerceteze librăriile mai bune din oraş, să meargă la bisericile centrale sau să ne viziteze site-ul www.rostonline.org/rost. Nu în ultimul rînd, vom avea o imagine clară a celor care sînt ataşaţi de revistă şi nu vor să piardă nici un număr, simţind că au ceva de cîştigat din parcurgerea ei. **Aceştia se vor abona.** Căci, totuşi, cea mai bună modalitate de a vă asigura că nu scăpaţi nici un număr din ROST rămîne **abonamentul**. E atît de simplu să trimiteţi 18 lei (pentru şase luni) sau 36 lei (pentru un an) pe numele **Târziu Claudiu Richard, la Căsuţa Poştală 27, Oficiul Poştal 23** (sector 6), **Bucureşti**, specificînd, în locul de corespondenţă, **numele dvs, adresa completă şi perioada pe are doriţi abonamentul** (toate scrise citeţ, pentru a evita orice neînţelegeri). Firmele care deţin chioşcuri de distribuţie a presei decente, librăriile, bicericile de mir şi mănăstirile care doresc să difuzeze ROST, ne pot contacta la numărul de telefon **0740.103.621** sau pe e-mail: **revistarost@gmail.com**.

Misiune ortodoxă

Am primit de la Fundaţia „Sfinţii Martiri Brâncoveni“ din Constanţa următorul comunicat: „În marea necredinţei, a întunericului şi a dezlănţuirii forţelor demonice, sec. XX s-a păstrat creştin prin puţinii luminători, ştiuţi şi neştiuţi, care şi-au ars viaţa lor pentru ca noi, cei de astăzi, să avem viu modelul trăirii creştine şi să nu fim înşelaţi a crede că Evanghelia e literă moartă. Ca expresie a dragostei şi recunoştinţei pentru aceste torţe vii ale vieţii creştine, considerăm o datorie de onoare să-i cunoaştem. Aceasta este raţiunea pentru care am hotărît să ne alăturăm efortului pe care alţii l-au început deja în această direcţie. În cadrul fundaţiei funcţionează deja o mică bibliotecă axată în special pe carte religioasă şi mărturisire a istoriei reale, trăite, nu închipuite de minţi înfierbîntate spre alte idealuri! Vă rugăm să ne sprijiniţi cu cărţi, mărturii şi sugestii. Periodic vom edita rezultatele studiului. Funcţie de posibilităţi vom extinde studiul

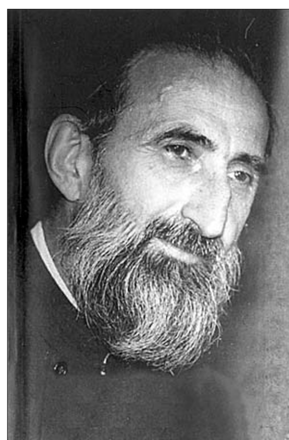
nostru şi în afara graniţelor locuite de români. Adresa noastră este: Fundaţia Sfinţii Martiri Brâncoveni, Constanţa, Str. Vasile Lupu nr. 43, www.fundatia-smb.ro, email: fundatia_smb@yahoo.com, tel./fax: 0241/665.354, persoană de contact Iustin Petre, tel.: 0724.711.646.“

Scrisoare de mulţumire Părintelui Bartolomeu

La 13 septembrie, a doua zi după alegerea patriarhului BOR, scriitorul Marcel Petrişor, Victor Roncea – coordonatorul Civic Media, Claudiu Târziu – preşedintele Asociaţiei ROST şi jurnalistul Cristian Curte au dat publicităţii o scrisoare deschisă către ÎPS Bartolomeu Anania, Mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, în numele grupului de credincioşi care i-a cerut ierarhului ardelean să candideze la cea mai înaltă demnitate în Biserică. Redăm în continuare textul scrisorii: „Înalt Prea Sfinţia Voastră, la ceas de răscruce pentru Biserica noastră strămoşească, dorim să vă mulţumim, cu smerenie si plecăciune, pentru că aţi acceptat să duceţi drapelul jertfei şi al suferinţei foştilor deţinuţi politic şi la alegerile pentru Scaunul Patriarhal. «Bătrînul oştean» al lui Hristos a mers, ca întotdeauna, pe Calea cea dreaptă a poporului creştinat pe acest pămînt de către însuşi Sfîntul Apostol Andrei. În opinia noastră, a celor 112 creştini ortodocşi (deveniţi 170 după publicarea Apelului – *n.red. ROST*) care v-am adresat un Apel de urgenţă pentru soarta Bisericii Ortodoxe Române – mulţi foşti deţinuţi politic –, rezultatul alegerilor din 12 septembrie a.c. a marcat doar o nouă etapă pe drumul spre mîntuirea neamului românesc. Nu v-am zărit trist după vot, Prea Înalte, ci numai îngîndurat. Ştim de ce. Dacă se vor stîrpii orgoliile, dacă se vor netezi vicleşugurile, şi dacă un dram din iubirea lui Hristos va înobila inimile de la vladică la opincă, numai atunci păstorii Bisericii strămoşeşti, prin har şi exemplu, vor urma învăţăturile duhovnicilor României şi vor prelungi opera de spiritualitate a Bisericii Ortodoxe Române în spaţiul creştin al Europei pînă la ceasul mîntuirii neamurilor. Pentru aceasta, veghea şi frăţia profund ortodoxă în Sfîntul Sinod trebuie să facă pereche. Noi, cei ce am împărtăşit în adîncul temniţei de odinioară aceeaşi speranţă a mînturii prin suferinţă, împreună cu noua generaţie a luptei anticomuniste, redeclanşate în decembrie 1989, vă urăm în continuare ani mulţi spre propăşirea adevărului şi credinţei în Biserica Naţională Română. Rămînem fideli ‚Îndemnului la luptă» rostit de poetul închisorilor comuniste, Radu Gyr. Cu noi este Dumnezeu!“

Părintele Voicescu, comemorat la Mislea

De Sfînta Maria Mică, la 8 septembrie, s-au împlinit zece ani de la moartea Părintelui Constantin Voicescu (foto), unul din marii

duhovnici ai României, ucis într-un accident rutier, după ce tocmai săvîrşise slujba de pomenire pentru deţinutele anticomuniste decedate în lagărul de femei de la Mislea (judeţul Prahova). În această zi, foştii deţinuţi politic şi luptători în rezistenţa anticomunistă i-au pomenit, la închisoarea de la Mislea, pe cei căzuţi pentru credinţa lor, în frunte cu Părintele Voicescu. În unele din predicile sale, Părintele Voicescu insista pe caracterul demonic al comunismului: „Comunismul a vrut chiar distrugerea sufletului nostru românesc, distrugerea credinţei. Credinţa noastră ortodoxă, acesta a fost inamicul public numărul unu al comunismului. Dar n-au reuşit, pentru că pe Hristos nu poate să-L învingă nimeni. Toţi cîţi au fost prin închisori au rezistat, iar dacă n-au rezistat, atunci au murit cu gîndul că «Hristos, care s-a sălăşluit în noi prin taina Sfîntului Botez, este mai puternic decît cel ce se află în lume». Iar cei mai mulţi din cîţi au fost acolo, în închisori, L-au avut pe Hristos.“

Ţiganii se pretind „urmaşii“ dacilor şi ai romanilor

În ciuda faptului că cele mai vechi dovezi ale existenţei (trecerii) ţiganilor pe teritoriul românesc datează din jurul lui 1400, argumente revizioniste au început a fi propagate sub pretextul anti-rasismului. O mostră despre cum ţiganii încep să-şi construiască un discurs asupra priorităţii lor istorice în „România“ ne este dată într-un articol al lui Valeriu Nicolae (foto), expert în rromi pentru Comisia Europeană şi pentru Parlamentul European, lider a diverse ONG-uri cu acelaşi obiect al muncii „apărarea drepturilor“ ţiganilor. La adresa de internet http://www.ergonetwork.org/culture.htm poate fi citit textul integral, din care am reţinut: *„Roma have lived in Romania since the beginning of the first millennium, hundreds of years before even an incipient Romanian state or language existed.“* Pe româneşte, romii/ţiganii ar fi trăit în România de la începutul primului mileniu de după Hristos, cu sute de ani înainte ca statul român sau limba română să fi existat. Astfel de afirmaţii sînt răspîndite în toată lumea prin diverse *Newsletters*. Inutil să mai anticipăm ce va deveni un asemenea discurs în perspectiva anunţată (şi aşteptată de unii) a schimbării proporţiilor compoziţiei etnice a populaţiei României. Liviu Bordaş, un tânăr cărturar, cercetător, a descoperit acest asalt ţigănesc şi l-a făcut cunoscut pe internet, pentru a-i preveni pe cei care ar trebui să apere interesele româneşti, dar şi pentru a protesta faţă de acest revizionism obraznic. Liviu Bordaş se aşteaptă însă că toţi cei care vor contrazice această poziţie, de dată recentă, a unor lideri ţigani să fie „acuzaţi de rasism, etnicism, naţionalism ...şi tot restul... Şi să nu se mire dacă, în loc de tradiţionala înjurătură, vor fi trimişi în mod savant acolo de unde au venit strămoşii lor înainte de a-şi constitui o limbă şi un stat prin care i-au înrobit pe băştinaşii rromi“. Ne asumăm riscul oricărei etichetări şi spunem adevărul.

Canonizarea sfinţilor din închisori

Duminică, 30 sept. a.c., începînd cu ora 23.00, Claudiu Târziu, directorul revistei ROST, a fost invitat la emisiunea „Luminile nopţii – cultură şi spiritualitate“, realizată de Cristian Curte la Radio România Actualităţi. Tema ediţiei a fost necesitatea canonizării celor ucişi pentru Hristos în timpul regimului comunist din România. A avut o intervenţie înregistrată şi monahul Moise de la Mănăstirea Oaşa – Alba, autor al recentei cărţi despre Valeriu Gafencu, *Sfîntul închisorilor*. Tema a fost prilejuită de întronizarea noului

Valeriu Gafencu

patriarh al BOR, PF Daniel, căruia unul dintre susţinătorii săi, publicistul Cristian Bădiliţă îi recomanda într-un articol din „Ziua“, la 24 septembrie, ca primul pas în păstorirea BOR să fie canonizarea martirilor de sub regimul comunist. Iată o afirmaţie a lui Bădiliţă cu care sîntem de acord. Canonizarea celor omorîţi în temniţă pentru Hristos ar fi un gest salvator pentru mulţi dintre noi, căci, aşa cum spune Avva Iustin Parvu, de la Mănăstirea Petru Vodă, dacă ne bate

Dumnezeu o face şi pentru că nu ne cinstim sfinţii aceştia.

Preferatul PF Daniel pentru Mitropolia Moldovei?

Jurnalistul Florian Bichir de la „Evenimentul zilei“, zelos susţinător al ÎPS Daniel în alegerile pentru demnitatea de patriarh (el spunînd despre mitropolitul de atunci al Moldovei enormitatea: „este singura şansă a Biserici“), pare să-şi continue misia de purtător de cuvînt neoficial al noului Întîistătător al BOR. El trece în revistă candidaturile – date ca sigure – la scaunul de mitropolit lăsat liber de ÎPS Daniel prin accederea sa la tronul patriarhal: ÎPS Nifon, Arhiepiscopul Tîrgoviştei, ÎPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, PS Casian al Dunării de Jos şi PS Ioan al Covasnei şi Harghitei. Ne cam îndoim, căci asupra capetelor lui Nifon, Teodosie şi Casian stau niscaiva dosare de turnători la Securitate – cel puţin aşa reiese din ultimele informaţii scurse din CNSAS. Mai mult, ÎPS Nifon rimează mai degrabă cu trecutul ceauşist decît cu viitorul. ÎPS Casian i-ar sluji de minune interesele PF Daniel, conducînd cu mînă de fier afacerile lăsate de noul patriarh în Mitropolia Moldovei. Numai că, pe lîngă dosarul Secu şi prietenia cu Prea Fericitul, mai atîrnă şi capitalul de simpatie pe care îl are în sînul Sinodului.
PF Daniel încearcă acum să domolească suspiciunile şi pare înclinat mai degrabă să facă un compromis cu „tabăra conservatoare“, decît să-şi impună un om cu forţa. Suirea PS Ioan pe scaunul mitropolitan al Moldovei ar putea fi acest compromis.
E cunoscut că ierarhul acesta este, pe de o pate, bun român, excelent administrator – se vede prin tot ce a clădit din nimic în Harghita şi Covasna –, fidel tradiţiei şi pe de altă parte un susţinător al lui Daniel la patriarhie. Revenind la Bichir, acesta afirmă, în manieră „bizantină“, că toţi sînt buni, dar că mai bun ar fi PS Ioachim Băcăoanul (foto), Episcop-vicar al Romanului. Şi că, la o adică, l-ar prefera şi pe PS Corneliu Bârlădeanu, episcop-vicar la Huşi (acela care l-a tratat ca pe un cîine pe părintele Daniel Corogeanu de la Tanacu). De ce? Pentru că aceştia sînt tineri. Dacă vîrsta poate fi un criteriu, nici Ioan (n. 1951) nu e mult mai bătrîn decît Ioachim (n. 1954), iar Teodosie (n. 1955) şi Casian (1955) sînt chiar o ţîră mai tineri. Dar Bichir mai are şi alte argumente: „PS Ioachim nu a putut ieşi din ţară pînă în 1990, iar Securitatea s-a opus hirotonirii sale de nenumărate ori (dacă o fi adevărat, are deci un punct suplimentar faţă de Casian şi Teodosie – *n.red. ROST*). Are studii strălucite la Paris, unde a făcut un doctorat (1994 – *n.red. ROST*) despre Dumitru Stăniloae (m. 4 oct. 1993 – *n.red. ROST*), singura teză despre acesta cînd era *în viaţă* (subl. red.). A înfiinţat prima mănăstire românească în Occident (...) Iar PS Ioachim mai are două mari atuuri: este moldovean şi este iubit de călugari, care văd în el unul de-al lor“. Ciudat cum astăzi cei mai aprigi „ecumenişti“ din Biserica noastră caută să se legitimeze cu ucenicia făcută pe lîngă sau cu doctoratele despre Părintele Stăniloae – care altminteri îi combate viguros pe heterodocşi în scrierile sale şi respinge ecumenismul. „Eu nu prea sînt pentru ecumenism; socotesc că ecumenismul este produsul masoneriei; iarăşi vor să relativizeze credinţa adevărată. Ecumenismul este pan-erezia timpului nostru“, spunea Părintele Stăniloae într-un interviu, la începutul anilor ’90, reprodus de revista „Scara“ în 1999. Cît despre „popularitatea“ de care s-ar bucura PS Ioachim în mănăstirile moldave – este lesne sesizabilă la faţa locului. Una peste alta, credem că Bichir ne indică preferatul PF Daniel la Mitropolia Moldovei. Tocmai pentru că Ioachim este mai puţin cunoscut de lumea largă şi deci mai greu de contestat, se pare că nu a avut legături cu poliţia politică, a făcut studii în străinătate, este de vîrstă apropiată cu patriarhul şi prin aceasta Daniel ar da semn că vrea să înoiască ierarhia. În plus,
PS Ioachim îi este loial PF Daniel, are acelaşi fel de a acţiona – amestec de duritate şi şiretenie – şi cunoaşte destul de bine bucătăria Mitropoliei Moldovei.

Ioachim Băcăoanul

Spovedanie neterminată a poporului meu

Mircea Cristian Pușcașu*

Există o prejudecată conform căreia creștinismul, ortodoxia în special, este ceva pentru babe, pentru inculți sau proști. Uneori când intri în câte-o biserică înțelegi originea acestei presupoziții superficiale. Bisericile sunt de multe ori pline de oameni dărâmați, eșuați. Dar și strada, lumea este astfel. Asta este fața României de azi, care găsește totuși în Dumnezeu ultima scăpare.

Suntem un popor plin de răni și sechele, ce trăiește, în cea mai mare parte a timpului, pe de rost, în rutină și plafonare. Nu poți să judeci pe nimeni prea aspru: și tu și eu tot pe-acolo suntem.

Istoria ultimilor decenii și păcatele uriașe de care suferim și-au lăsat rănile deschise în văzul tuturor. Dacă ar trebui să mergem la spovedit ca popor ce-am avea de mărturisit? Câteva, mai mari, le-aș numi eu aici:

- *Lepădarea de Dumnezeu* ca solicitare de stat („«Copii, dacă vă întreabă tovarășul inspector dacă credeți în Dumnezeu, ce o să răspundeți?»/ «Nuuu!!!», strigară copiii într-un glas");
- *Crimele puterii* centrale comuniste împotriva elitelor intelectuale și morale (intelectuali de orice orientare politică, preoți, monahi, ierarhi întemnițați, torturați, uciși în cele mai înfiorătoare feluri, doar pentru că nu erau de acord cu un sistem ale cărui metode demonice le-au intuit înainte de a le fi îndurat);
- *Crimele omului de rând* împotriva vecinului său, de la pâră la vânzarea pe bani sau favoruri de nimic, sau de frică, sub amenințare („Tovarășe locotenent, permiteți să vă raportez că vecinul meu mi-a declarat că a ascultat împreună cu familia injurii la adresa Partidului la postul de radio Vocea Americii");
- *Patologia proprietății:* furtul generalizat. Toată lumea fura fără să simtă vină („Nu fur de la nimeni, fur de la Stat");
- *Lipsa demnității* și obișnuința mizeriei morale („Partidu' era bun: ne-a dat casă, masă. Ce dacă i-a băgat p'äia la pușcărie? O făceau pe-a deștepții. Așa le trebe. Mama lor de bandiți!");
- *Uciderea copiilor nenăscuți* (avorturile). Prima lege post comunistă a fost legalizarea avorturilor. De atunci până azi s-au săvârșit aproximativ 20.000.000 de avorturi. O medie de peste un milion pe an. (Cum spunea cineva: „Suntem un popor pe jumătate în pământ!") Azi, fiecărei nașteri îi corespund trei avorturi, asta înseamnă că trei sferturi din sarcinile viabile sfârșesc tragic, prin avort, doar un sfert dintre pruncii concepuți se nasc, iar din aceștia nu toți sunt doriți. De aici înțelegem că noi, românii, azi, nu ne dorim copii, că nu-i iubim, că ne iubim doar pe noi, așa de tare ne iubim încât ne ucidem copiii ca să putem noi trăi mai bine, mai fără griji.
- *Utilizarea fără scrupule a anticoncepționalelor* de orice fel. Azi în scopuri desfrânate românii, în marea lor majoritate, folosesc anticoncepționale și asta fără urmă de mustrare de conștiință. Chiar și cei care merg la biserică. Sunt șmecheri. Fură plăcerea fără să-și asume responsabilitățile ce decurg din actul plăcut, responsabilități pentru a căror greutate Dumnezeu le-a însoțit cu plăcerea. Pentru a-i ușura omului împreună-lucrarea cu El, a pus Dumnezeu bucurie în toate lucrurile ce țin de viață. În cele ce țin de viața trupului (hrana, îmbrăcămintea, respirația, înmulțirea neamului omenesc etc.) a pus bucurie trupească (legată de sațietate, confort termic, aer curat, plăcere fizică etc.), iar în cele ce țin de viața sufletului a pus bucurie sufletească. Pentru procreere, cumva Dumnezeu dă plata înainte, învoindu-se cu omul, prin legile firii, ca acesta să le împlinească. Omul ia

* mnpuscasu@yahoo.com

plata plăcerii fizice, din fire sădită, dar partea lui, munca lui, datoria lui nu şi-o îndeplineşte. Apoi, căzând din rău în mai rău, spune: „Ce Dumnezeu, ce plată, ce datorie? Nu există! Fac ce vreau."

● *Nefericirea copiilor români.* Părinţii nu-şi doresc copii, folosesc mijloace contraceptive pentru asta, dacă totuşi au o „sarcină nedorită" (ce uşor folosim acest termen!) trei sferturi din ei avortează şi astfel, după acest teribil triaj, se nasc şi în România copii. Unii doriţi, unii nedoriţi. (Cât de mare este drama unui copil nedorit! Este un lucru ce poate rămâne ascuns, dar care lasă asupra copilului o pecete negativă ce o va purta toată viaţa.) Dar nici cei doriţi nu o duc prea bine. Mulţi părinţi sunt forţaţi de noul stil de viaţă al societăţii româneşti (libere) să devină muncitori de zi-lumină, adică din zori şi până-n seară, femei şi bărbaţi, mame şi taţi (*mai puţin liberi, dacă nu chiar sclavi pe bani puţini*). Îţi şi vine uneori s-o întrebi pe doamna ce controlează biletele în autobuz, noaptea pe la 10, în schimbul 2: „Mamă dragă şi amărâtă, cu cine ţi-ai lăsat copiii?" Dar acestea sunt totuşi, cazuri fericite. Mai dureros este fenomenul larg răspândit al migraţiei părinţilor, copiii devenind practic orfani, crescuţi de bunici, mătuşi, vecini, cu urmări greu de înţeles acum, în complexitatea lor. Fenomenul acesta este unul cataclismic, lăsând în urmă multe victime: copii care se sinucid roşi de dorul părinţilor ce au plecat „spre binele lor", „să le ofere un trai mai bun".

● *Desfrâul generalizat.* Televiziunea, publicaţiile pentru adolescenţi, revistele „de damă", cele „pentru adulţi" poartă azi miasmele grele ale desfrânării ca modă, ca virtute indispensabilă omului „modern". („Cea mai sexy colegă de clasă" s-ar traduce celor vechi prin „colega cea mai provocatoare spre desfrânare" sau „colega faţă de care am cele mai desfrânate gânduri") Influenţele desfrânării se întind de la vârste incredibil de mici (3-4 ani) la vârste la care trupul nu prea-l mai ispiteşte pe om. Am în memorie două fetiţe de 3-4 ani, care încă nu vorbeau bine şi îngânau dansând, imitând gesturi sexuale refrenul „Sexi, sexi, ştiu că mă vlei, tătă ziua ti gândeşti la fimei!". Altă amintire tristă este aceea a unui bătrân respectabil care nu-şi putea desprinde ochiii de pe o reclamă stradală, cu multă piele dezgolită şi aluzii străvezii.

● *Dispariţia conştiinţei de neam.* Românii nu mai au azi legătură cu trecutul adânc al neamului. Cei de la cârma ţării nu mai ştiu de unde vine şi unde ar trebui să se îndrepte acest neam. Dezorientarea, lipsa unui proiect autentic, oportunismul, lichelismul sunt simptomele unei pseudoelite de carnaval care, vorbind, râzând, a uitat de ce râde, despre ce vorbeşte. Averea Statului, cândva samavolnic adunată prin Marea Colectivizare, este acum samavolnic împărţită, ca o nouă pradă a unui nou război, prin lucruri „mari" (Marea Privatizare, Marea Retrocedare şi altele). Modelele nu mai există, morala a murit demult, demnitatea, nobleţea, diplomaţia lasă locul slugărniciei, canaliei, gregarului. Instinctul guvernează ca raţiune, în vremuri în care înţelepciunea trebuia să ne fi intrat deja în reflex.

Aş putea continua (*Superficialitatea în legătura cu Dumnezeu; Desfrâul mediatic, Discriminarea pozitivă a minorităţilor imorale, Relativizarea reperelor absolute, Consumismul etc.*). Nu vreau să joc rolul acuzatorului public, nu acuz pe nimeni, deplâng doar starea noastră de azi. Ăştia suntem, ăsta-mi este chipul şi am datoria de a mă uita în oglindă. Dar nu este numai datoria mea. Vă rog să continuaţi dvs, cititorii acestei reviste, încercarea de spovedanie a obştei, a poporului român de azi. Nu doar prin a descoperi păcatele şi patimile noastre ca popor, ci şi prin a le mărturisi, a le lepăda, a cere iertarea lui Dumnezeu şi a le îndrepta în noi, în copiii noştri şi în copiii copiilor noştri. Astfel să se împlinească în noi cuvintele *„pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm".*

Omenia barbarilor

Departe de mine gândul de defini cuvântul „barbar“ de-a lungul istoriei. Mă rezum doar la a aminti că acest cuvânt era folosit, în general, de către marile puteri politice (state, imperii) pentru a-i desemna pe „ceilalți“ (alte state, popoare, etc), care nu se încadrau în standardele de civilizație pe care „puternicii zilei“ le propuneau.

Emilia Corbu

Pornind de la anticii greci şi până la romanitatea bizantină, cuvântul este des întâlnit pentru a desemna o pleiadă de popoare, mereu altele, ajunse la granițele mereu schimbătoarelor imperii. Şi cum istoria e scrisă de cei puternici, barbarii au rămas mereu la periferia interesului cronicarilor, iar atunci când s-a scris despre ei, partizanatul cultural a fost atât de puternic încât le-a evidențiat doar aspectele negative, scandaloase sau războinice. În realitate „barbarii“ aveau şi ei cultura lor, tradițiile lor şi mai ales un aspect care scapă multora, aveau un soi de omenie pe care nu o întâlneai nici măcar la diplomații şi sofisticații bizantini. Dar nimeni nu gândeşte aşa şi, de regulă, se lucrează cu etichete care, în timp, din comoditate, au trecut de la lucruri la oameni şi apoi la popoare. Mecanismul etichetării popoarelor funcționa în trecut ca şi acum dezvoltând ideologii şi categorisind oameni. Dar istoria ne arată altceva, că nu există *barbari*, ci doar *fapte barbare*, care pot fi comise chiar şi de către civilizați oricând de-a lungul timpului până în prezent, aşa cum, nu există popoare barbare, ci doar culturi specifice şi niveluri diferite de evoluție a civilizației.

Paşte la Belgrad acum şi... atunci

În cursul războiului din fosta Iugoslavie în 1999, pacifistele trupe NATO au început bombardamentele în timpul Postului Mare, continuînd şi în timpul sărbătorilor pascale şi reuşind, într-un interval de doar trei luni, avarierea şi distrugerea a 365 biserici ortodoxe sârbeşti. Dacă situația a fost pusă pe seama stării de război şi puțini şi-au dat silința să o judece la adevărata ei însemnătate, totuşi, din punct de vedere cultural şi religios, aceste acte au o însemnătate covârşitoare, fiind mărturia vie că marile puteri, în frunte cu SUA, se află într-o criză culturală majoră, manifestată printr-o gravă confuzie a valorilor şi toate laolaltă sunt mai prejos decât barbarul han avar Baian. Că această confuzie se manifestă în timp de război este şi mai dramatic. Astfel că statul cel mai puternic al lumii de azi, SUA, model pentru asigurarea tuturor drepturilor omului şi nu numai, dacă ținem cont că rişti să fii reclamat dacă pisica ta a trecut strada fără însoțitor (se cheamă că i-ai pus viața în pericol), SUA care fac mereu trimitere la originea creştină a civilizației lor şi care îşi afirmă chiar şi pe bani simbolul crezului lor, ei bine, statul acesta model bombardează biserici în timpul celei mai mari sărbători a creştinătății. Care va să zică cea mai mare putere politică a lumii a făcut o gafă pe care nici un barbar nu ar fi făcut-o. Pentru că ironia istoriei face ca, acum 1400 de ani, pe meleagurile Belgradului de azi să se poarte un război între civilizații bizantini şi barbarii avari. Şi să vă spun ce a făcut Baian, hanul avar care pe la anul 600 d.Hr. se afla în război cu bizantinii. Nu vă povestesc tot războiul, ce, cum şi cine a început ci doar că, în timpul confruntărilor militare care tot trenau a venit Paştele. Romanii fiind departe de teritoriile lor nu mai aveau provizii şi foametea bântuia în tabăra lor. De criza de alimente din tabăra vrăjmaşă a auzit şi Baian, care era păgân. Şi ce credeți că a făcut? Le-a trimis mâncare pentru marea sărbătoare. A încărcat patru sute de care de bucate şi a trimis vrăjmaşilor săi, nu populației civile, ci chiar soldaților care îl atacaseră pe un pământ câştigat prin legea războiului. Şi aşa au petrecut Paştele anului 600 două armate, una imperială, creştină, şi o alta

avară, păgână, pe teritoriul de azi al Serbiei. Dar să dau cuvântul cronicarului: „...Fură luați prin surprindere de sărbătoarea Paștilor și romanii sufereau de foame. Aflând de lucrul acesta, hanul îi ceru lui Priscus să trimită la dânsul căruțe, spre a le da hrană, ca să petreacă cu bucurie sărbătoarea. După ce umplu cu bucate patru sute de care, le trimise romanilor. De asemenea și Priscus trimise în dar barbarului mărfuri din India, ca piper, frunză de dafin, arome, scorțișoare și alte bunătăți... Acesta le primi și se bucură de ele. Și până la trecerea sărbătorilor Paștilor romanii și barbarii petrecură și se veseliră împreună și nu le era teamă de oștile celorlalți.“[1].

Această omenie a barbarilor a rămas în memoria bizantină până târziu.

Alți barbari omenoși

Dar nu doar avarii s-au remarcat prin acte de noblețe la vreme de război, ci și slavii, în vremurile în care nu se putea vorbi de o civilizație de vreme ce trăiau în mlaștini și păduri, cum relatează răutăcios cronicarii bizantini. Ei bine, la slavi, care pe atunci erau păgâni, dar și la alte populații de la nordul Dunării, sclavia era temporară. De regulă sclavii erau obținuți în urma unor campanii militare, dar, spre deosebire de lumea bizantină în care aceștia ajungeau să fie vânduți și cumpărați de mai multe ori, la slavi și la alte populații de la nordul Dunării, sclavii lucrau o vreme în serviciul stăpânului lor, după care erau liberi să se întoarcă într-ale lor sau să rămână în familia acestuia ca o rudă sau prieten[2].

Dar și turanicii, celebri pentru cruzimile lor, au rămas în istorie prin acte de omenie mai presus de puternicii lumii. Mă refer aici la cumani în timpul luptei de la Lebunion finalizată cu distrugerea pecenegilor. Când aceștia au văzut că lupta are sorți răi, au vrut să se predea cumanilor, dar împăratul bizantin Alexios Comnenul s-a opus și pecenegii captivi au fost preluați de bizantini. În timpul nopții, însă, bizantinii călcând orice lege a războiului au omorât toți prizonierii din lanțuri, pe motiv că erau mulți și nu îi puteau supraveghea. Cumanii, când au aflat aceasta, au renunțat la partea de pradă ce li se cuvenea și cu o demnitate nemaintânită și-au părăsit imediat aliații bizantini. Mult mai deplorabil a fost gestul lui Alexios I, care văzând plecarea cumanilor în trombă, fără să se atingă de nimic din ce li se cuvenea, a trimis după ei carele cu pradă[3]. Și mai hilară este explicația Anei Comnena dată gestului cumanilor și care, în loc să recunoască faptul că plecarea lor a fost un gest de protest față de masacrarea prizonierilor pecenegi, afirmă că aceștia au plecat de frica bizantinilor. Să fim serioși, cumanii au fost de opt ori mai mulți în acea luptă decât bizantinii.

Vremea socotelilor

Toți beligeranții de atunci au dispărut în ceața istoriei. Avarii, slavii, populațiile de la nordul Dunării, cumanii au format state mai mult sau mai puțin vremelnice. Cu excepția avarilor pe care bizantinii se lăudau că i-au distrus până la unul (aspect greu de dovedit), despre ceilalți nu se poate spune că au fost exterminați și prin urmare au contribuit la formarea popoarelor actuale.

Imperiul Roman de Răsărit (Bizantin), ctitorul unei civilizații mărețe, a avut însă un destin mult mai tragic dacă este să ne gândim că stâlpul misionarismului creștin timp de aproape 1000 de ani a ajuns sub stăpânire islamică. Și cum orice organism cedează în punctul cel mai slab, înseamnă că problema cu care s-au confruntat bizantinii nu au fost nesfârșitele hoarde barbare, așa cum ne lasă să înțelegem cronicarii de curte, ci una de ordin cultural, internă. Bizantinii au creat o civilizație, dar și-au pierdut cultura, sau mai degrabă nu au știut să-și păstreze sufletul. Iar momentele de cumpănă din timpul confruntărilor militare dovedeau acest lucru. Probabil și ei, ca și noi, au confundat cultura cu creația artistică în multiplele ei forme de exprimare plastică, literară, filosofică etc. Și aceasta era dependentă de civilizația căreia îi servea. Este drept că anumite stiluri bizantine, mai ales din artă, s-au păstrat și după căderea Constantinopolului, dar mai mult cele legate de religie. Cultura laică a murit odată cu civili-

1 Theophanes Confesor, *Cronografia*, Fontes Historiae Daco-Romanae, II, 1970, p.611

2 Mauricius, *Arta militară*, XI, 4, Fontes Historiae Daco-Romanae, II, 1970, p.556.

3 Ana Comnena, Alexiada, II, Ed. Minerva, București, 1977, p. 22

zația căreia i-a servit sau a fost remodelată după noile cerințe.

Din exemplele citate mai sus reiese un singur lucru, că bizantinii uitaseră un lucru simplu şi anume... omenia. Dar ce este omenia, cuvânt din ce în ce mai rar întâlnit azi? Omenia înseamnă să fii om, adică nu vierme. Iar ca să fii om trebuie în primul rând să nu uiți nici o clipă că eşti om. Amănunt esențial. Majoritatea contemporanilor noştri uită că sunt oameni, fie se cred îngeri, fie extratereştri, fie altceva.

Ce este omul? De regulă la o întrebare ca asta ți se dau zece mii de răspunsuri şi intelectualii pot să îți scrie zece tomuri cu definiția omului de-a lungul multelor culturi şi civilizații care s-au perindat pe fața pământului. Dar răspunsul este foarte simplu. Pentru un creştin a fi om înseamnă a fi Om cu majusculă, adică a fi „om îndumnezeit“. Pentru aceasta s-a întrupat Mântuitorul şi tocmai acest lucru simplu îl uitaseră civilizații bizantini sau poate doar conducătorii lor, alminteri mari şi tari ctitori de biserici şi mănăstiri. Uitaseră că un „om îndumnezeit“ nu îşi poate ține sclavii la nesfârşit, nu poate ucide prizonierii, nu poate alunga un om, fie el barbar, de pe un pământ pe care l-a câştigat prin legile aflate atunci în vigoare. Nu poate face toate acestea pentru că prizonierul, sclavul, barbarul sunt oameni, în primul rând, ca şi el şi au şi ei dreptul la „îndumnezeire“ ca şi el.

Dar ca să devii Om trebuie să recunoşti că omul cu „o“ minuscul are nevoie de Dumnezeu, deci că omul este limitat şi nedesăvârşit. Or tocmai această idee simplă şi cu care toți sunt relativ de acord este combătută sistematic de toată civilizația noastră de sorginte umanistă.

Barbarii de lângă noi

Barbaria nu ține doar de trecut, ci poate deveni o constantă a vieții de zi cu zi. De pildă, barbaria anului la români cred că a fost propunerea lui Vasile Blaga de a legaliza prostituția, declarație făcută în fața a 200 de doamne democrate la o întrunire a acestora pe litoral. Adică insul acela rotofei, între două vârste, a venit în fața a 200 de femei elegante, parfumate şi cu nume bun şi le-a cerut să susțină legalizarea curviei cu orice preț, chiar cu riscul reacției negative a Bisericii. Dacă fondul problemei nu ar fi fost atât de tragic, intervenția lui Blaga ar fi devenit gafa anului şi ar fi devansat cu mult prestațiile comicului acela britanic, grăsuț şi libidinos care visa doar femei rubiconde şi odată ajuns în fața lor făcea o glumă proastă.

Dar orice lege trebuie propusă în fața celor care au nevoie de ea, aşa că Sabie-târâş trebuia să meargă fie pe centura Bucureştiului, fie în bezna nopții pe trotuarele Capitalei, să adune 200 de prostituate şi să le facă propunerea. Atmosfera ar fi fost alta, mirosul mai greu, aerul mai rece şi cele 200 de femei slăbănogite, brutalizate, îmbătrânite înainte de vreme, de o tristețe profundă până la deprimare, îmbrăcate sumar, machiate strident, fără familie, transformate în obiecte de plăcere i-ar fi mulțumit că datorită legii lui vor rămâne veşnic în starea asta, ba mai mult li se vor alătura şi alte multe nenorocite de soartă, pentru că ceea ce fac ele se cheamă profesie. De o aşa profesie să aibă parte neam de neamul celor care o propun şi o susțin! Căci curvia a fost şi este sclavie şi a fost respinsă chiar şi de societățile păgâne şi barbare.

Prin urmare „a fi om e lucru mare“ vorba proverbului, dar a fi Om creştin este o sarcină de fiecare zi, pe care nu au voie să o uite nici mai marii lumii sau în primul rând ei. Altminteri rişti să devii mai barbar decât barbarii.

Părintele Sofian Boghiu, apostolul Bucureştilor

Nicolae Toscanu

Născut la 7 octombrie 1912, în Basarabia, satul Coconeştii Vechi, raionul Bălţi, Serghei Boghiu a intrat ca frate la schitul Rughi – Soroca, în toamna anului 1926. Având o voce foarte frumoasă, a urmat şcoala de cântăreţi bisericeşi de la Mănăstirea Dobrua-Soroca, între anii 1928 şi 1932, după care a absolvit Seminarul monahal de la Mănăstirea Cernica (1940). A fost tuns în monahism la 25 decembrie 1937, primind numele călugăresc de Sofian. La 6 august 1939 a fost hirotonit diacon, în catedrala din oraşul Bălţi, de către ÎPS Mitropolit Tit Simedrea.

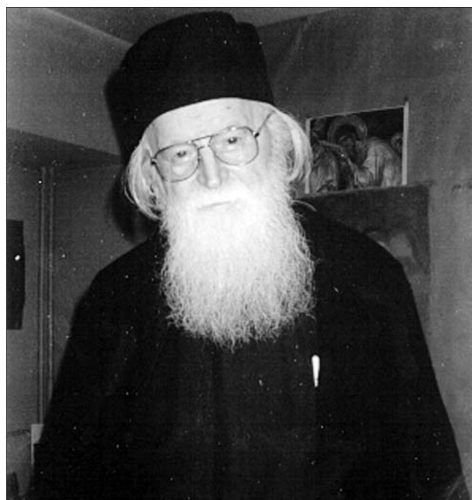
Dumnezeu s-a arătat foarte darnic cu Sofian şi i-a dat şi meşteşugul picturii, în care s-a desăvârşit după ce a urmat Academia de Arte Frumoase din Bucureşti (1940-1945). În intervalul 1942 – 1946, monahul Sofian a făcut şi Facultatea de Teologie din Bucureşti. Iar în 1945 a fost hirotonit preot pe seama mânăstirii Antim din Bucureşti. A fost unul dintre participanţii cei mai cunoscuţi la întâlnirile culturalo-duhovniceşti ale mişcării Rugul Aprins de la Mănăstirea Antim (grupare care a cuprins vârfuri ale clerului ortodox şi ale intelectualităţii creştine laice), între anii 1945-1950. La 15 iunie 1950 a fost numit stareţ al Mănăstirii Antim, iar între 1954 şi 1958 a stăreţit Mănăstirea Plumbuita din Bucureşti. A pictat mai multe biserici şi a fost câţiva ani profesor la Seminarul Monahal din Mănăstirea Neamţ.

Arestat în anul 1958, sub acuzaţia „de uneltire contra ordinii sociale prin activitate mistică duşmănoasă în cadrul organizaţiei Rugul Aprins“, părintele Sofian a fost condamnat la 16 ani de muncă silnică, din care a suferit şase, în anul 1964 fiind eliberat în urma decretului general de graţiere. După ’89, despre pătimirea sa în temniţă, părintele Sofian spunea: „Dacă pot zice aşa, mi-a plăcut în închisoare [...] Era bine acolo. Mult mai bine decât aici, în aşa-zisa noastră libertate. Te puteai concentra [...] Nimic nu te distrăgea de la Dumnezeu. Pe când afară... câte probleme!“

După trei ani de la eliberare a revenit la Mănăstirea Antim, unde a rămas până la sfârşitul vieţii sale pământeşti. Până în 1998, când a fost doborât la pat de boală, a format din scaunul de spovedanie, cu răbdare, pricepere şi tact de bijutier al sufletelor, sute de ucenici. Aceasta i-a adus supranumele de „Apostolul Bucureştilor“.

Părintele Sofian Boghiu a trecut la cele veşnice sâmbătă, 14 septembrie 2002, şi a fost înmormântat la Mănăstirea Căldăruşani, unde el însuşi îşi alesese din vreme locul de îngropăciune.

Iată ce spunea un alt mare preot al românilor, Arhimandrit Ioanichie Bălan, în 1997, despre părintele Sofian: „O personalitate duhovnicească remarcabilă, unanim recunoscută, care face cinste monahismului românesc şi Bisericii lui Hristos, în sânul căreia slujeşte. Prea Cuviosia Sa este cunoscut şi apreciat în chip deosebit prin trei calităţi sau daruri cu care l-a înzestrat Dumnezeu: *pictor bisericesc consacrat, duhovnic şi povăţuitor de suflete iscusit, cântăreţ de vocaţie.*

Sfinția Sa a fost ales din naștere pentru Biserică, pentru a mărturisi adevărul evanghelic prin cuvânt și culoare, prin fii duhovnicești și icoane. Să împodobești biserici cu icoane frumos gândite și realizate și să faci din sufletele credincioșilor biserici vii, icoane duhovnicești ale faptelor bune, ale dragostei și smereniei, în care să se imprime chipul blând și smerit al lui Hristos. Să restaurezi icoane vechi prețioase și să restaurezi suflete omenești pentru care S-a jertfit Domnul pe Cruce.

Iată vocația și rostul Arhimandritului Sofian pe pământ...

Am mai putea adăuga la portretul său sufletesc blândețea rară care îl caracterizează, modestia, calmul, îndelunga răbdare și cultura teologică acumulată".

În continuare redăm fragmente din răspunsurile pe care le-a dat părintele Sofian într-o discuție cu un grup de studenți ortodocși, la începutul anilor '90.

Rugăciunea în temniță

● „În închisori eram așa de bine păziți și așa de constrânși, încât nu ne puteam gândi decât în sus, pe verticală, la Dumnezeu. De obicei omul se roagă cu putere mai ales în necazuri. Și în închisori erau cu adevărat mari necazuri!

Rugăciunile celor din închisori erau primite de Dumnezeu, dobândeau această primire din partea lui Dumnezeu pentru că-i întărea. Astfel că, cu toată mizeria, cu toată răutatea comandată împotriva sărmanilor deținuți, ei aveau totuși o seninătate și o bucurie care nu putea să vină decât de sus, de la Dumnezeu. Rugăciunile celor din închisori erau niște rugăciuni, poate, ca cele ale Sfinților Părinți din pustie sau ale Sfinților martiri arși pe rug, care, arzând focul sub ei, erau veseli și slujeau și mulțumeau pentru această jertfă pe care o aduc lui Dumnezeu, înaintea Sa.

Rezistența prin rugăciune de la Mănăstirea Antim

● „Mișcarea duhovnicească a «Rugului Aprins» a luat naștere în timpul stăpânirii comuniste. Pe stradă și în viața de toate zilele era zbucium și un efort din partea unor puteri vrăjmașe ca să schimbe tot ce era vechi, frumos și statornic, să schimbe tot ce era așezat, cu «moda» nouă, pe care o știm, și pe care am trăit-o.

În acest zbucium, la Mănăstirea Antim și în biblioteca mănăstirii se vorbea despre rugăciunea lui Iisus, de probleme de rugăciune, de mărturisire și de lucrare lăuntrică bazată pe Tradiția Bisericii, pe practica Sfinților Părinți, toată asceza aceasta milenară, de două ori milenară, care a fost plină de rugăciune, și mai ales de această rugăciune sintetică, de această rugăciune închegată, scurtă și cuprinzătoare, rugăciunea lui Iisus.

Erau conferințe în fiecare duminică. Această lucrare obștească într-un cerc restrâns, a durat vreo șase ani, începand din 1945. Era foarte plăcută, însă nu se putea extinde prea mult din cauza zarvei din afara vieții noastre mănăstirești. Erau prezenți profesori universitari care ne vorbeau, era părintele Stăniloae, părintele Benedict Ghiuș, profesorul Alexandru Mironescu, doctorul Vasile Voiculescu, Ion Marin Sadoveanu. Era multă lume, mult tineret, mulți studenți. După aceea, săracii, au suferit mult în închisoare, dar s-au așteptat la aceasta încă de la început. În Evanghelie este un dicton: «Cine nu este cu noi, este împotriva noastră!» Cei care ne stăpâneau doreau să fim toți cu ei. Și noi, fără să-i contrazicem, «eram de acord cu ei». Ei erau inteligenți, pentru că diavolul este foarte inteligent. Erau conduși de acest duh. Și-au dat seama că nu suntem cu ei, ci suntem împotriva lor. Și atunci ne-au adunat de pe unde ne-au găsit și ne-au păzit cu strășnicie mai mulți ani, în pușcăriile comuniste, nu cumva să fim împotriva lor.

Tinerii care veneau la conferințele de la Antim erau setoși să afle și ei ceva despre această viață lăuntrică și plecau foarte sănătoși, hrăniți sufletește. După ce conferențiarul își termina cuvântul, erau întrebări din public; fel de fel de întrebări, la care răspundeau cei care voiau și puteau să răspundă. Era un dialog și o țesătură de idei, de gânduri și de dorințe duhovnicești, care îi hrănea foarte mult pe cei care participau la aceste întâlniri duhovnicești."

Rugul Aprins

● „Știm că Rugul Aprins este o întâmplare fericită petrecută pe când Moise proorocul, fugit

din Egipt din fața lui Faraon, păştea oile socrului său Ietro, şi a ajuns în Muntele Sinai. Ajungând în fața unui rug, a unui pom care ardea în flăcări şi nu se mistuia, şi apropiindu-se de el, să pună mâna să se convingă ce se întâmplă cu acest rug care arde şi nu se mistuie, i se spune acest cuvânt: «Leapădă încălțămintea de pe picioarele tale, căci locul pe care stai este sfânt. În acest rug îi vorbea Cineva, îi vorbea Dumnezeu.

În teologia Bisericii noastre Ortodoxe, acest rug este simbolul Maicii Domnului, care a fost mama Dumnezeului întrupat. Deşi foc ceresc era Iisus Hristos, Maica Domnului a rămas nearsă, neatinsă, însă îndumnezeită de acest prunc Iisus Hristos.

Deci, Rugul Aprins este simbolul Maicii Domnului, iar pentru noi, care ne-am ales acest patron sfânt al Mănăstirii Antim, Rugul Aprins este simbolul rugăciunii neîncetate. În fond, cine se roagă neîncetat, se aseamănă cu acest rug care ardea şi nu se mistuia. Suntem mereu sub focul lui Dumnezeu, această vâlvătaie de lumină şi de putere. Şi cu cât ardem mai mult, cu atât devenim mai luminoşi si mai aproape de Dumnezeu."

Rugăciunea inimii

● „Viața este astăzi zbuciumată, fără astâmpăr, plină de mişcare. Dar şi rugăciunea de azi este foarte scurtă. Rugăciunile pustnicilor erau de toată ziua şi noaptea. Spune un sfânt din Filocalie că se ruga de dimineața şi până seara, iar când obosea rugându-se, citea toată Sfânta Scriptură, încât viața lui era o viață angajată permanent în legătură cu Dumnezeu.

Parcă Dumnezeu a rânduit anume pentru viața aceasta modernă rugăciunea: *„Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!"* Sau putem rosti măcar rezumatul acestei scurte rugăciuni: „Iisuse miluieşte-mă!"

În orice grabă ne-am afla, în viața aceasta de toate zilele – suntem la lectii, la curs la Universitate, sau la atelier, sau în fabrică, sau pe drum, când comunicăm cu cineva, putem spune din când în când, cât de des: „Iisuse, miluieşte-mă!" Sunt cele două cuvinte care rezumă această rugăciune. Pe de o parte „Iisuse" rezumă plafonul acesta al vieții noastre creştine, Dumnezeu cu toată Împărăția lui, şi „miluieşte-mă" starea de jos, starea de mizerie, de nevoi în care ne aflăm adeseori. Măcar aceste cuvinte să le rostim de-a lungul vieții. Două cuvinte! Însă, dacă rostim toată rugăciunea este cel mai bun lucru. Pentru aceea e foarte scurtă.

Şi această rugăciune se poate rosti cât de des, oricât am fi noi de ocupați. Cunosc un rugător al inimii, despre care ştiu precis că se roagă neîncetat. La un moment dat, când povestea lucruri foarte importante din viața lui de chin din timpul revoluției ruseşti, am pus mâna pe umărul său şi l-am întrebat: „Părinte Ioan, acum vă rugați?" Era în focul explicațiilor şi inima lui se ruga. Rugăciunea coborâse în inimă şi când se întâmplă aceasta, atunci aşa cum respirăm, aşa ne şi rugăm. Aşa încât în viață modernă, cu toată graba ei, cu viteza ei, cu tot neastâmpărul nostru, ne putem hrăni din această rugăciune într-un chip cu adevărat mulțumitor."

Televizorul

● „Televizorul, această unealtă modernă de comunicare, este şi bun, şi netrebnic. Este bun când ştim să alegem ce este de folos pentru suflet, şi este rău când ni se transmit prin imagini nişte lucruri care ne tulbură. Mă refer la imaginile firilor necuviincioase, sau chiar de-a dreptul pornografice.

Pe timpul Sfântului Vasile cel Mare veneau tineri creştini la el şi-l întrebau ce atitudine să aibă față de cărțile păgâne. Era perioada de răscruce între păgânism şi creştinism. Literatura aceasta, păgână, mai ales, era foarte plăcută şi voiau să citească, însă le era frică să nu cumva să greşească, citindu-le. Erau şi lucruri necuviincioase. Sfântul Vasile le dă un sfat foarte practic: „Faceți şi voi aşa cum fac albinele, merg din floare în floare şi unde găsesc nectar şi polen mai mult, se opresc mai mult, iar de unde nu găsesc, zboară în altă parte". Aşa încât, e bun şi la televizor acest sfat al Sfântului Vasile cel Mare".

Maica Domnului, mama noastră

● „Iisus, fiind pe Cruce, i-a dat Maicii Sale această ascultare, spunând către ucenicul său Sfântul Ioan: «Fiule, aceasta este mama ta!» Astfel, Maica Domnului devine mama noastră, a pământenilor. Ea este o mare mijlocitoare a noastră că-

tre Dumnezeu. Maica Domnului şi Sfântul Ioan Botezătorul, aceşti doi martori ai Mântuitorului Hristos, au foarte multă trecere înaintea lui Dumnezeu, înaintea Judecătorului Celui drept.

Când ne adresăm către Maica Domnului, neavând curajul, pentru faptele noastre, să ne adresăm direct Mântuitorului Hristos, Maica Domnului mijloceşte pentru noi: «Doamne, eu care Te-am purtat în braţele mele, care Te-am crescut în viaţa Ta pământească, ajută-mă în rugăciunea mea şi ajută pe acesta care se roagă mie!»

Ea se roagă cu adevărat şi rugăciunea Maicii e primită de Fiul său, căci Fiul său e Dumnezeu plin de dragoste.

Yoga

Cred că Dumnezeu nu ascultă rugăciunile celor care amestecă practicile orientale şi credinţa creştină. Aceste practici sunt proceduri străine de neamul nostru, de mentatitatea noastră şi nu sunt născute prin Hristos şi pentru Hristos. E un fel de făţărnicie a rugăciunii, o înşelare. Amestecă lucrurile ca să ne pară adevărate: yoga, de pildă, cu rugăciunea lui Iisus. Ca de la cer la pământ este deosebirea de mare!

Sunt vrăjitoare şi vrăjitori care au câte o icoană la ei. Şi se uită la icoana şi spun nişte lucruri, nişte ghicituri. E o înşelare a credincioşilor care cer această «consultaţie» de la vrăjitoare. Nu se poate împăca Duhul lui Dumnezeu cu minciuna aceasta, cu această făţărnicie. După faptele lor îi veţi cunoaşte. Aceşti oameni, care amestecă rugăciunea lui Iisus cu yoga, dacă ne uităm atent la viaţa lor, vedem că de obicei calcă pe alături. Viaţa lor e alta. Chiar în yoga se întâmplă nişte lucruri foarte discutabile. Multe necuviinţe. Cei care fac yoga ştiu la ce mă refer."

Căsătorie sau călugărie?

● „Căsătoria este calea normală a vieţii. De la începuturile lumii a fost o pereche de oameni. Ştim prima pereche, strămoşii noştri, Adam şi Eva. Ei au avut această poruncă de la Dumnezeu, să crească şi să se înmulţească. Deci, familia este în primul rând randuită la temelia societăţii omeneşti şi este izvorul vieţii. Prin căsătorie, omul devine creator, bărbatul şi femeia înmulţind neamul omenesc.

Călugaria este sfat evanghelic şi, cine are chemare, vine la călugărie. Cine este chemat, îndemnat din miezul fiinţei lui, vine la călugărie. Şi de aceea este o mare deosebire între un mod şi altul de viaţă. Altă misiune are călugărul şi altă misiune are familia.

Viaţa familiei, cu grijile ei, cu problemele ei de fiecare zi, adeseori priveşte numai în jos, sau pe orizontală, nu are timp să se uite şi în sus. Cel care vine la mănăstire, mai ales pentru acest ţel special, legătura cu Dumnezeu, de care am vorbit până acum, acest frate de mănăstire poate interveni să atragă atenţia, să lumineze mintea şi tendinţele oamenilor, spunându-le că mai este încă un rest de viaţă şi nesfârşit, dincolo de viaţa aceasta pământească. Să gândească, deci, dincolo de mormânt, ceea ce adeseori uităm. Agonisim şi muncim din zori şi până-n noapte pentru pâinea de toate zilele şi pentru adăpost şi petreceri şi uităm că într-o bună zi vom muri şi vom da seama de orice cuvânt deşert rostit în viaţă; ne spune aceasta însuşi Mântuitorul Hristos.

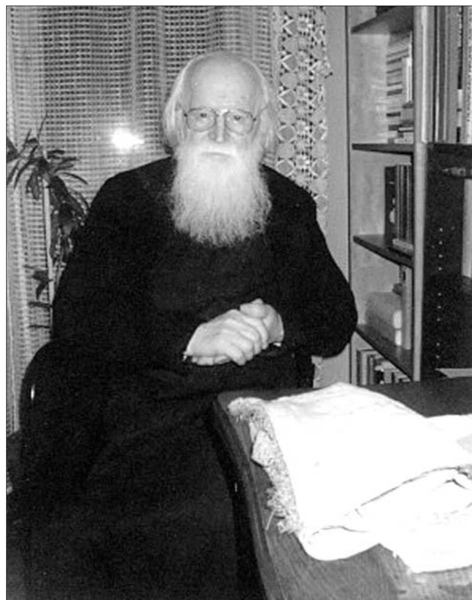
Călugărul, ca şi preotul care păstoreşte, are datoria de a ridica acest felinar în sus şi de a lumina întunericul din viaţa noastră de toate zilele. Aceasta cred că ar fi misiunea călugărului faţă de familie."

Două cuvinte tainice ale Părintelui Sofian

Costion Nicolescu

Părintele Sofian Boghiu (1912-2002) a fost dintre ultimii mari duhovnici ai Bucureştilor sau ai mănăstirilor din împrejurimi, aparţinând unei generaţii deplin hăruite şi necontenit jertfitoare, una alături de care am străbatut cei peste 40 de ani ai deşertului comunist. Generaţie din care au făcut parte Părintele Constantin Sârbu (1905-1975), Părintele Gherontie Ghenoiu (1910-1984), Părintele Alexie Bârcă (1901-1986), Părintele Benedict Ghiuş (1904-1990), Părintele Dumitru Stăniloae (1903-1993), Părintele Dimitrie Balaur (1903-1996), Părintele Iulian Stoicescu (1911-1996), Părintele Constantin Voicescu (1924-1997), Părintele Ilarion Argatu (1913-1999), Părintele Constantin Galeriu (1918-2003), Părintele Macarie Ioniţă (1914-2007), ca să nu-i pomenesc decât pe aceia pe care i-am cunoscut direct[1], pe unii chiar mai îndeaproape, căci desigur, vor mai fi fost şi mulţi alţii. Unii dintre ei au făcut ani grei de puşcărie pentru credinţa lor şi pentru felul demn în care au mărturisit-o, prin cuvinte şi prin lucrare. Alţii au scăpat ca prin minune de temniţă. Toţi neobosiţi şi neprecupeţitori lămuritori de suflete, alinători în necazuri, mângâind cu cuvinte întru Cuvântul. Retrospectiv privind, am putea să ne aducem, fiecare dintre cei care i-am cunoscut, această importantă mărturie: nişte sfinţi! Pe undeva, prin munţii de la Lainici, se mai roagă încă în trup lui Dumnezeu, încărcat cu dorul fiilor săi duhovniceşti de la Bucureşti, părintele Adrian Făgeţeanu (n. 1912).

Părintele Sofian reuşea să aducă Pustia-Cuvânt în mijlocul Bucureştilor. Nu era un monah adaptat la viaţa Cetăţii, ci unul care ne purta pe noi în Sihăstria cea mai afundă şi mai roditoare. Am fost în multe rânduri (desigur, nu deajuns de multe) la mănăstirea Sfântul Antim Ivireanu, la slujbe la care slujea şi el. Pentru o lungă bună perioadă de timp, numele lui s-a identificat cu cel al mănăstirii Antim. Era stareţ al ei în toate sensurile. Deplin. Cuvintele sale de învăţătură aveau o forţă de pătrundere extraordinară, în ciuda glasului destul de stins. O tăcere de rai se aşternea atunci când începea să agrăiască. Numai aşa îi putea fi auzită cuvântarea izvorâtă. Turma se strângea aproape, aproape, pentru a desluşi vorbirea-i ca o boare şi pentru a lua lumină de la lumina chipului său. Căci apărea totdeauna ca venit dintr-o ninsoare cu omăt de lumină. Ochelarii mari şi grei, parcă stând mereu să alunece de pe vârful nasului, lăsau impresia unui om mereu gata să-ţi citească ceva de mare folos (din Sfânta Scriptură, din sfintele cărţi ale Bisericii, din Cartea Vieţii...). Cum se petrece cel mai adesea la marii duhovnici, şi la el blândeţea nesfârşită era însoţită de o

[1] Mai puţin pe Părintele Constantin Sârbu, dar care a fost pentru un timp duhovnicul duhovnicului meu, Părintele Iulian Stoicescu.

fermitate contagioasă a mărturisirii neabătute a dreptei credințe. În ciuda unei economii deosebite a gesturilor şi, în general, a tuturor manifestărilor sale exterioare, sentimentul că te afli în preajma unui părinte duhovnicesc mult iubitor şi dispus la jertfă pentru tine era pregnant. Era el însuşi un rug aprins, încălzind pe cei din preajmă cu blândă flacără nepârjolitoare. O mărturie vie şi numai prin prezență. Existența-i era mai mult plutire decât aşezare, părea mereu gata de lină înălțare la cerurile despre care ne spune Apostolul Pavel că le-a văzut. Adesea îşi găsea refugiu de îmbulzeala lumii acesteia pe schele, în *cerimea* bisericii (cum frumos spuneau țăranii vechi), printre Sfinții care-L înconjoară pe Hristos. Zugrăvea chipuri schimbate la față, care coborau din Biserica de dincolo în a noastră. Acum ar putea, la rândul lui, să fie aşezat acolo.

Dreapta credință trebuie căutată de omul cu minte

Nu am fost unul dintre cei din apropierea imediată a Părintelui. Experiențele mele personale directe au fost puține. Aş dori să evoc două dintre acestea, cu două cuvinte ale Părintelui, transmise parcă sub o inspirație instatanee a Duhului, dar desigur aşezate în el în urma unei îndelungi experieri în prietenie cu Hristos.

Prima vine de la începutul anilor '80. Soția mea lucra vara la ONT, undeva pe litoral. La un moment dat mi-a telefonat, spunându-mi că vor trece prin Bucureşti o pereche de canadieni, oameni cu preocupări artistice, iubitori de artă bună. Aceştia aveau un răgaz de o după-amiază până la plecarea spre casă şi mă ruga să-i însoțesc ca să le arăt câte ceva din Bucureşti. I-am dus mai ales pe la biserici vechi, între ele şi la mănăstirea Sfântul Antim. Am nimerit la terminarea vecerniei, spre seară, pe la 5-6. Era o zi de lucru obişnuită, cu mai puțină lume în biserică. Părintele primea pomelnice şi dădea povețe câtorva credincioşi din uşa din stânga altarului. Eu am înaintat cu cei doi oaspeți, ca să le arăt icoanele, în special pe cea cu Rugul Aprins, atât de încărcată cu istorie şi specială. Părintele, terminându-şi toate solicitările, a ieşit ca să treacă spre chilie. Cum se cuvine, după rânduială, i-am pus metanie, i-am cerut binecuvântare şi i-am sărutat dreapta. Apoi

i-am prezentat pe cei doi străini, spunându-i că sunt credincioşi şi interesaţi de cele ale credinţei, dar că sunt catolici, pentru că aşa s-au născut ei şi n-au prea avut cum să cunoască cele ale Ortodoxiei, dintre care, câteva încerc să le arăt eu acum. „Ei“, a oftat Părintele, şi o umbră de tristeţe i-a înnorat chipul. *„Dacă ţi-a dat Dumnezeu minte, nu mai ai nici o scuză că nu alegi dreapta credinţă!“* (poate cuvintele nu erau chiar acestea, dar acesta era sensul lor). A spus-o în limba română, mai mult pentru mine care încercam oarecum să motivez necunoaşterea celor doi întru ale dreptei credinţe. Nu mai ţin minte dacă am tradus sau nu spusa Părintelui şi, dacă da, care a fost reacţia celor doi oaspeţi. Erau, de altminteri, oameni extrem de cumsecade.

Rămâne învăţătura. Ea ar fi aceea că pentru oameni cu un anumit nivel intelectual (care este, în fond, un dar al lui Dumnezeu!) orice neglijenţă sau abatere în discernerea şi alegerea căii dreptei credinţe este vinovată. Naşterea într-o credinţă (religie) nu înseamnă dispensarea de o alegere asumată a ei după o judecată în ceea ce priveşte gradul ei de concordanţă cu Adevărul revelat. Normal ar fi ca omul cu învăţătură de carte şi preocupat de problema legăturii sale cu Dumnezeu să ajungă să aleagă şi să trăiască în dreaptă credinţă şi dreaptă slăvire (ortodoxie). (Lucrul ăsta este valabil şi pentru ortodocşi: se cere să nu fii ortodox numai pentru că ai avut „şansa“ să te naşti aşa, ci pentru că eşti deplin conştient că aceasta este dreapta credinţă şi, ca atare, ţi-o asumi şi o trăieşti cu toată fiinţa.) Un lucru spus fără patimă, dar atât de limpede într-o epocă în care se cultivă tot mai asiduu relativismul şi sincretismul, în ultimă instanţă o confuzie a valorilor, inclusiv a celor religioase. Şi încă, adevărat este: oricât de apropiaţi şi de dragi ne-ar fi unii oameni de treabă aparţinând unor spaţii de credinţă mai mult sau mai puţin abătute de la Cale, Adevăr şi Viaţă, o geană de tristeţe face ca bucuria însoţirii cu ei să fie adumbrită.

Lenea noastră duhovnicească

A doua vine de prin a doua jumătate a anilor ’90 (din păcate nu ţin un jurnal), când am vrut să-i iau un interviu sau poate să-l invit la o emisiune la Radio. M-am strecurat printre alţi mulţi credincioşi, majoritatea veniţi să se spovedească şi să ceară diverse rugăciuni, pe culoarul din faţa chiliei sale. I-am spus maicii care se ocupa ca toate să fie în rânduială cine sunt şi ce vreau. La un moment dat am fost introdus în chilia Părintelui. Acesta mi-a ascultat rugămintea, dar m-a refuzat pe cât de blând, pe atât de categoric. Până astăzi păstrez credinţa că pe undeva a făcut-o pentru păcatele mele, pe care le străvedea, cu toate că nu mă spovedisem niciodată la el... Dar altceva este important de la această întâlnire. Tot încercând să-l conving, i-am spus că printre alte teme pe care aş dori să le abordăm ar fi şi aceea a sfinţeniei. Atunci a murmurat, aproape fără voie, parcă jumătate pentru el, jumătate pentru mine: *„Noi am vrea totdeauna ca celălalt să fie sfânt...“* Mi se pare un cuvânt la fel de puternic şi la fel de greu ca cel al lui Siluan, Sfântul de la Muntele Athos: „Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui!“ Luat în sens simplu, a dori ca celălalt să fie sfânt nu poate fi decât o dorinţă generoasă, de bine, un lucru pozitiv. Din cuvintele Părintelui Sofian răzbea însă o evidentă mustrare. Gândul lui exprima faptul că noi aşteptăm de la altul efortul ascetic întru sfinţenie, noi mărginindu-ne să ne dedulcim, mai mult sau mai puţin decent, cu cele ale plăcerilor lumeşti, sperând totodată într-o răsfrângere neabătută şi asupra noastră a sfinţeniei celui care a obţinut-o cu multă şi aspră lucrare duhovnicească. Că ne-ar plăcea să aflăm un drum călduţ spre sfinţenie, fără eforturi ascetice deosebite, pe care le-am dori compensate prin împliniri deştepte sau izbutiri artistice. Acest lucru este de detectat îndeosebi la mulţi dintre intelectualii cu preocupări creştine certe, dar cu o străduinţă ascetică aproximativă.

Fericiţi acei care au stat în preajma Părintelui Sofian şi au ştiut să se folosească, nu sufocându-i răbdarea şi risipindu-i timpul cu fleacuri nesfârşite, ci ascultând vocea lui Dumnezeu grăind limpede prin el şi răspunzând îndemnului ei!

Fericiţi şi aceia care, plecând la Domnul, rămân vii, parcă tot mai vii, lângă noi, în Biserică, spre însoţire întăritoare şi izbăvitoare!

Fericit dragul lui Dumnezeu şi dragul nostru Părinte Sofian!

Mărturia unei fiice duhovnicești

Mă înfioară gândul că, deşi i-am fost fiică duhovnicească atâţia ani, Pâinea Vieţii, pe care se străduia să mi-o îmbie cu atâta dragoste şi blândeţe, nu a dospit nici o fărâmă de sfinţenie în sufletul meu. Părintele spunea că va da seama în faţa lui Dumnezeu pentru toţi fiii şi fiicele duhovniceşti care i-au fost încredinţaţi. Cred că şi noi vom da seama lui Dumnezeu de părintele nostru duhovnicesc: vom fi întrebaţi dacă l-am ascultat sau nu, dacă i-am pus învăţăturile în aplicare sau nu, dacă am purtat în suflet candela aprinsă a credinţei, a curăţiei şi a bunei făptuiri sau nu.

Luminița-Irina Niculescu

Teamă mi-e că, lipsită de simţire duhovnicească şi de dragoste sfântă cum mă aflu, voi auzi în Ierusalimul de sus cuvinte precum acestea: „Pentru că ai bătut din palme şi ai bătut din picioare şi din suflet te-ai bucurat împotriva pământului lui Israel, de aceea, iată, eu îmi voi întinde mâna împotriva ta... (Iezechiel 25, 6-7). „Pământul lui Israel“ poate însemna multe. Poate însemna strămutare a omenescului pe nevremuite praguri, mlădiere a inimii în rugăciune, descifrare a sensurilor ctitorite de Domnul vieţii deodată cu despărţirea pământului de ape, desprindere de tină şi de sorbirea de sine, împreună-sălăşluire cu îngerii, dor de efluviile luminii neînserate, cer coborât pe pământ, neprihănirea din cuvânt.

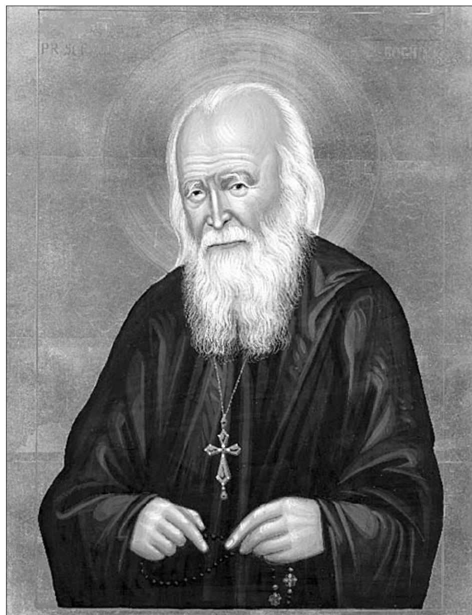
(Ai gândit, oare, negânditul?)

Am învăţat multe de la părintele meu duhovnic. Avea un fel foarte delicat de a-şi împărtăşi poveţele, vrednice de a fi aşezate în paginile Patericului. Vorbea cu multă simplitate şi cu o deosebită blândeţe, care-ţi picura un balsam tămăduitor pe rănile sufletului. Nu ţi se adresa direct, nu-ţi spunea: „Să faci cutare!“ sau „Să nu faci cutare!“. Îţi povestea numai despre ce face sau nu face dânsul; mai precis, despre ce-ar trebui să facă şi nu face... Întocmai Sfinţilor Părinţi, „zicea despre sine, dar mi se pare că pentru noi zicea“[1].

Spunea: „Aseară, în timp ce mă spălam pe mâini, mă uitam la apa murdară care se prelingea din ele, alunecând prin orificiul de scurgere al chiuvetei; aţi observat că ori de câte ori ne spălăm mâinile privim totdeauna la ce iese de pe ele şi nu pregetăm să le limpezim până când nu vedem că apa care ne curge printre degete e curată ca lacrima? Priveam apa aceea cenuşie care ieşea de pe mâinile mele şi mă gândeam: «Oare în sufletul meu câtă murdărie s-o fi adunat astăzi? Şi cum o s-o înlătur? Iar dacă nu-mi voi înlătura în seara asta necurăţiile din suflet, impurităţile care-au intrat în el de-a lungul zilei, cu sau fără voia mea, ce va fi mâine în acest suflet al meu? Vor pătrunde alte murdării, alte fărădelegi, şi se vor aşterne peste cele din ziua de astăzi». Şi-atunci, cad în genunchi şi zic: «Spală, Doamne, spre curăţire, relele din inima mea şi revarsă asupra lor izvorul apei celei vii, izvorul harului Tău! Mai vârtos mă spală de fărădelegile mele şi de păcatele mele mă curăţeşte! Că fărădelegile mele eu le cunosc şi păcatele mele înaintea Ta sunt pururea. Scoate apă din stânca sufletului meu şi spală greşelile mele cele ascunse! Întru cele nevinovate aşază cugetul inimii mele!»“.

Dacă nu-l cunoşteai, erai înclinat să crezi că-ţi face o mărturisire şi că-ţi vorbeşte despre experi-

[1] *Proloagele*, vol. I, p. 196.

ențele duhovnicești personale... Eroare profundă! Pe toate le spunea spre folosul nostru, al celor care bâjbâim prin viață, străduindu-se să ne împărtășească învățături ziditoare. Cât privește „înălțimea vieții lui de taină, puterea asupra propriei ființe, darul de a-i răbda și iubi pe toți și de a se jertfi pentru toți, lacrimile lui, florile sufletului, văpaia rugăciunii“[2], numai Dumnezeu, Cel ce vede toate, i le știa.

La întoarcerea din America, l-am „cercetat“ de câteva ori la Mănăstirea Dealu, unde coordona o echipă de pictori care repictau biserica – lucrare începută în 1985. Îmi amintesc că o dată m-a primit chiar în chilia în care picta. Am bătut la ușă și m-a poftit înăuntru. Stătea în picioare în fața șevaletului, cu spatele spre mine și cu fața spre chipul Mântuitorului, pe care-l schițase în creion. Fără să se întoarcă, m-a rugat să iau loc. M-am așezat încet pe scaun; aș fi vrut să nu respir, să fiu imaterială... Nu-mi puteam dezlipi ochii de pe desenul părintelui. Cei ce au văzut icoanele pictate de părintele Sofian știu că au ceva absolut unic, ceva ce nu poate fi exprimat în cuvinte obișnuite. Citind teza sa de licență, intitulată *Chipul Mântuitorului în iconografie* și publicată în 2001 (după o jumătate de secol de la scrierea ei), de către ostenitorii Editurii Bizantine, cărora nu le-a fost deloc ușor să biruiască smerenia părintelui și să-i obțină binecuvântarea pentru publicare,[3] am înțeles în ce consta unicitatea lor. Părintele-iconar afirma în *Introducerea* sa: „Dintr-un îndemn tainic al inimii mele, demult caut Fața Domnului. O caut pentru îndeletnicirile mele de umil iconar, dar și pentru cerințele sufletului meu de creștin și monah“.[4] A fost dintotdeauna cucerit de ideea de a exprima „măreția divină într-o ființă omenească desăvârșită“[5], pentru a ne obișnui pe noi, privitorii, cu prezența Domnului în icoană, învățându-ne astfel să cunoaștem „chipul Lui de aici, ca să-L putem recunoaște și dincolo, și mai ales să fim recunoscuți de El în ziua aceea când nu vom mai privi prin icoană, ci față către Față“.[6]

Pentru părintele Sofian, ziua aceea a venit deja. Blândul Păstor și-a recunoscut, cu certitudine, pe unul dintre cei mai vrednici slujitori ai Săi. Mai rămâne să vedem cum vom sta noi cu problema recunoașterii! Noi, cei ale căror îndemnuri tainice merg în cu totul alte direcții...

Odată, l-am întrebat cum să procedez într-o situație în care trebuia să aleg între două variante. A zis părintele Sofian:

– Când nu știu încotro s-o iau, ori pe ce drum s-o apuc, eu mă sfătuiesc cu Maica Domnului.

– Cum așa, părinte – am îngăimat eu – se poate cineva sfătui cu Maica Domnului?

– Sigur că da.

– În ce fel?

– Tot așa cum ne sfătuim cu oamenii. Descoperindu-i ei impasul în care ne aflăm și rugând-o să ne dea o soluție.

– Doamne, părinte, ce lucruri mari spuneți! În primul rând, nu sunt vrednică să mă adresez Maicii Domnului, iar în al doilea rând, chiar dacaș fi, cum să aflu eu ce soluție îmi dă ea?

– Simplu. Vă rugați ei și, asupra rugăciunii fiind, primul gând care vă vine în minte este povața pe care trebuie s-o urmați.

[2] *Ibidem*, p. 194.

[3] Arhimandrit Sofian Boghiu, *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Editura Bizantină, București, 2001, *Prefața editorilor*, p. 9.

[4] *Ibidem*, p. 13.

[5] *Ibidem*, p. 116.

[6] *Ibidem*, p. 117.

(Dar gândul o să înţeleagă cum sunt?)

Altădată, când l-am rugat să mă sfătuiască dacă să mă întorc în ţară sau să rămân în America, mi-a răspuns în felul următor:

– Aici, la noi, când are loc o înmormântare şi preotul merge, după prohodirea din biserică, să slujească la cimitir, el spune mai întâi o rugăciune pentru toţi ocupanţii acelui cimitir, care aşteaptă Învierea cea de obşte şi Judecata de Apoi. De câte ori intră un preot într-un cimitir, se roagă pentru toate sufletele adormite întru Domnul, cerând de la Dumnezeu iertarea păcatelor lor şi aşezarea lor în cetele îngerilor. După câte ştiu eu, în America nu este acest obicei...

Numai la asta nu m-aş fi gândit! Ascultându-l atunci pe părintele Sofian, am tresărit; pentru o clipă, am avut impresia că-mi vorbeşte de pe alt tărâm, dintr-un alt timp decât cel în care fiinţam eu. Parcă pecetluise timpul cronologic şi deschisese porţile unui alt timp. De altfel, îmi vorbise de multe ori despre bucuria nespusă pe care o simte atunci când au loc, în sfântul altar, rugăciunile de „luare a vremii“ – la sfârşitul Utreniei şi înaintea începerii Sfintei Liturghii; nu mi-a dat prea multe amănunte, deşi când am auzit despre aceste rugăciuni, numite de „luare a vremii“, am stăruit să-mi explice de ce se numesc aşa; mi-a spus doar că expresia „luare a vremii“ se referă la „vremea de a face Domnul“ şi că rugăciunile fac parte din binecuvântarea dinaintea intrării în timpul liturgic.

(Lângă uşa cuvintelor, dincolo de sferele pecetluite.)

După întoarcerea în ţară, vorbeam deseori la telefon cu părintele Sofian, îndeosebi atunci când ajungeam mai rar la Mănăstirea Antim, în chilia dânsului; aşteptam uneori ore întregi pe holul din faţa uşii chiliei, alături de credincioşi veniţi nu numai din diferite colţuri ale ţării, dar şi din Grecia, Franţa sau Germania. Într-o seară, m-am trezit că mă sună dânsul pe mine:

– Ce mai faceţi?

– Binecuvântaţi! Mă bucur că vă aud!

– V-am sunat să vă întreb dacă vă pare rău că v-aţi întors din America.

– ??

– Poate vă miră întrebarea mea...

– Mă miră, părinte, cum să nu mă mire! Dac-aţi şti de câte ori am auzit întrebarea asta!

– Numai că eu am un motiv anume pentru care vă întreb. Mă tot gândesc că eu sunt cel care v-am îndemnat să vă întoarceţi, aşa că, într-un fel, sunt implicat în această decizie a dvs.

– E adevărat. Îmi amintesc ce mi-aţi spus atunci când v-am cerut sfatul.

– Ce v-am spus?

– A fost grozav şi ce mi-aţi spus şi cum mi-aţi spus! Aţi făcut o comparaţie între rânduielile de înmormântare ale românilor şi cele ale americanilor. Şi pe urmă, m-aţi lăsat „în ceaţă“, dacă pot spune astfel.

– Hotărârea trebuia să vă aparţină.

– Bineînţeles. Nu, părinte, nu-mi pare rău că m-am întors din America. Indiferent de ce-mi place şi ce nu-mi place aici, simt că aici mi-e locul. Nu pot spune că m-am simţit nelalocul meu în California, dar parcă mă striga cineva mereu, de undeva, de departe, chemându-mă înapoi.

– O să mai vorbim despre asta, dacă vreţi, când veţi veni pe aici. Dumnezeu să vă aibă în paza Lui cea sfântă şi să vă binecuvânteze!

* Fragmente din cartea *Palmele oamenilor: minuni spuse şi nespuse*, de Luminiţa-Irina Niculescu, ed. Sophia, Bucureşti, 2006. Textul a fost reprodus aici cu acordul autoarei.

Vedere de pe Centura Politicii

Europo, venim!

Viorel Patrichi

Băieții noştri dăştepți ştiu sau măcar simt că, uneori, dar nu inevitabil, ajung în fața procurorului, ca în fața lui Dumnezeu. Cu diferența că procurorul apără prost interesele statului. Cea mai bună dovadă este jaful generalizat contra intereselor statului, şi nimeni nu este vinovat în sens juridic de 17 ani. Aşa că de ce să nu ne comportăm noi ca în Evul Mediu, când fiecare boier hiclean uneltea contra Domnului, adică împotriva statului. Doar pentru că el avea alte interese. Astăzi, statul național se află din nou în derivă şi aşa au început deja să apară boierii de tip nou, cu „jepanuri" şi cu servicii secrete proprii, care îi vor da lovitura de grație. Iar când aceste creaturi vor pricepe ce dezastru au provocat prin inconştiența lor, va fi prea târziu pentru noi toți...

Suveranitatea poporului și aleșii lui

Am trecut deunăzi prin Parlament, clădire care era cât pe ce să devină Casa Poporului. Cum, care popor? Aleşii se adunau în plen, cu toată lehamitea, să asculte moțiunea de cenzură, depusă de PSD. La un moment dat, am avut o viziune fulgurantă. Se făcea o sală mare dintr-un ospiciu. Toți nebunii stăteau pe scaune de lemn proaspăt geluit. La un semn, toți, ca un organism unic, miriapod, au început să-şi taie picioarele scaunelor. Mai precis, fiecare îşi tăia propriul scaun pe care şedea: cu joagărul, cu beschia sau cu coada de vulpe, cu cuțitoaia sau cu custura, cu barda, cu securea, cu toporul sau cu toaipa, cu robangul sau chiar cu unghiera, fiecare hârcâia cu ce avea.

Aşa i-am perceput pe „cei 322" din Parlamentul României, care nu s-au potolit nici după ce electoratul le-a tras o smetie de neuitat la referendumul pentru înlăturarea preşedintelui. Ei nu au în perspectivă nimic constructiv pentru amărâții din țara lor şi, mai mult, merg spre sinucideri repetate. Vrea Marinelu să ne schimbe printr-un referendum? Votăm un amendament prin care nu-i permitem să organizeze consultarea populară în aceeaşi zi cu alegerile pentru Parlamentul European. Aaa, vrea totuşi referendum pentru vot uninominal? Foarte bine, să vină cu rezultatul votului tot la noi fiindcă voința suverană a poporului are doar valoare consultativă în fața Parlamentului!

Uite ce frumos sună Constituția lui Cozmâncă:

„Suveranitatea ARTICOLUL 2 (1)

Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, peri-

odice şi corecte, precum şi prin referendum.

(2) Nici un grup şi nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu.

Referendumul ARTICOLUL 90

Preşedintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-şi exprime, prin referendum, voinţa cu privire la probleme de interes naţional."

Vrea referendum? Să facă fiindcă voinţa poporului este suverană şi-apoi să vină la noi să fundamentăm, să aplicăm, dar n-avem cvorum... Faptul că majoritatea aleşilor nu vor alegeri anticipate pentru clarificarea situaţiei nenorocite în care ne aflăm spune totul despre maturitatea lor politică, despre lumea paralelă în care trăiesc.

Nu era glanda de vină

Chiar dacă doctorii i-au umblat la glandă, Marinelu a ţâşnit de pe patul de operaţie tot cu chef de vorbă şi de luptă. „În sfârşit văd şi eu un armean bun... am vrut să spun competent", a spus el cu gândul la Varujan Vosganian, poetul finanţelor. Gata! I-a discriminat şi pe armeni! Altă panaramă! Va trebui să cer experţilor în discriminare să scoată în afara legii cuvântul „moldovean", fiindcă miticii din sud îl echivalează cu prost, mocofan, beţiv, leneş etc. Eu vreau să rămân mândru de originea mea, dar să nu se mai rostească numele toponimului menţionat, fiindcă mă fac foc şi plec la Strasbourg...

Marinelu l-a dat în judecată pe ministrul Medicinei. „Băsescu să dovedească faptul că nu suferă de boli psihiatrice. Sper ca preşedintele să vină în instanţă şi să dovedească faptul că nu este aşa cum am spus", a spus ministrul Eugen Nicolăescu. Marinelu se uită la ei, se minunează, îi mai pişcă, poate se trezesc şi iar îi lasă. „Până la alegerile din 2004 nu a existat procuror care să aibă curaj să investigheze un ministru în funcţie. Procurorii tineri au acum curajul să o facă şi îi încurajez să continue", a spus preşedintele. Şeful statului consideră că „majoritatea anti-prezidenţială" are doi Acari Păun: Doru Ţuluş (adjunct la DNA) şi Florian Coldea (adjunct la SRI).

Valuri grele s-au abătut asupra lui Motocicleanu, ale cărui relaţii cu spionul ungur Rudas Erno au fost date în vileag. Cu elemente concrete, fiindcă băieţii ştiu să lucreze meticulos. În aceeaşi cooperativă, funcţionează şi castelanul Verestoy Attila cu Sorin Schmuel Beraru. Ce folos, dacă procurorii şi judecătorii nu ştiu să valorifice probele?

Poşta de la Justiţie

A venit toamna cu pasionantele ei partide de vânătoare, cu pasaje de potârnichi şi de mistreţi. După o pândă prost organizată de procurori, a început şi vânătoarea corupţilor. Corul vânătorilor cântă acum la Cotroceni o arie nouă, încă necunoscută în România: Traian Băsescu trebuie să dea undă verde pentru cercetarea penală a politicienilor grei. Şi cum ar putea el să scape vânatul? Mai ales că senatorii au lăsat Guvernul în aer. Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a amânat pentru 24 octombrie judecarea dosarului Mătuşa Tamara, în care sunt acuzaţi de corupţie Adrian Năstase şi Ioan Melinescu. Motivul invocat? Fostul premier nu este la o partidă cinegetică, el face o vizită oficială în Ţara Sfântă. Sună cornul chiar şi la PD: după ce s-a implicat în scandalul Bordei alături de Marian Vanghelie şi contra primarului general Adriean Videanu, senatorul Marius Marinescu, zis Bideu, a fost exclus din partid. Goană mare şi prin pasajul liberalilor. Daniel Morar, şeful Direcţiei Naţionale Anticorupţie, a cerut avizul lui Traian Băsescu pentru începerea urmăririi penale contra lui Tudor Chiuariu. Caz unic în Europa, ministrul Justiţiei este acuzat că a aprobat transferul terenului Poştei de pe Calea Victoriei către firmele unor „băieţi deştepţi". Care să fie adevărul? Să fie un act de răzbunare din partea procurorilor lui Daniel Morar? Sau chiar este o tipică escrocherie cu acte în regulă?

L-am invitat pe Matei Barbu – ţăranul-consilier ministerial – la o emisiune ca să ne spună ce trebuie făcut cu agricultura noastră de care se ocupă aşa de bine băieţi cu doctorate grele. Pe când era ministru, probabil dintr-un fel de disperare că se rupe de realităţile satelor, poate şi într-un acces de Cuza-Vodă prin lobodă, Gheorghe Flutur îl numise consilier. Chemat la emisiune, Matei Barbu nu l-a lăudat pe Decebal Traian Remeş, noul ministru. Nici nu avea de ce. Nu ştiu ce s-ar putea spune despre expertul în impozite pe picioare de scaun. A doua zi l-au dat afară...

Un partid cu obiceiuri de muiere ușoară

Când vezi comportamentul de gândac, mai să-i dai dreptate olandezului Marean van Ghelle: „M-am suit pe ei... m-am suit cu picioarele pe gâții consilierilor mei să spună dacă au afaceri cu Videanu“. Traiane, parcă aşa ar trebui... Împins, la Bran, de vicepreşedinții lui Hrebenciuc, să accepte şi să anunțe, în ciuda propriei voințe, depunerea unei moțiuni de cenzură împotriva Guvernului Tăriceanu, Geoană a fost lăsat apoi în ofsaid, să se încurce în explicații contradictorii: toți liderii importanți ai PSD s-au retras un pas în spate, unii dintre ei condamnând moțiunea pe care ei înşişi au propus-o.

Ce dulce glăsuia Miron Mitrea pe când cerea „să separăm bărbații de c...e (să-i zicem „femeie uşoară“ – mai delicat pentru ochii cititorilor noştri – n.red.) în partid!“ şi tot n-au reuşit nici până astăzi. Aşa că Lavinia Şandru sare din PIN şi lansează un diagnostic perfect: „PSD a ajuns un partid c...ă, iar conducerea social-democrată pe centură, după ce inițial a susținut PNL, iar acum coalizează cu PD“. Ce înseamnă să treci prin şcoala lui Traian, fie şi măcar câteva luni...

În aceeaşi vreme de jale, o grea pierdere se înregistrează pentru România: Varanu (Voiculescu) şi-a dat demisia din Parlament, încât vorba dumisale se verifică întocmai: „Din punct de vedere profesional, toată viața eu am avut şi o relație cu mine însumi“. Evident, nu numai cu Securitatea.

Trecem la ascultări!

Mitropolitul Daniel Ciobotea a fost ales Patriarh după o campanie cu multe rățoieli creştineşti şi cu suspans laic. Nu cred că noul Prea Fericit îi va băga pe călugări în blugi şi nici la ecumenism fiindcă nici masonii nu stau ca mieii sub şorț. Urmând exemplul ÎPS Bartolomeu Anania, care a refuzat să se spovedească la Poetu Portofel, PF Daniel Ciobotea a subliniat că nu are nici o putere asupra conştiinței ierarhilor din conducerea Bisericii Ortodoxe. „O audiere a ÎPS Bartolomeu la CNSAS ar fi în măsură să lămurească lucrurile neclare în legătură cu trecutul acestuia şi ar putea fi chiar folositoare ierarhului“, a apreciat Constantin Ticu Dumitrescu, membru al Colegiului CNSAS. Ce să mai lămurească, taică? Cum a făcut puşcărie prin temnițele comuniste? De ce n-a stat, bietul, mai mult în ele? Febricitantul Ticu mă face să mă gândesc mai serios la afirmațiile bătrânului Jijie, care şi el a supraviețuit cu greu gulagului...

Aşa că s-a dus încă o furtună în paharul cu apă chioară a politicii de la Bucureşti: dosariada, prilejuită de alegerea noului Patriarh. În timp ce intra în sediul CNSAS, Mircea Dinescu a promis că va „pârli câțiva berbecuți în sutane aurite“, o expresie desigur pamfletară pentru o realitate extrem de sensibilă. În replică, Mircea Geoană a avertizat că formațiunea condusă de el nu este de acord cu politizarea dosarelor de la CNSAS. Deputatul PSD Ion Stan a cerut în Parlament restituirea către Patriarhie a dosarelor întocmite de către securişti pentru înalții ierarhi. Senatorul Şerban Nicolae din acelaşi partid merge mai departe şi afirmă că instituția de stat CNSAS „tinde să devină poliție politică“ prin şantajarea personalităților cu dosarele întocmite de securiştii care-şi făceau norma la racolări, dar şi planul la pigmentări.

Gata, de-acu vin ascultările pentru o bună chivernisealǎ şi pentru coborârea Bisericii Ortodoxe în piață, printre leproşi. Mai ales că Senatul a votat pentru construirea Catedralei Neamului. Se opune Adrian Iorgulescu, ministrul Culturii. „În ceea ce priveşte legea, eu nu am dreptul să comentez o lege a Parlamentului, ci doar să țin cont de ea. Problema principală se referă la bani. Să vedem de unde îi scoatem. În acest moment nu ştiu de unde o să scoată Finanțele banii. Eu sper că, la Camera Deputaților, legea sa fie respinsă.“ Cum de unde bani? Organizăm proceduri de exorcizare pentru majoritatea miliardarilor de carton şi facem bani...

Fiecare cu morții lui!

Marinelu a ieşit cu o declarație uluitoare: „Alegerile anticipate nu mai sunt de actualitate. Voi încerca să refac Dreapta formată din PNL-PD-PLD“. Ca să nu rămână mai prejos, Motocicleanu crede în polul de dreapta PNL-PNȚCD-AP. Cu Milică. „Cred că această construcție cu care am pornit la drum împreună cu domnul preşedinte Con-

stantinescu, cu PNȚCD şi având alături şi PNL va deveni o forță puternică şi credibilă pe zona de centru dreapta astăzi, când constatăm că, prin impostură, un partid care a fost până mai ieri socialist s-a transformat peste noapte în partid popular. Electoratul poate să fie înşelat în aşteptări, ceea ce înseamnă speranțele când astfel de transformări şi de mutații se petrec peste noapte, fără să existe o credință profundă în valori, în principii şi idei care definesc în general formațiunea de centru dreapta", a glăsuit Tăricelu. Duios partidul lui trecea spre cimitirul plin de glorii şi frumoase intenții eterne...

Cu ce ne încălzește Rompetrol?

O adevărată vâlvătaie a provocat vânzarea companiei Rompetrol către compania petrolieră de stat a Kazahstanului: că ar fi Rusia în spatele lui Nursultan Nazarbaev, că nu ar fi ruşii, că este o bună afacere, că Dinu Patriciu este un afacerist veros etc. În realitate, bine era dacă România nu vindea Petromidia nimănui. Să fi rămas proprietate de stat, oricâte presiuni s-ar fi făcut. Era cea mai mare şi mai modernă rafinărie din sud-estul Europei. Politicienii interesați au invocat ba căpuşarea companiei de stat, ba ineficiența ei. Nu ne-am oprit aici, am vândut şi Petrom, cu tot cu rezervele naturale. O monstruozitate antiromânească. Nu poți să te laşi descoperit total în fața străinilor, motivând mereu că statul nu e capabil să lupte contra corupților. Trebuie doar aplicate legile şi atât. Dosarele Rompetrol şi Petrom arată că Uniunea Europeană este incapabilă să ducă o politică energetică unitară în întâmpinarea Rusiei. De ce? Simplu – parțial pentru că fiecare stat european gândeşte şi acționează pentru el, dar şi din cauza corupției aparatului de la Bruxelles. Ce face Germania pe relația cu Federația Rusă este cel mai edificator exemplu.

Preşedintele Rompetrol a anunțat, în cadrul conferinței „150 de ani de istoria petrolului" că Rompetrol deține un terminal marin în largul Portului Midia, la 8 km de țărm, cu o capacitate de 12 milioane de tone. „În acest fel vom asigura această rută care este esențială pentru România", a declarat Patriciu. Terminalul urmează să fie finalizat în august 2008. „Rompetrol poate să asigure o alternativă la țițeiul şi gazele din Rusia, conectat la un alt mare producător care este Kazahstanul. România are şansa de a deveni un pod, un punct important pe harta petrolului, cu condiția să se mişte foarte repede. Acesta este substratul tranzacției pe care am facut-o cu KazMunaiGaz", a precizat Patriciu. Potrivit detaliilor prezentate de Dinu Patriciu, terminalul de la Midia ar trebui să fie corespondentul celui de la Batumi. „Acesta este unul dintre motivele asocierii noastre cu ei", a subliniat Patriciu. Prin intermediul terminalului de la Midia şi al celor deținute de KazMunaiGaz va fi ocolit astfel teritoriul rusesc.

Eu nu cred că ruşii vor deține controlul asupra Kazahstanului pentru că acolo se exercită presiuni internaționale uriaşe. De aceea, cred că afacerea lui Dinu Patriciu, sprijinit de ruşi din umbră, este un pas uriaş, dar nu în direcția în care speră el...

Solii patriei spre UE

Regele Florin Cioabă a avertizat că din cauza discriminării şi a sărăciei, „Europa trebuie să se pregătească: mii de rromi vor lua calea Occidentului în căutarea unor locuri de muncă şi a unei vieți mai bune". Este exact ce speram şi noi fiindcă, mânca-ț-aş, aşa ne cearcă un dor dă muncă! Tocmai de aceea, italienii au trecut la execuții sumare în plină stradă. Cu italienii este mai greu dacă dai gârbă la portofel. Fenomenul este grav, iar Uniunea Europeană nu ştie să-l asimileze.

„Cred că a fost o greşeală din partea celor din Italia, pentru că vor veni zeci de mii de rromi să ia câte o mie de euro, aşa cum au făcut şi cu căsătoriile. Cred că nu ăsta era lucrul cel mai bun. Lucrul cel mai bun era să se găsească metode de a-i putea integra în societate în acele locuri, să găsească pentru ei o mai bună protecție socială. Cred că ăsta era drumul, nu să le ofere bani. Cred că a fost ogreşeală şi o să se trezească cu foarte mulți rromi că o să vină să ia mia de euro", a avertizat regele Florin Cioabă.

Românii vor vota în curând listele - tot liste! - cu parlamentarii europeni. Sorin Frunzăverde abia aşteaptă să se bată pentru România. La fel Cătălin Dancu. Partidu lu Mucles a găsit cel mai bont vârf de lance în Titus Corlățean. Un profe-

Renate Webber

sionist ca Vasile Puşcaş nu era bun să ne reprezinte. Liberalii au ieşit cu Renate Weber la interval şi au toate şansele să înfrângă. Pe locul 45 se află Bogdan Olteanu. Sigur ajunge şi el la Strasbourg! Asemenea reprezentanţi de-ai noştri ne vor rezolva problemele pe salarii cucuiete. Iar acasă, au grijă alţii să ne rezolve pe toţi.

Joseph Daul, preşedintele grupului Partidului Popular European din Parlamentul European ne-a citi perfect: „Nu pot să accept ca doar unii oameni corupţi să beneficieze de fondurile europene. Fondurile sunt pentru România, pentru îmbunătăţirea calităţii vieţii românilor, a infrastructurii, nu pentru mafie. Este foarte important ca Guvernul să facă totul împotriva corupţiei. În cazul în care Comisia Europeană va constata că sunt probleme mari, se poate întâmpla ca într-o bună zi să spună că nu mai trimite bani în România. Iar acest lucru ar fi catastrofal pentru români"

Zdup şi Cioro!

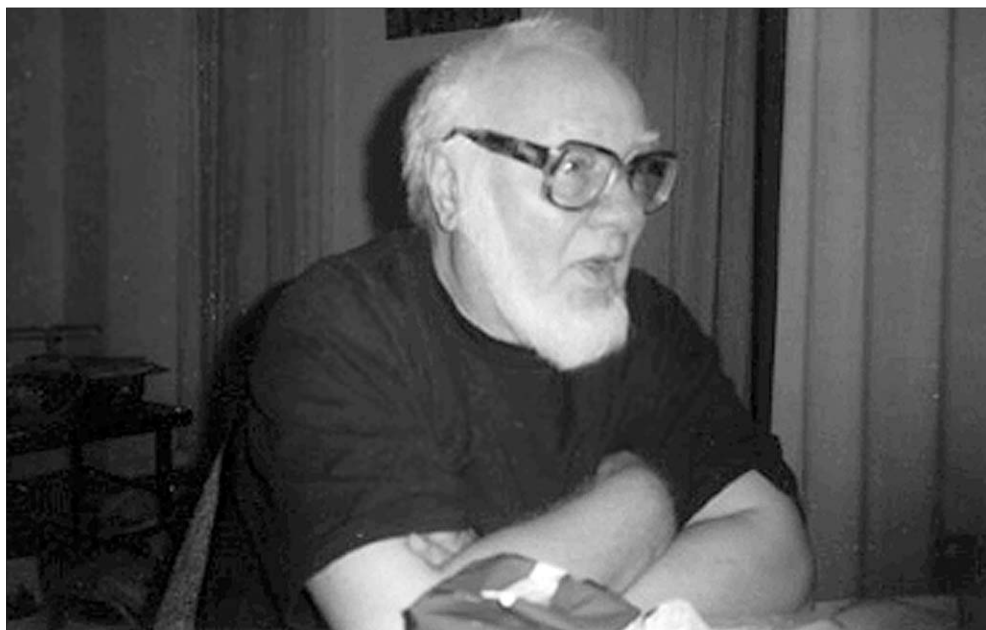
Decât să-i plătim pe muncitorii noştri cât de cât omeneşte, ca să nu se mai umilească prin ţările occidentale, aducem chinezi să reconstruiască România. În plus, ne baricadăm pe Prut să nu ne invadeze românii din Basarabia şi nici nu ne gândim să dăm o lege pentru redobândirea automată a cetăţeniei pentru conaţionalii noştri.

„Am impresia că, vreme de 17 ani, România s-a focalizat pe două direcţii, care au fost fără îndoială principale", a spus Cioroianu, precizând că se referă la NATO şi Uniunea Europeană. „Dar acum a venit momentul să regăsim anumiţi prieteni şi anumite destinaţii care ne-au fost familiare o bună bucată de timp şi să reimplicăm România în marile mize politice şi geopolitice la nivel global", a spus Cioro. Adicătelea, cum ne-am focalizat noi pe două direcţii? Să fie oare povestea cu cele două luntre?

Bine că măcar se mai gândeşte cineva la România în această perioadă. Mai dihai ca Mult Iubitu, care gândea în cincinale, ministrul Adrian Cioroianu a croit o strategie de politică externe pentru zece ani.

Dragă Cioro, lasă încolo strategiile decenale! Dacă vrei să intri în istorie, insistă pentru adoptarea legii care să rezolve definitiv cetăţenia românilor din teritoriile strivite de tancurile lui Stalin. Altfel, vei fi înjurat ca toţi predecesorii tăi. Iată ce spune Corneliu Ladin de la formaţia „Zdob şi Zdub": „Noi am depus actele acum patru ani. Vrem să obţinem cetăţenie, dar nu ni se dă! Ni s-a spus că nu se dă cetăţenie! Peste tot, Zdob şi Zdub e prezentată ca trupă românească, dar când e vorba să le dea cetăţenie... Noi stăm la coadă să luăm vize ca să venim în România. Am fost la consulat, am încercat să obţinem în regim de urgenţă sau cu prioritate, dar nu s-a luat în calcul. Între ianuarie şi martie, băieţii nu au putut intra în România pentru că nu au obţinut vize. Am pierdut toate cântările din acea perioadă." Dragă Cioro, prin tot ce-au făcut, băieţii de la trupa „Zdob şi Zdub" au dovedit că ar putea fi mai buni români decât noi doi...

La presiuni exotice, emisiunea Vector Est, care se adresa şi românilor din Basarabia, a fost scoasă din grilă. Cornel Mihalache, şeful departamentului audio-vizual de la Chişinău, i-a scris tovarăşului Voronin: „Emisiunea Vector-Est trebuie sistată prin mijloace tehnice sau specifice. Reacţia dumneavoastră e foarte necesară şi importantă. Mulţumim pentru susţinere. Acesta este mesajul care trebuie transmis mai departe". După care, a fost interzisă şi TVR1 peste Prut.

Răstignirea lui Paul Goma

Tot mai triste solidarizări se produc împotriva scriitorului Paul Goma. Un artist care a trăit cu ochii măriți de spaime tragedia comunizării noastre. Mai ales în cartea *Săptămâna roșie*, Goma „are curajul“ să spună adevărul despre „unii evrei“ care au constituit coloana a cincea pe vremea lui Stalin. Gata, eticheta s-a pus: Paul Goma este antisemit! Tocmai el, care este căsătorit cu o evreică. Faptul că primarul Gheorghe Ciuhandu l-a desemnat cetățean de onoare al orașului-martir Timișoara i-a făcut pe unii concetățeni evrei să vadă roșu, roșul acela... înaintea ochilor. Încă nu putem să rostim adevărul nostru istoric și iată un alt motiv pentru care regret că am pus mâna pe kalașnikov în decembrie 1989. Ce mai contează că am vrut adevărul până la capăt, pentru mine și pentru țara mea? Mă simt ca un birmanez care nu pricepe nimic din sforăriile momentului.

Unele adevăruri actuale pot răbufni de unde nu te aștepți. Alan Hill, președintele companiei româno-canadiene Roșia Montana Gold Corporation, a anunțat, într-o conferință de presă, că miliardarul american de origine maghiară George Soros deține acțiuni la compania minieră Newmont, cunoscută ca acționar minoritar în Gabriel Resources, partenerul statului român la Roșia Montana Gold Corporation, dar nu a precizat care este participația omului de afaceri. Alan Hill l-a criticat dur pe George Soros pentru implicarea în sprijinirea opozanților proiectului, într-un discurs în care a dat indicii despre o posibilă înțelegere între unguri pentru sabotarea autorizării proiectului minier. „Până în dimineața aceasta am vorbit cu grijă despre conceptul de iredentism. Acum voi aborda problema direct, pentru că trebuie să ajungem la agenda secretă de lucru a unora dintre cei care se opun proiectului nostru“, a declarat Hill. Trebuie remarcat că afirmațiile nu-i aparțin nici lui Gheorghe Funar, nici lui Corneliu Vadim Tudor...

Să vină Saddam!

Pentru a vedea până unde bate gândirea americană, Senatul Statelor Unite a votat în favoarea unei rezoluții, fără caracter obligatoriu, în legătură cu un plan de împărțire a Irakului, prezentat drept singura soluție pentru ieșirea din haos. Cu 75 de voturi pentru și 23 împotrivă, Senatul a aprobat planul, redactat de senatorul democrat Joseph Biden, candidat la Casa Albă. Planul presupune divizarea Irakului în state distincte, în funcție de comunitățile etnice și religiaose – kurzi, șiiți și suniți. Pentru ca Irakul să evite dezmembrarea, Saddam Hussein trebuie să se întoarcă...

Mircea Druc, fost premier la Chişinău:

„România nu mai există. Există doar corporaţii“

– Domnule Mircea Druc, în campania pentru alegerile prezidenţiale din 1992, dumneavoastră aţi spus de mai multe ori că trebuie să conservăm patrimoniul Cooperativelor Agricole de Producţie şi al Întreprinderilor Agricole de Stat. Imediat, unii au speculat că „Mircea Druc vrea să păstreze colhozul, că e comunist“. Chiar dacă nici nu eraţi membru de partid. Diagnosticul dumneavoastră a fost perfect şi s-a verificat în timp. Treptat, vechiul patrimoniu agricol a fost distrus, iar acum, în plin dezastru provocat de secetă, nu mai avem nici sistem naţional pentru irigaţii. Mai nou, aţi vorbit de mai multe ori despre necesitatea ca România să construiască relaţii economice trainice, pe baze noi, cu Federaţia Rusă. În fond, o politică firească şi de mare interes pentru ţara noastră. A fost reactivat însă alt stereotip mai vechi: „Mircea Druc este agent KGB“. Cum explicaţi aceste înclinaţii spre stereotipuri la unii români? Ne deosebim de alte popoare?

– După o emisiune la televizor, chiar dacă unora li s-a părut că aş fi fost cel mai rusofil, Ambasada Rusiei la Bucureşti a transmis un protest vehement la adresa realizatorilor, că de ce au invitat acest antirus înrăit. Abundenţa scenariilor din presa română atestă un fel de mitomanie. Iar pe cei care umblă cu scenarii în privinţa mea chiar nu-i mai înţeleg. Ei au învins şi la Chişinău, şi la Bucureşti. Ce mai vor de la mine?

Nu ştiu nici dacă fenomenul este un dat specific poporului din care facem parte. Se pare totuşi că noi, românii, ne distingem şi sub acest aspect. Urmăresc presa altor popoare şi nu am observat o înclinaţie aparte spre scenaristică. Cunosc tot spaţiul ex-sovietic, toate ţările europene. Nu vezi ceva asemănător. Nordicii nu cultivă asemenea pasiuni. Pentru ei ar fi bizar să tot fabulezi mereu. Ruşii, francezii, englezii au desigur presă de scandal, dar diferă de a noastră. N-am găsit nimic în acest sens nici în mass-media din Brazilia. Nu toate popoarele au înclinaţii spre vrăjit, spre ghicit, spre descântece. Îmi amintesc, din studenţie, de unele colege de la Chişinău, care, în loc să rupă cărţile învăţând, se duceau la ghicitoare să le spună dacă vor lua examenele. În loc să-şi însuşească arta de a fi frumoase, deştepte, seducătoare, plăteau vrăjitoarele să le facă farmece.

– Nu cumva învinge mereu omul ale cărui idei se verifică în timp, iar nu cei care deţin funcţii politice trecătoare?

– La români funcţionează un clişeu: „ăsta e băiat bun, dar bunică-sa a fost legionară, iar soacra-sa vinde castraveţi în Piaţa Obor...”. Noi, românii, nu avem spirit de echipă. Nu cunoaştem gestul aristocratic şi capacitatea de a spune da sau nu! Noi preferăm găinăriile. Ruşii, un alt fenomen specific, nu umblă cu insinuări şi bârfe, au alte metode de eliminare. După 1990, de exemplu, ei au anihilat vreo 70 de directori de bănci. Fără să spună cineva că ar fi agenţi americani, britanici sau israelieni.

Să te aliezi mereu cu cel mai puternic!

– Sunteţi un subtil cunoscător al spaţiului eurasiatic. De aceea, vă întreb ce şanse are Federaţia Rusă în această nouă ofensivă a ei spre lumea occidentală. De ce ar trebui ca Rusia să iasă din nou la plimbare prin toată Europa? Desigur, acum fără tancuri.

– Nu este vorba de şanse. Rusia se comportă la fel ca alte mari puteri şi, prin definiţie, este datoare să se impună pe scena lumii. E adevărat

însă că nu poate reveni la imperialismul ţarist din secolul XIX sau la imperialismul sovietic din secolul XX. Obsesia clasei politice ruse are la bază un criteriu decisiv: să te aliezi mereu cu cel mai puternic. Petru cel Mare era captivat de modelul european. Nu era însă încântat de Germania, care era fărâmițată, divizată în state mici. El dorea centralizare internă şi expansiune imperială. Se orienta mai curând spre Olanda, Danemarca, Anglia. După Petru cel Mare, cohorte de aventurierii germani au migrat spre Rusia pentru a înjgheba acolo un mare imperiu pe care nu l-au putut ridica la ei, în Europa de Vest sau pe alte continente. Germanii pierduseră împărțirea lumii şi voiau s-o repete prin intermediul Rusiei. Cucerirea Caucazului, a Asiei Centrale, a Mării Negre şi a Extremului Orient a fost opera multor germani deveniți generali şi mareşali în armata țarilor ruşi.

În secolul XIX, elita politică rusă vorbea franceza şi imita Franța, care era un imperiu etalon. În secolul XX, Rusia a imitat tot ce a făcut Germania. La fel ca nemții, ruşii au vrut să-şi ia revanşa pentru înfrângerile din primul război mondial. Toată nomenclatura sovietică învăța germana. Acum, elitele din Federația Rusă învață engleza şi vor să fie ca americanii, pe plan economic, politic şi militar. Ei cred că vor reuşi să contrabalanseze America. Numai că acest rol mai este vânat de China, India, Brazilia, Iran şi Europa Unită. Ruşilor le-ar conveni o lume bipolară: „americanii şi noi“. Realitatea îi contrazice, fiindcă Europa este un concurent serios. Lumea arabă, dacă se uneşte, devine o forță uriaşă. Iranul tinde să devină o mare putere economică şi politică. Şi acest statut are drept suport democrația teocratică musulmană.

Gazprom este însuşi Statul!

– *Ruşii au pornit în această ofensivă planetară călare pe conducte. Vorbeați recent despre „mania conductelor“. În ce măsură Kremlinul îşi evaluează corect mijloacele în acest război economic total? Cât de adecvat înțelege clasa politică rusă tendințele geopolitice şi geoeconomice actuale?*

– Rusia este multiplă. Acolo se confruntă vreo şase vectori strategici. Unii analişti văd în obsesia de superputere energetică o exagerare, pe care o iau în zeflemea. „Vai de țara care e nevoită să trăiască mereu din importuri de energie, dar nu este de invidiat nici țara care trăieşte din exportul de resurse energetice“, spunea recent un savant rus. Analiştii de la Moscova îşi pun deja problema dacă Rusia nu va avea cumva soarta Iranului din timpul Şahului, deoarece, la nivel mondial, nu este exclusă o cădere bruscă a prețului la hidrocarburi. Aceşti vizionari au altă perspectivă asupra destinului Rusiei. S-a realizat industrializarea în perioada sovietică doar în domeniul militar şi în cercetarea cosmică. Numai atât. Acum, Rusia nu poate reveni ca mare putere doar cu exportul de materii prime, fără capital uman şi tehnologii avansate.

– *Spuneți că politica Gazprom-ului prevalează asupra politicii statului rus?*

– Da. Corporația Gazprom nu este un stat în stat. Ea este însuşi Statul. Şi multă lume se indignează, fiindcă îşi dă seama că nu partidele politice, nu preşedintele, nu aleşii poporului, nu guvernul conduc țara, ci corporațiile. Este numai o aparență că Putin, sprijinit de FSB, controlează totul în statul rus. Gazprom contravine intereselor vitale ale Rusiei prin impunerea unor obiective străine de aspirațiile elitelor regionale şi etnopolitice ambițioase din Siberia, Tatarstan, Cecenia, Başkiria şi altele. Logica economică a imperiului energetic provoacă provinciile la „un război al tranzitului de hidrocarburi“ şi constituie premiza politică a dezintegrării Federației Ruse. Unii lideri politici şi analişti ruşi vorbesc deja despre necesitatea unei „deschiaburiri a Gazprom-ului“.

Românii devin tot mai hedonişti

– *De ce balanța schimburilor noastre comerciale cu Rusia este excesiv înclinată în favoarea Rusiei?*

– Nu tot ce importăm din Rusia este absolut necesar şi inevitabil. Dacă soția şi copiii toacă banii pe cumpărături inutile, nu-s de vină supermagazinele. O deviză de tipul „Exportăm sau murim!“ le lipseşte românilor, care devin tot mai hedonişti. Iar partenerii noştri, exponenți ai neocapitalismului rus, gândesc doar în termeni tradiționali: „învingătorilor – totul, perdanților – nimic!“. Cum e şi „capra vecinului“ la Bucureşti,

adică: să câştigăm noi, iar restul lumii să piardă. Eu aş vrea o cooperare între România şi Rusia pe baza profitului reciproc. Şi aceasta ar fi unica opţiune în relaţiile bilaterale. Restul înseamnă combinaţii de tip mafiot.

– *Şi cum îi putem schimba pe români, pe ruşi...?*

– Egocentrismul occidental percepe resursele naturale ale oricărei ţări drept bunuri ale întregii planete, implicit ale corporaţiilor transnaţionale. Românii sunt de acord, dar Rusia nu poate accepta asemenea teze. S-a încercat asta şi cu Brazilia, imediat după al doilea război mondial: Amazonia este un bun al tuturor! Împărţim spaţiul geografic respectiv între Statele Unite, Columbia, Venezuela, iar Brazilia să rămână pe litoral. Cei de la Rio de Janeiro şi de la Sao Paulo n-au decât să se ţină de fotbal şi carnaval. Preşedintele Juscelino Kubitschek de Oliveira a mutat capitala la Brasilia şi a hotărât: Amazonia este patrimoniul Braziliei! La fel şi Rusia consideră că spaţiul dintre Urali şi Pacific, cu cele 50% din resursele naturale ale planetei, constituie patrimoniul său naţional şi n-are de ce să-l dea pe mâna corporaţiilor transnaţionale.

România are exact ceea ce-i lipseşte Rusiei!

– *Numai că Vladimir Putin nu se mulţumeşte cu atât. El vrea şi Cercul Polar de Nord, aşa cum şi americanii doresc hidrocarburile de-acolo. Este aceeaşi manie a conductelor şi aici?*

– Aceasta este eterna luptă care duce lumea înainte şi o iluzie că ne salvăm cu ajutorul unei cruciade energetice. Ruşii reuşesc cu greu să retehnologizeze actualele exploatări, gazoductele şi oleoductele existente. Iar acum vor să coboare la mii de metri în Oceanul Îngheţat de Nord, în condiţii extreme! Fără tehnologii adecvate, pentru obţinerea cărora Rusia ar avea nevoie de minim 15 ani. Vânzoleala politică este inevitabilă, dar realitatea rămâne mereu în urmă. Lupta pentru pace este frumoasă, viaţa însă cere altceva. Spuneţi că proiectul Nabucco nu are viitor dacă ruşii nu pompează suficientă materie primă. Dar la sfârşitul lui septembrie, pleacă o mare delegaţie de experţi din Turkmenistan la Washington. Nu-i împiedică nimeni pe turcmeni să valorifice relaţiile de piaţă în favoarea lor. Rusia face şi ea o mişcare pentru a convinge Austria că nu este neapărată nevoie ca ţeava să treacă prin Turcia. „Vreţi gaze din Asia Centrală? Vi le aducem noi, direct, chiar pe fundul Mării Negre". Acum urmează ca presa noastră să facă valuri pentru că ruşii, din considerente politice, ar putea prefera traseul Bulgaria – Serbia – Bosnia Hertzegovina – Austria, excluzând România.

– *Am rămas orfani de Rusia, toţi preşedinţii ruşi ne ocolesc. Ce facem fără gazul rusesc? Că nici Vladimir Putin nu vrea să vină în România, că uite i-a vizitat pe toţi vecinii, pe toţi vechii tovarăşi de luptă. Dumneavoastră ce credeţi? Trebuie să ne lamentăm că Moscova ne-a uitat?*

– Din punctul meu de vedere, toate aceste speculaţii fac parte din mentalitatea românească: „N-am noroc pe lume, mai bine mă făcea mama un mânz şi mă mânca lupul!...". Iată şi un raţionament specific ruşilor: „Cu toate că suntem ortodocşi şi pe parcursul istoriei am salvat de atâtea ori Principatele Dunărene de sub turci, românii nu ne iubesc. Antipatie reciprocă. Chiar dacă românii au luptat alături de noi în primul război mondial şi au întors armele în cel de al doilea război mondial, chiar dacă s-au sacrificat, l-au martirizat pe mareşalul Antonescu, iar noi l-am decorat pe Regele Mihai, poporul rus nu-i suportă pe români. Paradoxul este că, deşi Ungaria a luptat întotdeauna contra Rusiei, noi, ruşii, îi simpatizăm pe unguri. Iar pe români îi dispreţuim. Şi, în definitiv, ce folos că ne iubesc grecii, sârbii, ungurii? Piaţa lor e limitată. România are însă exact ce ne lipseşte: rafinării, industria ţevilor, piaţa de desfacere. Am venit în zona sud-est europeană cu o corporaţie cum ar fi Lukoil. Am trimis mai întâi delegaţii la Budapesta, pe baza simpatiilor politice. Şi am văzut că Budapesta are o perspectivă limitată. Am încercat în Republica Moldova, în Bulgaria, Serbia. Unde să punem centrul de coordonare a acestei mari corporaţii? Şi am decis că de la Bucureşti se vede cel mai bine! De-aici ţinem şi piaţa Balcanilor, şi piaţa sud-est europeană, şi piaţa central-europeană. Am avut nevoie de rafinărie, de o fabrică de uleiuri şi le-am luat pe cele de la Ploieşti! Acum, Uniunea Europeană ne impune introducerea biodieselului. Noi am proiec-

tat operativ şi ridicăm o fabrică în România care va produce 150 de mii de tone de biodiesel anual. Vom satisface astfel necesarul tuturor rafinăriilor şi benzinăriilor noastre din spaţiul sud-est european". În concluzie, care a fost procedeul rusesc? „Dacă nu ne iubesc românii, îi iubim noi pe ei. Noi vrem Petrom, vrem aluminiu, vrem ţevi! Ei preferă să vândă întreprinderile oricui, numai ruşilor nu. Bine, vor veni occidentalii cu banii noştri. Austrieci, germani, elveţieni, americani, greci, israelieni şi care or mai fi dragi românilor! Nici o problemă!" Aşadar, deocamdată un lider de la Kremlin nu are ce face în România. Tot ce-a vrut capitalul rus în România a obţinut! Inclusiv Petrom-ul, prin Austria. Şi Tony Blair, dacă a vrut să-l ajute pe Mitall, s-a împrietenit cu domnul Adrian Năstase... Pe actualul preşedinte rus îl preocupă viitoarele alegeri. Putin mai are treabă în Austria, în Germania şi prin alte părţi.

Modelul brazilian

– *Vladimnir Bukovski spunea recent că Uniunea Europeană este la cheremul Rusiei din punct de vedere energetic. Că tot ce n-a reuşit Stalin cu tancurile, iată, au izbutit conductele Gazprom-ului. Cum apreciaţi acest diagnostic?*

– Cu tot respectul, dar diagnosticul lui Vladimir Bukovski este incomplet! În Rusia există forţe politice şi economice care ar vrea să controleze Uniunea Europeană prin intermediul gazoductelor şi oleoductelor. Mai este însă şi o altă Rusie, care nu are nevoie de Europa! Ca şi în SUA, administraţia Bush e una, ce vor corporaţiile este altceva. La fel şi aici. Anumite forţe politice vor să convingă Europa că fără Rusia nu se poate!

– *Pornind de la această realitate, putem ajunge la concluzia că fără monopolul rusesc asupra energiei europene nu se poate?*

– Nu! Totul depinde de voinţa politică a liderilor europeni. Dacă ei nu vor cu adevărat, Rusia nu poate să facă tot ce doreşte!

– *Dar dacă ruşii reuşesc să organizeze acel cartel al gazelor naturale, pe modelul OPEC, cu ţările producătoare din nordul Africii?*

– Este imposibil. Toate sunt discuţii propagandistice ce ţin de atacul psihologic, frecvent în

Mircea Druc

cadrul actualei conflagraţii economice mondiale. UE are alternative: gaze lichefiate din diverse regiuni. Energiile regenerabile reprezintă o altă soluţie viabilă. În 1972, a avut loc criza petrolului. Din nefericire, dar şi ca factor pozitiv, în Brazilia, era la putere junta militară. Ea nu se lamenta ca noi, nu discuta cu ţările arabe, nu trecea de partea URSS. Au decretat: producem bioetanol din trestie de zahăr! Astăzi, Brazilia are asigurată independenţa energetică şi este lider mondial în domeniul biocarburanţilor. S-a decis!

– *Vor avea suficiente cantităţi de alcool?*

– Nu. Prima soluţie pentru toate naţiunile este reducerea consumului de carburanţi. A doua soluţie ar fi alternativa la sursele de energie, provenite din petrol şi gaze naturale. România, de exemplu, foloseşte doar 20-30% din potenţialul hidroenergetic al ţării. Dar există ţări care au ajuns la 80%! Şi-atunci, decât să vorbim despre drobul de sare, de ce să nu mergem pe calea pe care s-a pornit? Să utilizăm la standarde mondiale resursele hidroenergetice, având şi apă pentru consum, folosind şi energia electrică, scăpând de inundaţii şi făcând şi irigaţii. Problema apei este la fel de stringentă, ca şi resursele energetice. Ruşii au propus să-i conecteze pe israelieni la o

conductă de apă adusă tocmai din Siberia! Se va ridica însă societatea civilă, ecologiştii, care nu acceptă proiectele de schimbare a cursului fluviilor siberiene. Dar dacă Moscova admite aşa ceva, destrămarea Federației Ruse este inevitabilă! Când Rossnefti a vrut să facă o conductă petrolieră pe lângă Baikal, au început protestele. Jos mâinile! A renăscut mişcarea pentru independența Republicii Baikal! Eu nu exclud ca stăpânii adevărați ai acestor resurse – siberienii – să ridice problema ruperii de Rusia. „De ce noi, siberienii, care avem gaze şi petrol, trăim atât de prost?". Presa rusă arată că petrodolarii se depun în afara țării, că nu au de-a face cu interesele țării.

Iranul este o soluție

– *Aici avem un alt paradox despre care ați tot vorbit, afirmând că Rusia nu are hidrocarburi pentru propriul consum. Cum poate Rusia să salveze Europa? Nu are suficiente resurse energetice! Şi că asta ar explica de ce Rusia vrea contracte pe termen lung pentru beneficiari foarte fermi!*

– Simplificând forțat, putem spune că avem de a face cu o mentalitate de talcioc! Rusul a înțeles că poate face mare gheşeft, dar nu-i ajunge marfa. Şi atunci, ia marfa dintr-un loc şi o duce în altă parte, unde este cerere. Rusia a înțeles că poate ține în şah Uniunea Europeană cu gazele şi cu petrolul, dar nu are marfă suficientă! Şi vrea s-o ia de la central-asiatici. Dar şi aceştia s-au deşteptat şi se duc singuri la talciocul european. Este corect ce susține preşedintele Traian Băsescu în acest sens. Trebuie să ne regândim consumurile proprii, să vedem apoi dacă nu putem importa şi din altă parte, nu numai din Rusia. De ce ruşii pot cumpăra de la algerieni, iar noi nu? De ce trebuie să ne intereseze factorul politic şi nu vrem să negociem cu Iranul aducerea hidrocarburilor prin Georgia? Aşa cum face Israelul cu Rusia? Cine mai credea că Libia va primi iar libertatea să exporte hidrocarburi? Apropo, ca potențial, Iranul este unicul concurent serios al Rusiei pe piața europeană a gazului. În loc de arme atomice, îşi face 20 de centrale nucleare. Desalinizează apa mării, irigă deşertul, construieşte autostrăzi, ridică nivelul de trai. Energetica atomică îi permite să nu mai ardă gazul şi petrolul pentru a obține energie. Drept consecință Iranul îşi poate axa economia națională pe exportul de hidrocarburi. Având gaz şi electricitate, poate dezvolta industria chimică etc. Având asigurată independența energetică, Iranul se simte campion mondial, chiar fără nici o bombă. Rezervele enorme de petrol şi gaze naturale şi electroenergetica atomică îi vor permite să aprovizioneze o jumătate de lume. Cum vom fi pregătiți să abordăm colaborarea economică cu Iranul, atunci când se va da undă verde? Fără aducerea gazului din Iran ne va fi foarte greu să zdruncinăm monopolul Gazprom şi prețurile în Europa vor continua să crească.

Ucraina, „adversarul obiectiv al României"

– *În ce măsură bunele relații cu Federația Rusă vor putea ajuta România să-şi rezolve unele litigii cu Ucraina?*

– Aici abordarea sistemică este esențială. Când opțiunea strategică determină scopul şi mijloacele, atunci Rusia devine pentru România un partener obiectiv şi un adversar subiectiv. Iar Ucraina rămâne dintotdeauna un partener subiectiv şi un adversar obiectiv. Mai pe româneşte, nu Rusia actuală este adversarul României. Obiectiv, ea se află la 1200 de kilometri depărtare de România. Apoi, ea nu mai este un tot întreg, este diversificată, este multiplă. Ca şi România. Şi atunci idealurile naționale ale Rusiei şi ale României se pot întâlni spre folosul nostru. Problema este că românii nu conştientizează existența unor asemenea consonanțe. De aceea, este nevoie ca în Rusia şi în România să vină la putere oameni care urmăresc interesul național.

– *Înseamnă că Marea Neagră nu este „un lac rusesc", aşa cum afirma Traian Băsescu.*

– Nu, pentru că este şi-un lac românesc, şi-un lac ucrainean, şi unul georgian, bulgar şi mai ales turcesc. Eu aş fi spus că Marea Neagră este un lac pe care ruşii vor să şi-l însuşească total, dar noi vrem să fie şi al nostru. Am putea realiza o înfrățire între portul Sankt-Petersburg şi portul Constanța. Aşa s-ar conveni că traseul optim pentru gazul lichefiat rusesc şi central-asiatic ar fi Novorossiisk – Constanța. Şi există posibilitatea de a face linie dublă de feribot cu 150-160 de cisterne cu gaz lichefiat. Am uni astfel traseul siberian cu

cel nord-sud, toată calea fluvială prin canalul de la Marea Baltică, canalul Volga-Don, până la Marea de Azov, ca să ajungem, prin canalul nostru, pe Dunăre, până în centrul Europei. Bine, mass-media ne sperie că ruşii vor să transforme şi Marea Mediterană în lac rusesc. Sau că bombardierele ruşilor patrulează din nou prin aer, ca pe vremea Uniunii Sovietice. Toţi militarii ruşi păzesc afacerile Gazprom sau Lukoil în lume şi primesc bani pentru asta. Este firesc. Rusia nu creează o nouă tendinţă, ea face exact ceea ce fac şi ceilalţi actori pe piaţa energetică.

Patriciu a rezolvat o problemă strategică

– *După 1991, în diverse studii şi articole, aţi afirmat că, pentru România, Kazahstanul trebuie să devină un partener strategic. Iată că Dinu Patriciu a vândut compania Rompetrol către societatea de stat KazMunaiGaz, controlată de ginerele lui Nursultan Nazarbaev. Imediat au apărut atacurile: în spatele Kazahstanului este Rusia, Kazahstanul este principalul aliat al Rusiei în CSI, ruşii au luat potul cel mare în Uniunea Europeană prin România, noi am devenit victime sigure ale Kremlinului... Pe de altă parte, după afacerea Petrom-OMV, politicienii de la Bucureşti au reuşit trista performanţă să înstrăineze sectorul energetic în beneficiul unor monopoluri de stat. Dumneavoastră cum evaluaţi situaţia?*

– Nu pot decât să fiu consecvent. Vânzarea societăţii Rompetrol către KazMunaiGaz este afacerea secolului. O adevărată lovitură. Kazahstanul cooperează cu Federaţia Rusă, dar îşi caută un destin propriu. Nazarbaev a mutat capitala de la Alma Atî în centrul geografic al ţării, la Astana, care în kazahă înseamnă „locul unde se iau deciziile“. În ultimul deceniu, Kazahstanul şi-a dublat extracţia de petrol şi gaze naturale. Recent, Astana a finalizat un proiect de lege privind trecerea de la grafia chirilică la grafia latină. Cosmodromul Baikonur este o afacere pentru Kazahstan pe relaţia cu Moscova, şi atât, iar conductele ruseşti vor fi folosite pentru petrolul kazah în drumul spre Europa. Unii critică proiectul lui Dinu Patriciu. Dar nu voiau cei din Uniunea Europeană şi din România o alternativă la resursele energetice din Federaţia Rusă? Există patru ţări pe glob, actori strategici ai marelui joc petrolier, cu rol decisiv în geopolitica viitorului: Arabia Saudită, Iranul, Rusia şi Venezuela. Nici una nu este membru NATO sau UE şi companiile lor din sectorul hidrocarburilor sunt de stat! Ce-i de făcut? Nu ne place nici una? Bine, să aducem petrol şi gaze din Azerbaidjan, din Libia, din Asia Centrală? Nici astea nu ne plac. Atunci ce să facem? Iată că vine Kazahstanul spre România, singura ţară care oferă o ieşire profitabilă spre Uniunea Europeană şi posibilitatea de procesare a ţiţeiului. Dacă privim controversele care se dezvoltă în jurul afacerii, atunci trebuie să conchidem că problema este în România, iar nu în Kazahstan. Aici există două grupări de interese: cei care tare mai vor ca hidrocarburile Kazahstanului să fie aduse în România, dar tot de către Rusia, prin OMV-Petrom şi Lukoil, şi cei care vor ca oricine, numai nu Dinu Patriciu, să fi rezolvat această problemă cu adevărat strategică. Deocamdată, politicienii de la Bucureşti vorbesc mult, dar nu au o strategie clară pentru Asia Centrală şi Transcaucazia.

Reflexele vechi și naționalismul

– *Afirmaţi că ţările Uniunii Europene încearcă să-şi rezolve problemele energetice pe cale naţională, deşi idealul comunitar este solidaritatea.*

– În momente de criză, se abandonează imediat principiul solidarităţii. Comisia Europeană încearcă să elimine naţionalismul energetic. Fiecare guvern are însă electoratul lui. Aici este cheia reuşitei pentru construcţia europeană. Germania îşi face iluzii că a rezolvat problemele, dar ce se va întâmpla cu Marea Britanie?

– *Atitudinea dumneavoastră mă face să mă gândesc la instinctele românilor din Cernăuţi sau din sudul Basarabiei. În Ucraina, vor avea loc alegeri anticipate la sfârşitul lunii septembrie. Din nou, românii de-acolo preferă să meargă cu Partidul Regiunilor al lui Victor Ianukovici, pro-rus, iar nu alături de naţionaliştii ucraineni, care nu le oferă nimic. Greşesc românii de-acolo?*

– Nu, nu greşesc.

– *Bine, dar scenariştii de la Bucureşti ar spune foarte uşor că acei români de-ai noştri ar fi agenţii Moscovei...*

– Cei de la Bucureşti nu au reflexe, nu au o imagine clară asupra intereselor strategice ale ţării lor. Ei vorbesc de pe poziţiile altora, de regulă ale marilor puteri. Aşa puteau spune şi despre noi, în anii '80, când ne orientam spre ţările baltice, iar nu spre Bucureşti, unde se construia de zor comunismul. Noi ce eram atunci – agenţii balticilor? Unde să privească românii de la Cernăuţi? Spre Bucureşti? Ce să vadă? Politica Partidului Regiunilor din Ucraina le oferă mai mult decât le oferă Tratatul semnat cu atâta abnegaţie de Emil Constantinescu şi Leonid Kucima. Partidul lui Iuşcenko şi Blocul Iuliei Timoşenko nici nu recunosc existenţa românilor noştri. Partidul Regiunilor recunoaşte drepturile minorităţilor naţionale. Aici e paradoxul. Aflat la Cernăuţi în perioada Gorbaciov, eu eram solidar cu evreii, cu ruşii, cu polonezii contra şovinismului ucrainean. Aceeaşi situaţie avem şi în prezent.

– *Acelaşi lucru se întâmplă şi cu Biserica Ortodoxă a românilor din nordul Bucovinei, care se subordonează Patriarhiei Moscovei, iar nu Mitropoliei de la Kiev.*

– Să nu confundăm Rusia cu Uniunea Sovietică. În plus, abordarea trebuie să fie diferită pentru Cernăuţi şi pentru Chişinău.

„România nu mai există!“

– *Mai credeţi în unirea românilor în contextul geopolitic actual?*

– Depinde ce înţelegeţi prin unire. O declaraţie oficială, un stat birocratic, cu nişte frontiere, acum când nu mai există frontiere? Când nici România nu mai există?

– *V-aţi propus să mă şocaţi? Cum nu mai există România? Ce vreţi să spuneţi?*

– Nu mai există România! Acum este o piaţă imensă: Uniunea Europeană, în care nu vor exista decât corporaţii şi supermarketuri. La fel ca în Uniunea Sovietică, unde nu se putea vorbi de frontiere interioare.

– *Iată o supoziţie de lucru. Dacă peste 50 de ani, cei 27 sau 40 - câţi vor mai fi - de la Bruxelles se ceartă şi se despart, fiecare ţară va reveni în hotarele ei. Care vor fi acele frontiere, dacă nu se mai respectă nimic?*

– Vor fi alte frontiere. În funcţie de factorul demografic. Nu vei putea să refaci România acolo unde nu mai există români. După dispariţia Imperiului Roman, nu am mai putut reface Dacia Felix acolo unde nu mai existau dacii liberi sau captivi. După destrămarea SUA, nimeni nu va mai putea restabili civilizaţiile precolumbienilor, acolo unde nu au supravieţuit indigenii. Au reuşit performanţa doar evreii, care au refăcut Statul Israel ca Pasărea Phoenix şi aceasta numai după ce au revenit acasă după o eclipsă de milenii. Oricât de mult am dori să-i ajutăm pe fraţii sârbi, kosovarii albanezi vor avea peste 90% şi vor spune mereu că nu au nimic comun cu Serbia. Mai ales că muntenegrenii, care sunt tot sârbi, s-au separat de Serbia. Cu ajutorul Uniunii Europene... Aşadar, resursele demografice, factorul uman vor deveni tot mai decisive pe viitor. Ne vor demonstra-o chinezii, indienii, brazilienii şi alte seminţii.

– *Înseamnă că aşa dispar naţiunile?*

– Pe ruinele unor construcţii artificiale, nu pot să apară aceleaşi frontiere. Nimeni nu poate garanta destinul Federaţiei Ruse dincolo de Urali. La fel cum Marea Britanie n-a rămas în America. Vechile populaţii americane nu mai există decât ca nişte insule. Dacă trec o sută de milioane de chinezi în Siberia, totul s-a terminat. Va fi altceva.

Unirea se construieşte, nu se declară!

– *Sunteţi mai sceptic decât în 1991?*

– Nu sunt mai sceptic. Pur şi simplu, eu am crezut că destrămarea imperiului sovietic este un pas înainte, dar s-a dovedit că s-au făcut doi paşi înapoi. Noi ne-am întors la ipostaza din preajma primului război mondial. Atunci a intrat Europa în criză. Toate erau la pământ, debandadă totală. Politicienii au băgat continentul într-un război cumplit. În Rusia, au apărut bolşevicii lui Lenin. În Germania, s-a găsit altă soluţie. În Italia, un ziarist a descoperit fascismul. Nici una nu era adecvată. Toate variantele s-au prăbuşit. Acum, va trebui s-o luăm de la început. Istoria nu se repetă, istoria continuă. Nimeni nu poate garanta că Uniunea Europeană va supravieţui măcar cât Uniunea Sovietică.

Gimnaziul de băieți din Chișinău

– *Vom ajunge la un nou început, în condițiile în care națiunile vor dispărea?*

– Nu, dacă nu va dispărea omenirea, nici națiunile nu dispar.

– *Cum ați fi procedat dacă ați fi devenit președintele României în 1992?*

– Militam ca România să devină o republică prezidențială sau o monarhie constituțională, cu un Parlament unicameral. Aş fi interzis distrugerea sistemului de irigații. Ceream Guvernului definitivarea tuturor construcțiilor hidrotehnice şi a reactoarelor de la Cernavodă, dezvoltarea resurselor naturale, creşterea productivității muncii. Impuneam folosirea minerilor concediați pentru proiecte de infrastructură şi pentru canalul Dunăre-Bucureşti pentru irigații. Aş fi luptat pentru stoparea birocrației galopante, care generează corupție politică, morală şi economică. Impuneam edificarea unor instituții statale flexibile, dinamice. Promovam prin Parlament legea privind reconfirmarea cetățeniei române pentru toți etnicii români din toate teritoriile naționale, înstrăinate după 1940.

– *Deci, ați fi decretat unirea?*

– Domnule Patrichi, vă plac vorbele mari. Unirea, la fel ca națiunea, nu se declară, unirea se construieşte, cărămidă cu cărămidă, şi, în primul rând pe cale economică. Ca să înțelegeți mai bine cum stăm, iată clasamentul țărilor care au investit în Republica Moldova până la 1 aprilie 2007:

1. Olanda – 218 milioane de dolari – 22% din totalul investițiilor străine;
2. Rusia – 120 milioane de dolari – 12% din totalul investițiilor străine;
3. Ciprul – 84,2 milioane de dolari
4. Spania – 83,8 milioane de dolari
5. Italia – 70,3 milioane de dolari
6. Marea Britanie – 67,1 milioane de dolari
7. Germania – 51,2 milioane de dolari
8. Statele Unite ale Americii – 48,7 milioane de dolari
9. Franța – 40,4 milioane de dolari
10. România – 31,5 milioane de dolari
11. Ucraina – 5,3 milioane de dolari.

Acesta este tabloul interesului României față de Republica Moldova. Țara-Mamă este pe locul 10! Şi atunci, pe ce bază vom acționa pentru reîntregirea națională?

Interviu realizat de Viorel Patrichi

Cu Părintele Damaschin, despre Africa

George Căbaş

La schitul românesc Prodromu am fost cazat într-o cameră cu un tânăr grec. Am observat că avea o carte din care citea cu atenţie. Era o carte despre viaţa şi învăţăturile părintelui Cleopa Ilie, în limba greacă. Autorul acestei traduceri este Părintele Damaschin de la sfânta mănăstire a Cuviosului Grigorie, din Sfântul Munte Athos. Prin mila lui Dumnezeu l-am întâlnit pe Părintele Damaschin la mănăstirea lui acum doi ani. Anul acesta am ajuns la mănăstire într-o dimineaţă, dar nu l-am întâlnit în cursul zilei. Nu a coborât nici la cină. Atunci am urcat la Sfinţia Sa şi l-am găsit lucrând. „Dormi prea mult“ îi spusese unui ucenic... I-am transmis bucuria editării cărţii mele *Părinţi contemporani din Sfântul Munte Athos.* La o întâlnire internaţională cu Organizaţia Mondială a Tineretului ortodox, am fost impresionat de grupul de tineri africani care aveau studii, educaţie bună şi erau credincioşi. Tineri pentru un continent de viitor... Dar să îl lăsăm pe Părintele Damaschin să ne vorbească despre un continent care renaşte...

– *Ne aflăm în Sfânta mănăstire a Cuviosului Grigorie, care are atât hramul Sfântul Nicolae, cât şi al Sfintei Anastasia Romana. Vă rugăm să ne vorbiţi despre istoricul mănăstirii.*

– Prima mănăstire a fost construită în anul 1310, dar au vieţuit înainte sihaştrii. În apropiere e cimitirul. Acolo e şi osuarul. Biserica e din secolul al 18-lea. Sus e o biserică cu hramul Tuturor Sfinţilor Atoniţi. Pe o potecă se poate coborî la peştera Cuviosului Grigorie unde acesta vieţuia cu şase ucenici, dar nu era apă. A făcut rugăciune şi a apărut un izvor care alimentează mănăstirea până în zilele noastre. Apa curge dintr-o stâncă. Mai există două biserici închinate Sfântului Ioan Botezătorul, Sfântului Dimitrie şi una cu hramul Izvorul Tămăduirii. În biserică e icoana dăruită de Maria de Mangop, a doua soţia a Sfântului Ştefan cel Mare. Este icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului Conducătoarea sau Paleologina, de la începutul secolului al XIV-lea. Multe minuni ale Sfântului Nicolae, ale Sfintei Anastasia Romana, cât şi ale acestei icoane sunt relatate în cărţi apărute în limba greacă.

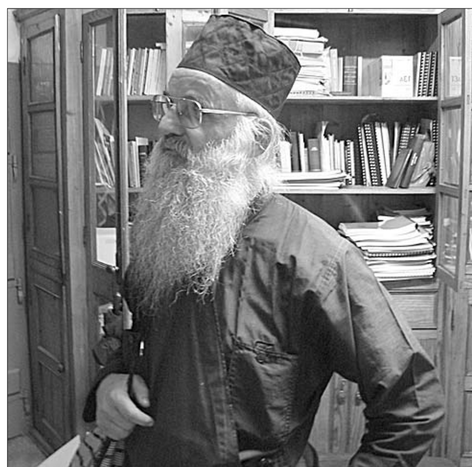
– *Care este viitorul Sfântului Munte Athos?*

– Maica Domnului este stareţa Muntelui Athos. Dumnezeu va rândui. Biserica e Trupul Domnului. Eu trebuie să trăiesc cu pocăinţă în fiecare zi, poate în această noapte voi muri. Aceasta e problema mea, ce voi spune Judecătorului dacă voi muri.

– *Când aţi vizitat România prima oară?*

– În 1984, timp de două luni. I-am întâlnit pe părinţii Cleopa Ilie şi Paisie Olaru şi pe părintele Stăniloae. Am vizitat şaptezeci de mănăstiri. Poporul român este un popor de aur. Creştinii voştri sunt credincioşi buni, cei mai buni dintre ortodocşi. M-a emoţionat până la lacrimi credinţa lor. Acolo în Moldova şi Bucovina... Când m-am întors am scris o carte cu pelerinajul meu. Am învăţat limba română singur. Am mai făcut apoi încă două vizite.

– *Aţi tradus cărţi ale duhovnicilor români în limba greacă?*

Părintele Damaschin în chilie

– Am tradus douăzeci şi cinci de cărți, din care cincisprezece au apărut deja, printre care cărți ale părinților Cleopa Ilie, Paisie Olaru, Arsenie Boca, Dometie Manolache, Arsenie Papacioc, Iachint Unciuleac, Petroniu Tănase, Sfântul Ioan Iacob Hozevitul...

– *Cum putem creşte în viața duhovnicească?*

– Putem să ne apropiem de Hristos dacă ne rugăm mult, trăim cu smerenie şi facem ascultare de părintele duhovnic. Atunci trăim cu credință adevărată. Ne mântuim cu credință şi fapte ale credinței. La care trebuie adăugată pocăința. Fără credință ortodoxă nu e mântuire. Putem dialoga cu alte confesiuni.

– *Un cuvânt de folos pentru viitori preoți?*

– Dacă nu țineți credința ortodoxă nu e mântuire... Sunteți gata să vă dați viața pentru credință? Să o iubim mai mult decât pe trup. Înainte de a merge în Africa, am spus în sinea mea că voi merge acolo fără a mai conta viața. Să facem lucrul lui Dumnezeu, misiune. Dacă este voia lui Dumnezeu să mai lucrăm un an, doi, trei sau cinci este prin voia şi blagoslovenia Domnului Iisus Hristos. Dacă vrea Dumnezeu ca acolo să fie mormântul meu, eu sunt de acord, nu am teamă de moarte. Noi am lăsat lumea ca să primim în inima noastră harul lui Dumnezeu. Dumnezeu să ne ajute.

– *Misiunea ortodoxă ar putea să se mărească în Asia?*

– Este foarte greu, deoarece acolo sunt mai multe state islamice fundamentaliste şi nu putem să lucrăm acolo, este interzis. În India, Taiwan, Japonia ar putea creşte misiunea ortodoxă. Oamenii sunt idolatri. Există aproape 30 de misiuni ortodoxe greceşti în Africa, unde se poate lucra în libertate.

– *Vă rugăm să ne vorbiți despre misiunea ortodoxă greacă în Africa.*

– Am scris o carte în limba greacă despre misiunea ortodoxă greacă în Congo şi Burundi.

– *Există Patriarhia Alexandriei în nordul Africii.*

– Colaborăm foarte bine cu ea. Există încă zone necreştine în Africa. Mai sunt catolici, protestanți şi mulți musulmani, puțini sunt idolatri. În fiecare an se botează în Biserica noastră Ortodoxă aproape 20.000 de oameni.

– *Ce acțiuni pe termen mediu aveți?*

– La început facem cărțile necesare pentru catehizare. Traducem din limba greacă în limbile swahili şi franceză. Facem după aceea catehizare, botezuri, construim biserica, şcoala generală, casa preotului şi spitalul. Ajutăm pe cei săraci, pe cei bolnavi, iar pe cei din închisori şi cu mâncare.

– *La fel a făcut misiunea ortodoxă rusă în Extremul Orient.*

– Aceasta este calea...

– *Dar în sudul Africii?*

– Misiune ortodoxă se face şi acolo dar mai greu căci acolo e un duh lumesc.

– *Pregătiți slujitori ai bisericii?*

– La Mitropolia din Africa centrală s-a construit o facultate teologică. Patriarhul Teodor al Alexandriei va veni acolo, la Kinsasha, la 23 septembrie, pentru a face inaugurarea. Vor fi 20 de tineri în primul an.

– *Care sunt cele mai mari greutăți întâmpinate de misiunea ortodoxă greacă în Africa?*

– În primul rând nu avem misionari, oameni care să ne ajute. În al doilea rând nu avem bani ca să construim biserici, şcoli, baptisterii şi să ajutăm pe săraci şi bolnavi. Toți banii vin de la creştinii din Grecia. Aceştia se obțin cu greu. Cu bani putem face multe lucruri importante. În al treilea rând avem multe ispite din cauza oamenilor. Facem ascultare de părintele stareț, trăim, lăsăm viața noastră în mâinile lui Dumnezeu şi continuăm lucrul acolo.

– *Aveți un sediu permanent?*

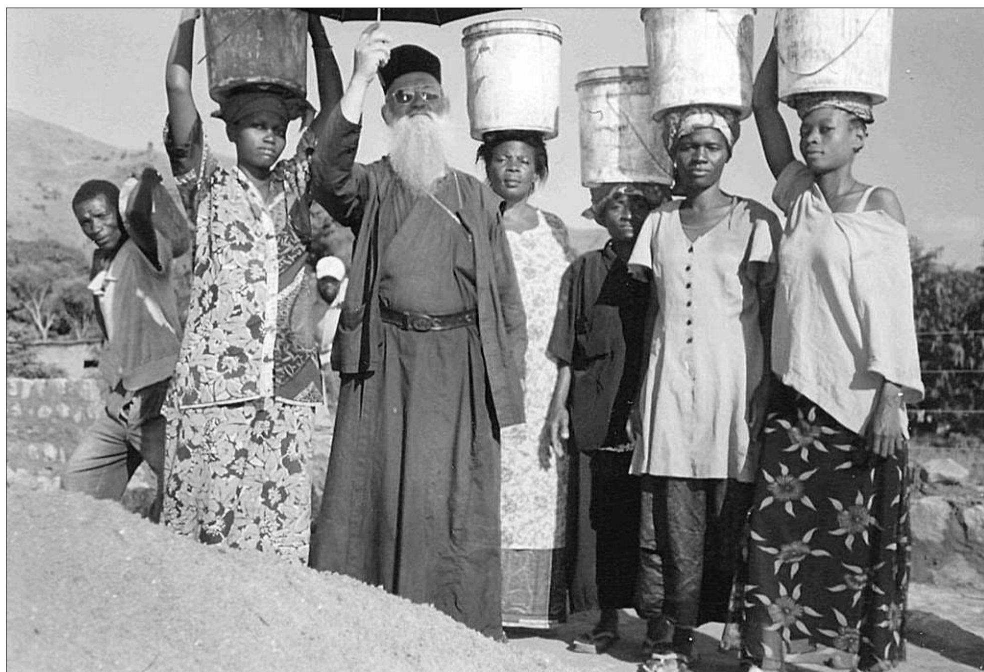
– Lucrez de 15 ani în Africa. Am lucrat 12 an în Congo, la Kolwezi, în sudul țării. Lucrez de doi ani şi jumătate în statele Burundi şi Rwanda. În Burundi construim o biserică mare, cu hramul Sfântul Vasile cel Mare. În Bujumbura, unde locuiesc, e capitala. Acolo e o biserică. Am pornit aproape de la zero. Anul acesta am făcut multe construcții.

– *Există şi o revistă care apare semestrial, care reflectă acțiunile misiunii ortodoxe.*

– Da, se numeşte „Misiune exterioară" şi se editează la Tesalonic.

– *Multiplicați cărți la xerox pentru misiune...*

– Da, acum tocmai multiplicam cartea Studii isihaste în franceză. Am adus multe cărți ortodoxe în limba franceză de la mănăstirea Simonopetra şi le multiplic pentru a le duce în Africa. Mănăstirea Simonopetra are două mănăstiri orto-

Aducând apă pentru construcții

doxe în Franța, una de călugări și alta de călugărițe. Starețul care a fost arhimandrit catolic a citit cărți, a înțeles care e credința adevărată, a venit în Sfântul Munte, s-a botezat, a devenit pe rând călugăr, diacon, preot, arhimandrit și a construit o nouă mănăstire în Franța, care are 30 de călugări. Am adus cărți de catehizare, apoi ale Sfinților Părinți și ale cuvioșilor părinți din Sfântul Munte, cât și multe cărți împotriva ereticilor, cu care luptăm împotriva lor. În Bujumbura vom da oamenilor posibilitatea să intre în biserică și să citească cărți ortodoxe. Vom face indicator care să cuprindă lista de cărți pentru a fi cunoscute. Vom face casete audio cu predici, dialoguri și le vom multiplica și le vom oferi poporului. Dumnezeu m-a luminat să fac așa. Oamenii vor citi, vor auzi și vor veni. Oamenii au dreapta socoteală, știu unde e lumină, unde e întuneric, unde e rătăcire, unde e ipocrizie. Ortodoxia are tezaurul, dar nu este numai pentru noi, e pentru toată lumea. Dumnezeu ne luminează ce să facem acolo. Trebuie să lucrăm în fiecare zi. Viața noastră trebuie să fie pentru slava a lui Dumnezeu, pentru Biserica Lui. Trebuie să avem un scop. Ce putem face pentru oameni! Noi suntem ucenicii lui Hristos. Existența noastră să nu fie alcătuită doar din mâncare, somn, plimbare, telefon mobil... Dacă vom pierde credința, viața noastră nu mai are valoare. În Tesalonic e o fată care m-a întrebat dacă îi dau blagoslovenie să cumpere un xerox, din salariul ei, pentru a multiplica materiale ortodoxe și a le da la oameni. Am întrebat-o de ce face aceasta. Mi-a răspuns că din dragoste pentru Dumnezeu și pentru mântuirea oamenilor. I-am spus că sunt multe cărți în librărie, dar nu sunt cititori. Mi-a răspuns că e mare folos dacă prin acțiunea ei un singur om se va mântui.

– *Este tradusă Sfânta Liturghie?*

– Da, în swahili, franceză și hirudi, limba locală din Burundi. Facem toate slujbele în limba lor swahili și cântăm cu muzică bizantină. Am scris cu note bizantine toate cântările în limba swahili. Sfânta Scriptură este tradusă în limba swahili. E o limbă frumoasă, diferită de limbile europene.

– *Câteva aspecte ale sistemului educațional...*

– Tinerii au mare dragoste pentru studiu dar nu au ajutoare; nu au universitate bună, profesori buni, cărți, bani pentru studii. Pentru a face o facultate trebuie plătite taxe.

– *Acești tineri creștini se vor afirma în plan economic și cultural.*

– Încet, încet pentru că avem multe proble-

me din cauza magiei. În fiecare sat e un mag. Oamenii vin la Biserică, dar apar mari probleme din cauza vrăjitoriei. Când vin la biserica ortodoxă trebuie să renunțe la ea. Să știți că Dumnezeu face multe minuni acolo. Dumnezeu luminează mintea lor și vin la biserică, la început să vadă, să asculte slujba, apoi vorbim cu ei. Le dăm apoi cărți în swahili și franceză. Am scris o carte pe tema vrăjitoriei, pe care v-am dat-o și pe care o veți publica curând. Nu e ușor să scoatem vrăjitoria din minte, cât și obișnuința rea care e în viața lor. Credința vine în inima lor încet, încet. La început ei vor ca noi să-i ajutăm cu bani și cu alte lucruri de care au nevoie. Sunt săraci și au multe probleme din cauza sărăciei lor.

– *Botezul produce o transformare interioară extraordinară, prin prezența Sfântului Duh, care îi atrage în Biserică.*

– Am simțit acest lucru și am scris multe povestiri pe această temă. Am scris și un articol când am venit din Burundi, despre ce am făcut în ultimele șapte luni, pe care vi-l dau spre traducere și publicare.

– *Au existat întâmplări minunate în urma pomenirii la Sfânta Liturghie, la Sfântul Maslu și în urma exorcizărilor?*

– Dumnezeu face și minuni acolo. În acest articol am relatat o minune pe care a făcut-o Dumnezeu în biserica Sfântului Vasile cel Mare. În timpul nopții s-a arătat multă lumină din cer în această biserică. Sfinții fac multe minuni în Africa. În Africa nu eu sunt predicatorul, ci Iisus Hristos. El luminează oamenii. Acum două luni a venit un om cu o carte în limba franceză despre diferențele dintre Biserica Ortodoxă și cea Catolică. L-am întrebat de unde o are și mi-a spus că i-a dat-o un om care o avea din biblioteca noastră. A citit cartea și mi-a spus că vrea să devină ortodox; era musulman. Nu eu l-am luminat, ci Dumnezeu. A citit cărți, s-a catehizat și s-a botezat cu întreaga familie. Avea cinci copii! Dumnezeu dacă vrea să mântuiască pe cineva găsește o posibilitate.

– *L-ați simțit pe Sfântul Cosma al Congo-ului?*

– El este aproape de noi și ne ajută. Lângă biserică e mormântul lui. Într-o seară după pavecernița mică credincioșii au auzit cădelnița la mormântul lui. Altă dată, când eu am fost acolo împreună cu toți preoții ca să intrăm în biserică să facem pavecernița mică, am văzut o lumină puternică la mormântul lui. S-au făcut și vindecări la mormântul lui. Toate acestea sunt scrise într-o carte.

– *Ce veți face la reîntoarcerea în Burundi?*

– Trebuie să încheiem construcția bisericii Sfântului Vasile cel Mare, căci suntem aproape de sfârșit. Dacă vom găsi bani în Grecia, vom construi un centru misionar în Burundi. Avem teren care este împrejmuit cu zid. În centru se va construi biserica, școala generală, casa preotului și spitalul. Apoi vom construi alt centru în Rwanda.

– *Ce alte planuri mai aveți?*

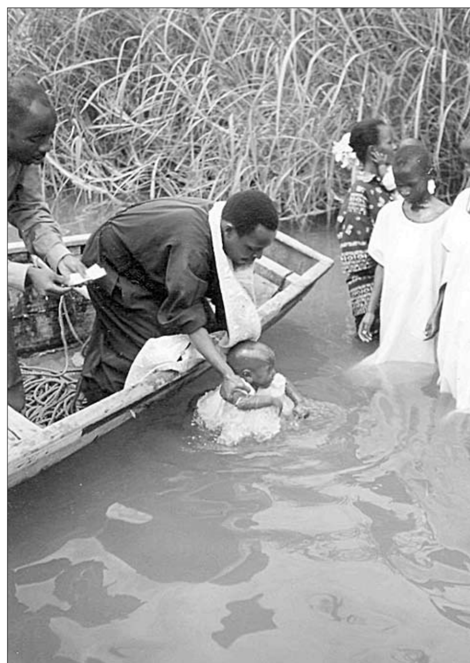
– Mitropolia din Africa centrală, unde lucrez, cuprinde Congo, Burundi, Brazzaville, Rwanda. Prea Sfințitul Ignatie este alături de noi și ne ajută. Fără centru nu putem face nimic.

– *Vă rugăm să ne spuneți ceva despre biserica creștină coptă din Egipt.*

– În Egipt este Patriarhia. Copții sunt în număr de 20 de milioane, iar musulmanii sunt 50 de milioane. Ortodocși sunt puțini. În toată Africa, negrii sunt trei milioane de ortodocși. Am început acum 30 de ani.

– *Egiptul a fost un leagăn al creștinismului...*

– A fost un centru mare. Toți au fost creștini ortodocși până a venit Mahomed cu iataganul și a

Botez în lacul Tanganika

tăiat pe mulţi, iar oamenii s-au temut şi au lăsat credinţa.

– *Mai sunt şi alte misiuni ortodoxe în Africa?*

– Nu, ruşii fac misiune în Alaska şi Japonia. Dorim să vină călugări şi călugăriţe din România, cât şi alţi creştini ortodocşi să ne ajute. Trebuie să ştie limba franceză. Avem nevoie de preoţi, profesori, călugăriţe infirmiere, o anumită perioadă. Misiunea nu este greacă, este ortodoxă. Acum sunt numai greci, dar trebuie să vină şi alţi ortodocşi. Ar putea veni cu mine un preot cu soţia lui fără copii, sau un ieromonah, sau două călugăriţe infirmiere, vorbitori de limba franceză. Avem doar o cameră disponibilă, momentan. Fac apel la creştinii din România să strângă bani să construiască o biserică în Africa, cu hramul pe care îl vor, şi să ne ajute la construcţia centrului din Burundi. O biserică ar costa 60.000 de euro, o şcoală generală cu şase clase 70.000 de euro, un spital mai mic 40.000 de euro. Avem nevoie de bani, căci fără ei nu facem nimic. Dacă vor fi donaţii, vor putea veni câţiva creştini să facă o vizită, să vadă cum se construieşte centrul misionar creştin ortodox. Statul Burundi are opt milioane de locuitori şi doar o biserică ortodoxă, cea a grecilor, cu un singur preot! Recent am botezat 60 de burundezi. Dar trebuie să construim centrul pentru ceilalţi africani.

– *Care e situaţia în Rwanda?*

– Statul Rwanda are şapte milioane de locuitori şi nici un preot ortodox! Există o sută de ortodocşi ruşi, câţiva români sârbi şi greci. Ei doresc o biserică şi un preot care să le boteze în primul rând copii. Ei m-au chemat acolo! Am găsit un teritoriu pe care să construiesc viitorul centru, dar costă 20.000 de euro, bani pe care nu-i am! Cine doreşte să fie ctitor!

– *Care e situaţia în Congo şi Brazzaville?*

– Statul Congo are cincizeci de milioane de locuitori din care 60.000 de ortodocşi; sunt aproape o sută de preoţi căsătoriţi şi două sute cincizeci de parohii. În estul Congo-ului, aproape de graniţa cu Burundi, se găseşte oraşul Uvira, cu 300.000 de locuitori. Până nu demult acolo nu a fost biserică ortodoxă, dar acum este. S-au botezat 120 de oameni şi sunt 50 de catehumeni. În Brazzaville sunt trei milioane şi jumătate de locuitori şi două mii de ortodocşi. Există patru parohii ortodoxe, cu cinci preoţi şi un diacon. Acolo e un preot ieromonah arhitect din Sfântul Munte părintele Theologos care lucrează şi e responsabil în acea zonă.

– *Care e situaţia în alte zone?*

– În Uganda sunt nouăzeci de parohii, unde slujesc 35 de preoţi ugandezi. Prea Sfinţitul Ionas e ugandez, a terminat teologia şi filosofia la Atena.

– *Aceste cifre reprezintă o bucurie, într-o lume în degringoladă, care caută noi idoli în loc să se bucure de lumina lui Hristos. Există mii de site-uri de vrăjitorie şi nenumărate cărţi pe această temă, care sunt îndreptate mai ales către tineri. Dacă Europa apune, avem modelul unui continent care renaşte la Hristos. Pentru Europa, care scade şi demografic, vedeţi un viitor duhovnicesc?*

– Dumnezeu ştie.

– *Misiunea ortodoxă greacă în Africa este una apostolică, ca în primele secole ale creştinismului.*

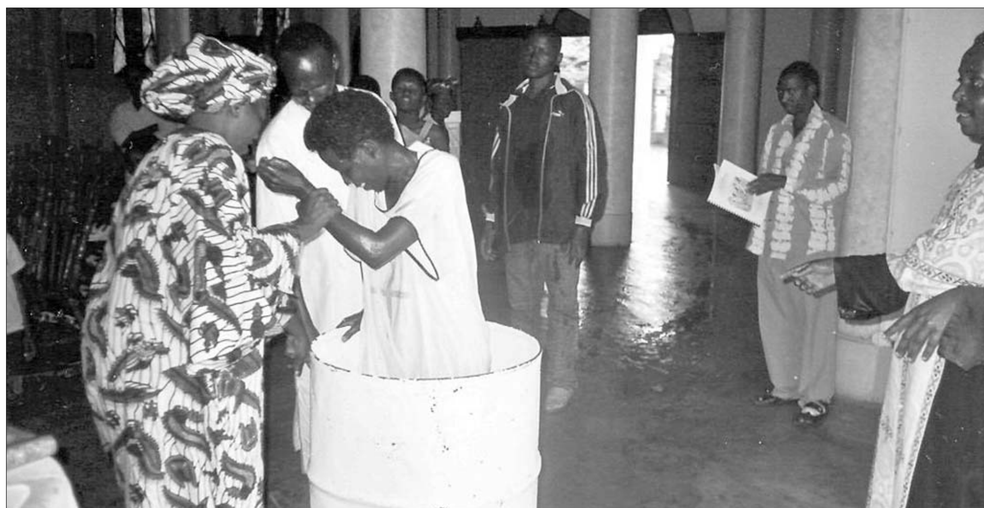
– Slavă Domnului! Vedem că lucrul merge încet, încet înainte. Să vă rugaţi pentru noi, ca să ne ajute Dumnezeu. Avem mare nevoie de rugăciune, să ne ferească Dumnezeu, să ne ajute, căci avem multe necazuri şi pericole. Colaboratori sunt foarte puţini; au teamă de climă, boli, viaţă periculoasă, oameni răi. Lucrăm aici cu binecuvântarea părintelui duhovnic şi o vom face cât va vrea Dumnezeu. În Congo am lucrat cu Prea Sfinţitul Meletie 12 ani. În estul acestei ţări, aproape de lacul Tanganyka, am construit un centru cu biserică, şcoala generală, casa preotului şi trei locuinţe pentru creştini; şi împrejmuirea e făcută.

– *Tinerii africani spun rugăciunea lui Iisus?*

– Da. În fiecare zi acolo facem dimineaţa slujba Utreniei, după masa, la ora 5, facem slujba Vecerniei, Pavecerniţa mică o facem noaptea şi vin oamenii şi cântăm împreună în swahili şi franceză. Sâmbăta şi duminica şi în sărbători face Sfânta Liturghie.

– *Există mănăstiri în aceste patru state?*

– În Congo, aproape de Kolwezi, e mănăstirea Sfântului Nectarie, de călugăriţe, care are şase vieţuitoare africane. Acolo e o monahie care a trăit 13 ani la o mănăstire în Grecia, care ştie muzica bizantină, broderie şi ea le conduce pe tinerele maici.

Botezul adulților

– *Din albumele cu fotografii realizate în Africa m-au impresionat tinerele mirese îmbrăcate în alb, botezurile, slujbele de exorcizări, cele care arată truda celor care lucrează la construcția unui centru şi mai ales cele care arată pregătirea mâncării pentru cei aflați în închisori. Văd şi o procesiune.*

– Am făcut în Burundi o procesiune în Duminica Ortodoxiei.

– *Se citeşte Sinodiconul, în această duminică?*

– Da, în limba swahili.

– *Există pericolul drogurilor, țigărilor, alcoolului?*

– Foarte puțin. Nu sunt bani pentru droguri, nu se găsesc. Sunt foarte săraci. Puțini au radio şi televizor.

– *Au ce să mănânce?*

– În Burundi mâncarea lor de fiecare zi e orez, fasole şi cartofi. În Congo folosesc zilnic făina de mălai; sunt mai săraci.Cred că sunt mai fericiți. Creştinii nu au nevoie de multe lucruri.

– *Grecii din Statele Unite vă ajută?*

– Nu avem legături cu ei. Sunt cinci milioane de greci, dar nu are cine să-i contacteze. Avem nevoie de colaboratori.

– *Poate vă vor ajuta românii din Canada şi Statele Unite, care sunt sensibili, când vor afla despre această misiune apostolică. Sau se vor ruga... Există o Biserică Ortodoxă puternică în America. Dar cu Frăția Sfântului Mormânt din Ierusalim colaborați?*

– Nu am legături. Eu vin aici la mănăstire mea, doar două, trei luni pe an, pentru a face traduceri, pentru a pregăti cărți, pentru a face rost de bani şi plec repede acolo, unde avem multă treabă. Nu am timp ca să merg în alte țări, pentru a face rost de bani. Trebuie să merg eu acolo, dar nu am blagoslovenie de la părintele stareț, nu e uşor.

– *Să sperăm că vor ajuta acum românii, cum au ajutat în trecut Sfântul Munte.*

– Acum trebuie să ajutați Africa. E nevoie acolo de lumina lui Hristos. Lângă biserica Sfântului Vasile cel Mare am deschis o sală în care am pus peste 500 de cărți ortodoxe în limba swahili şi franceză, pentru a citi poporul. Intrarea e liberă. Şi cărțile pe care le pregătesc acum le voi pune acolo.

– *Nu le puteți multiplica în Burundi?*

– Nu avem centru, nu avem locuința noastră, nu avem decât terenul. Trebuie să construim centrul. E o urgență. Să căutăm bani ca să construim acest centru, ca să aibă unde veni apoi preoții, profesorii, călugărițele... Avem un cont în Grecia (¯¨˝ ˚˙ `—¯˘` – Banca Națională a Greciei, 214/644859-33), un fax în Burundi (00257/221147) şi un număr de telefon la care răspund în Grecia (0030 6981684125; fax: 0030 23770 23671 – Mănăstirea Grigoriu). În luna septembrie voi căuta bani în Grecia şi la începutul lui octombrie mă voi înapoia în Africa.

Veşti despre „asasinate în modernitate“

Prof. Dr. Adrian Botez

Pentru mine, istoria cunoaşterii tragediei aromânilor se împarte în două epoci, cu totul distincte: înainte de 1997 şi după 1997... În anul acela am avut nepreţuitulul privilegiu de a lua legătura cu incontestabilul lider cultural, moral şi spiritual al aromânilor din România, domnul Hristu Cândroveanu, profesor, ziarist şi distins om de cultură, vigurosul şi neîntrecutul patriot[1]. Prin generoasa şi înalta sa bunăvoinţă, am avut, lunar, informaţii despre aromâni; domnia sa mi-a furnizat cărţi şi documente despre aromâni, dar şi ziarele aromâneşti al căror ctitor şi neobosit redactor este, „Dimândarea“ şi „Deşteptarea aromânilor“. Referitor la aceste două publicaţii, trebuie să menţionez că pentru editarea şi supravieţuirea lor dl Cândroveanu, aidoma unui titan din mitologie, a dus adevărate şi grele războaie (în România şi în străinătate), pe care le-a câştigat, în cea mai mare parte, până de curând... – nu doar spre onoarea şi folosul aromânilor, ci spălând, oarecum, şi ruşinea şi dezonoarea românilor, nord-dunărenilor inerţi, nedemn uitători de fraţi...

Dar de la domnia sa am aflat şi veştile trădării intereselor aromâneşti, chiar de către aromâni... Cel mai flagrant gest de „necinste sufletească“ l-a comis însuşi fostul Ministru al Culturii – dl. Ion Caramitru, aromân, după naştere. Când s-a dus cărturarul Hristu (nume predestinate Martiriului/Calvarului, de la Hristos...) la acesta din urmă, pentru a solicita un minim ajutor, pentru supravieţuirea singurelor reviste aromâneşti din România, „Dimândarea“ şi „Deşteptarea aromânilor“, dl. Ion Caramitru ar fi zis: „Pentru oricare revistă din România aş da bani, dar niciodată pentru ale tale...“

Nu erau „ale lui“, ci ale fraţilor aromâni, câţi sunt veniţi, cu inimi deschise, de prin străinătăţi, la „obârşie“ (socotesc ei, naivii...), în România... – unde şi-au dat toată puterea spirituală, devenind cărturari de neînlocuit[2].

Acum vreo doi ani, revista „Dimândarea“ apărea cu menţiunea: „Mensual de cultură şi literatură aromână, în 12 pagini, editat de Fundaţia Culturală Aromână «Dimândarea Părintească», cu sprijinul *Guvernului României – Departamentul pentru Românii de Pretutindeni*“ (s.n.). Dar câte zbateri, cât nesomn, câtă energie consumată, din partea ctitorului Hristu Cândroveanu, pentru a se ajunge acolo unde din start deja (adică, măcar din 1990...), trebuia să fie lucrurile, ca normalitate firească... Dar n-a ţinut minunea decât „trei zile“...

La începutul verii lui 2007 am aflat de la dl Cândroveanu că prigoana „frăţească“ iarăşi s-a dezlănţuit: nimeni din guvern nu mai ajută revistele aromâneşti, nici cu un „firfiric“... şi ele „mor pe picioare“... Şi am mai aflat şi despre alte mişr

[1] Autor, împreună cu Kira Iorgoveanu, al primei antologii de poezie cultă aromână, *Un veac de poezie aromână*, Cartea Româneacă, Bucureşti, 1985; autor al primei şi singurei traduceri în româneşte a epopeii *Voshopole*, de Nida Boga, Cartea Românească, Bucureşti, 1994; al *Caleidoscopului aromân*, la care lucrează, neîntrerupt, din 1998, al primei *Antologii de poezie străină, tălmăcită în aromână*, Ed. Fundaţii Culturale Aromâne „Dimândarea părintească“, Bucureşti, 2003; al re-editării moderne a operelor capitale ale genialului lingvist, istoric şi etnolog Theodor Capidan – în primul rând, a capodoperei *Aromânii – Dialectul aromân*, Ed. Fundaţiei Culturale Aromâne „Dimândarea părintească“, Bucureşti, 2005; autor de romane de mare anvergură ideatică, precum *Marea Serenităţii*, Cartea Românească, 1996, a zeci de cărţi despre spiritul aromânesc, dar şi de popularizare a culturii aromâne, de tipul *Carte de vacanţă pentru aromâni*, Ed. Fundaţiei Culturale Aromâne „Dimândarea părintească“, Aromânii, ieri şi azi, Scrisul Românesc, Craiova, 1995 etc.

[2] Cf. art. „La ce ni-s buni aromânii?“, de Adrian Botez, în revistele „Epoca“, „Arhiva Românească“ şi „Neamul Românesc“.

cări piezişe ale unor aromâni... tip Vasile Barba sau Mariana Bara, care, la Simpozionul Comunității Aromâne, de la Constanța, dar şi la un simpozion al minorităților, de la Sighişoara, afirmă cum că *aromânii nu sunt români, ci alt popor...* şi că, în consecință, „guvernul României să facă bine să le acorde statutul de minoritate etnică! (s.n.) Chiar aici în România!“.[3] Ce demoni fojgăie prin lumea asta şi ai cui mercenari sunt sus-numiții?!

În definitiv, istoria ne spune clar că a existat faimosul Imperiu româno-bulgar, din secolele XII-XIII, cu capitala la Târnovo, al Asăneştilor – Ioniță Asan era numit *rex valachorum et bulgarorum*, de către papa Innocentius al III-lea, contemporan cu el. „Şi au mai fost şi alte începuturi – mereu părăsite, de nevoie – mai apropiate de noi: Conferința de Pace de la Londra şi cea de la Bucureşti, în urma războaielor balcanice din 1912-1913; ca şi o altă alternativă, din 1917, în timpul primului război mondial, şi cea mai recentă, din 1940, când, sub ocrotirea trupelor italiene, s-a întreprins înființarea unui district național aromân, în munții Pindului.“[4].

Cunoscând noi foarte bine procesele de deznaționalizare, care au loc în toate nou-intratele state în UE, dar mai ales în cele slugarnice, prin guvernanți trădători şi populație/locuitori, majoritari *nepăsători/iresponsabili...* – am putea să-i amintim omului pe care-l respectăm atât de mult, atât de onestului şi frământatului patriot Hristu Cândroveanu, că trădarea mişună peste tot, în România contemporană, nu doar în cele câteva puncte nevralgice aromâneşti: *milioane* de manuale alternative tendențioase, urmărind *deznaționalizarea românilor*, comandate şi subvenționate de UE, s-au „produs“ pe bandă rulantă, cât ai bate din palme – cel mult în câteva luni... Pe când pe cele care să-i învețe pe „puii de români“ *identi-*

[3] Cf. „Dimândarea“, Anul XI, nr. 9 (47), septembrie 2004 – art. „Împotriva oricărei evidențe“, al d-lui prof. Hristu Cândroveanu.

[4] Cf. Hristu Cândroveanu, *Aromânii – ieri şi azi*, Scrisul Românesc, Craiova, 1995, p. 43.

tatea lor cea adevărată, probabil că nu le vor prinde nici măcar nepoţii noştri... Iar cele pentru aromânii din străinătate... Dar mai bine să spunem despre altele, căci problemele aromânilor, în ţările vecine şi „prietene", sunt mult mai grave. Nici Grecia, nici Albania, nici Bulgaria şi nici Serbia nu oferă, pe pământul ţărilor respective, absolut nici o perspectivă aromânilor: nici de învăţământ în (a)românească, deci nici de existenţă/viaţă, aromânilor – care, să admitem prin absurd, ar absolvi vreo şcoală în (a)românească...

Şi aromânii sunt plini de modestie, nesolicitând aceste lucruri elementare - stipulate, zice-se, pe undeva, prin Carta UE, care este „mumă" numai pentru unele naţii, iar pentru altele „ciumă" este. Trebuie să spunem că drepturile istorice ale aromânilor din Peninsula Balcanică nu suferă măcar comparaţie, cu drepturile istorice ale maghiarilor, în Europa...

Iată dubla măsură cu care operează „tătucii" noştri vestici, de la UE: României i s-a spus clar, de la bun început, că n-are dreptul de a intra în UE,

dacă nu face guvern cu UDMR-ul, pe când o veche membră NATO şi UE, Grecia (la fel ca Franţa) nu are nici un fel de probleme de „integrare europeană", deşi *refuză recunoaşterea minorităţilor etnice* (ba le şi prigoneşte, de-adevăratelea, cu temniţă şi teroare!). Iată cuvântul ziarului central „Stohos", din Athena: „Unde îi veţi întâlni pe aceşti aşa-zişi vlahi, cu limba lor vlăhicească, pe stradă, la târg, la locul lor de muncă, rupeţi-le picioarele, smulgeţi-le limba. Aici este Elada, şi ea este a elenilor. Scopul scuză mijloacele!"[5]

Dar iată ceva şi mai şi, în contemporaneitatea europeano-grecească: în nr. 7 (137) al „Deşteptării", din iulie 2001, la p. 8, se prezintă, de către Mircea Kadar, cazul strigător la cer al lui Sotiris Bletsas (n.n.: de fapt, Sotir Bleţa, un arhitect grec, de origine vlahă), condamnat la 2 februarie 2001 „la 15 luni închisoare (n.n.: închisoare de „stil" grecesc, cu tortură „la stroi") şi amendă de 500.000 de drahme (cca. 1.400 USD), pentru răspândire de informaţie falsă (potrivit art. 191, al Codului Penal grec). Adevărata vină? Sotir Bleţa a distribuit, în iulie 1995, la un festival aromânesc, o publicaţie a Biroului European pentru Limbi mai Puţin Folosite (EBLUL), al UE (Birou în care Bleţa este „observator"din partea Greciei), publicaţie ce specifică existenţa a cinci limbi minoritare în Grecia: aromâna, arvanita (albaneza), macedo-slava, pomaca (slava macedo-slavilor musulmani) şi turca. În timp ce primarul aromân din Prosotsani (nordul Greciei) a considerat defăimătoare pentru vlahi taxarea limbii lor drept minoritară, deputatul „Noii Democraţii", Evghenios Haitidis, l-a acuzat de răspândire de informaţii false, cerând urmărirea în justiţie.

Finalul art. d-lui Mircea Kadar: „Cea de-a 10-a Curte de Justiţie din Atena a decis că *referirea la alte limbi decât greaca, vorbite în Grecia, constituie un delict criminal.* (...) Iată că în Grecia, stat NATO, deci al democraţiei (n-au încotro de atâta „democraţie", de aşa „democraţie" a murit şi sărmanul Socrate – n. n.), românii nici măcar n-au voie să declare că există, limba lor fiind considerată un fel de... bâiguială! A venit vremea să ne îndreptăm şira spinării şi să emitem şi noi *legitimaţii de român.* C-aşa-i în UE şi în NATO!"

Cam ar fi timpul să ne trezim, fie şi pentru că aşa ne tot zice, de zor şi degeaba imnul naţional.

[5] Cf. „România liberă", nr. 2135, vineri 4 aprilie 1997, art. „Mai sunt tratate", de Florin Cândroveanu.

Istoria unui sacrificiu

Stelianos Papadopoulos, *Viața Sfântului Vasile cel Mare*, Ed. Bizantină, Bucureşti 2003, trad. Diacon Cornel Coman, 333pp.

Paul Gabriel Sandu

Cartea scrisă de Stelianos Papadopoulos, *Viața Sfântului Vasile cel Mare*, este oglindirea unei vieți trăite sub semnul sacrificiului de sine. Culorile temperate, tuşele şterse, uneori abia vizibile, lumina simplă, naturală sunt componentele stilului cu care scriitorul reuşeşte să aşeze în cuvinte lumea pierdută a secolului al IV-lea. Secolul este unul dintre cele mai zbuciumate din istoria creştinismului, un secol al nenumăratelor erezii, al luptei pentru păstrarea unității Bisericii şi dogmelor acesteia, al intrigilor pentru scaunul episcopal. Pe fondul tuturor acestora, mai întâi ştearsă, apoi din ce în ce mai clară se detaşează figura impunătoare a lui Vasile cel Mare.

Temător şi neştiind dacă lui îi este dat să joace rolul principal în aceste confruntări, dorindu-şi liniştea în singurătate, Vasile se vede dintr-o dată nevoit, hărăzit să intre într-o luptă pentru care nu se crede suficient de pregătit. Încercarea lui de a se retrage la mica proprietate ce-i mai rămăsese după ce vânduse totul a fost roditoare, însă nu a durat. Nu Annisa era destinația finală pentru asceză. În Pont, unde găseşte locul fermecător, şi îi scrie lui Grigorie rugându-l să vină să nevoiască împreună, îşi continuă scrierile şi hotărăşte să „pună capăt acestor împrăştieri lumeşti" (p. 110). Grigorie nu vrea însă să vină, şi schimbul de scrisori dintre cei doi pare a înzeci kilometri ce îi despărțeau.

Vasile răspunde însă cu blândețe şi umilință scrisorilor primite şi continuă să se ocupe de problemele care frământau creştinătatea, petrecând cea mai mare parte a timpului său pentru a studia dogmele şi a găsi răspunsurile cele mai potrivite sabelienilor şi omiusienilor. Acum îşi dă seama cât de puțin importantă este o ceartă de cuvinte şi cât rău poate face aceasta unității Bisericii şi ajunge la o concluzie cel mai bine exprimată de cuvintele: „terminologia (exprimarea) adevărului se poate schimba; e destul să rămână adevărul" (117). Nici o dorință de a avea dreptate nu are locul aici. Vasile înțelege că ironia şi ridiculizarea celor ce susțin o erezie sau alta este o armă nefericit aleasă şi nu poate conduce la nimic. Astfel, deşi Sinodul I ecumeinic, temelia ortodoxiei, acceptă doar expresia „de-o ființă" (referitor la firea lui Iisus Hristos), Vasile nu ezită să folosească, din respect față de omiusieni, termenul de „întru totul asemenea după ființă".

Moartea bătrânului Eusebiu al Cezareii, căruia Vasile i-a fost mereu credincios, până în clipa trecerii acestuia între cei drepți, îl pune pe cel din urmă în poziția de a ocupa unul dintre cele mai râvnite scsaune mitropolitane din vremea aceea, singurul unde „Ortodoxia era la ea acasă, din tot Răsăritul" (p. 194). Însă Vasile însuşi este foarte bolnav şi cu totul nepregătit pentru o luptă pe care simte că nu o poate câştiga. În aceste momente foarte grele pentru Vasile, prietenul său Grigore nazianzineanul, primind scrisoarea în care i se cerea ajutorul „s-a întristat, s-a tulburat, s-a mâniat"; nu era el persoana potrivită pentru a ajuta la alegeri şi îl acuză pe Vasile de a nu fi înțelept, aşa cum îl credea.

Cu voturile bătrânului Grigorie şi chiar al fiului acestuia până la urmă, Vasile ajunge episcop, având în grija sa Capadocia, Pontul şi Armenia Mică şi fiind nevoit să reziste tuturor cuvintelor aruncate împotriva lui. Nu aceasta era însă cea mai mare provocare căruia Vasile trebuia să-i facă față, ci durității grosolane a lui Valens, împăratul arian care supusese deja cele mai mari centre ale imperiului ereziei sale. Armatele lui, care se apropiau de Cezareea, erau de o sălbăticie nemaiîntâlnită, ajungându-se chiar la incendierea unei corăbii pe care se aflau numai preoți ortodocşi. Singurul care îi putea sta înainte şi singurul care o face este Vasile, înfruntându-l pe unul dintre cei mai importanți oameni ai împăratului, Modest, cel care venise pentru a-l convinge să accepte arianismul. Schimbul de replici dintre cei doi

însă îl înfăţişează pe Vasile în toată măreţia lui, pregătit să înfrunte orice:

„– Ce sunt cele pe care le voi pătimi? [...]

– Confiscarea averii tale, exilarea, chinurile, moartea.

– Altceva n-ai, cu care să mă poţi înfricoşa? Căci de-acestea nu-mi pasă. (p. 225).

Cuvintele lui Vasile şi neclintirea lui sunt în măsură să aducă îndoiala chiar în sufletul celui care îşi dorea un stat cu o credinţă unică, arianismul, cel mai de temut adversar al lui Vasile: Împăratul Valens. Vasile însuşi îşi dorea unitate, însă una a creştinismului, şi dorinţa lui nu era numai una de natură teoretică, ci una profond resimţită. În slujba unităţii şi-a pus Vasile toate forţele şi toată inteligenţa, deşi boala îl ţinea ţintuit la pat uneori chiar luni întregi. Misiunea lui nu era însă încheiată şi Vasile avea să ia locul Marelui Atanasie, primul dintre episcopii din acea vreme, devenind astfel întâistătătorul creştinismului. Anii care urmează sunt din ce în ce mai dificili, ereziile se înmulţesc, la fel şi prigoanele, jafurile, devastările de biserici, toate culminând cu anul 376. Mâna nevolnică a lui Vasile scrie nenumărate epistole către cei ce îi sunt prieteni sau către credincioşi şi chiar către cei care îl urăsc în secret şi împrăştie zvonul morţii sale. E tot ce mai poate face un om suferind, ajuns la sfârşitul puterilor sale.

Plin de umilinţă şi de modestie, Vasile recunoaşte în cele mai încordate dintre dispute că nu mai poate oferi răspunsul cel drept şi că acesta se află altundeva. În problema fundamentală a firii dumnezeieşti şi a Ipostasurilor Divine, Vasile adusese lumina finală, însă probleme încă mai complicate şi noi erezii apăreau mereu. Ceea ce el nu a putut înfăptui, a împlinit Sfântul Chiril al Alexandriei şi cei care au adăugat dogma hristodologică.

„Vasile a făcut ceea ce putea face. Îşi simţea moartea aproape. Aşadar, văzându-şi sfârşitul cu ochii, se silea să dea tot ce putea, îşi cheltuia cu dărnicie şi ultimele puteri spre folosul Bisericii.“ (p. 322).

„– În mâinile Tale, Doamne, îmi dau duhul meu.“ (p. 331), acestea sunt cuvintele care pun capăt unei vieţi puse în slujba Bisericii şi a lui Dumnezeu până la ultima răsuflare. Dincolo de ele răsună strigătul de bucurie al celui eliberat de suferinţele acestei lumi pentru care Sfântul Vasile îşi jertise întreaga existenţă.

„Dispute parlamentare“ în *Ţiganiada*

Cu toate că a doua variantă a Ţiganiadei *a fost terminată pe la 1812 şi tipărită abia în 1925 de către Gh. Cardaş, aceasta e o lucrare ce dovedeşte cunoaşterea de către Budai-Deleanu a realităţilor din vremea lui, unele aspecte legate de viaţa politică, reliefate în epopee, fiind valabile şi în zilele noastre. Este vorba despre disputa ţiganilor asupra formei de guvernământ, care transpare din Cântul al X-lea.*

Prof. Dr. Const. Miu

După ce Vlad-vodă dă ţiganilor „slobozie,/ Arme ş-o laturi de moşie“, aceştia se strâng şi poartă discuţii înfocate în privinţa formei lor de guvernământ. Asemenea dispute nu sunt departe de cele din CPUN-ul din 1990, când „oamenii politici“ de atunci, ca şi cei din epopeea lui Budai-Deleanu, îşi descoperă vocaţia oratorică.

În *Ţiganiada*, un mucalit este de părere că „rânduiala“ asupra căreia vor să se hotărască ţiganii contravine vieţii lor de nomazi, în sensul că şi-ar pierde libertatea: „Unul zicea că nu-i trebuinţă/ De-a face vreo rânduială în ţară,/ Căci, după dreapta socotinţă,/ Toată rânduiala-i o povară/ Şi nu s-ar cădea să se supună/ Ei la nimene de voie bună.“ „Parlamentarii“ din *Ţiganiada* se grupează în două tabere: una, avându-l în frunte pe Baroreu, susţine monarhia, cealaltă, cu Slobozan la timonă, este adepta republicii. Rând pe rând, purtătorul de cuvânt al fiecărei tabere face apologia formei de guvernământ preferate, arătând totodată şi dezavantajele celei pe care nu o agreează.

Bunăoară, dând exemple din istorie precum şi din Sfânta Scriptură şi considerând că monarhul este unsul lui Dumnezeu pe pământ, Baroreu consiliază adunarea să se orienteze spre monarhie: „Un monarh vă sfătuiesc,/ Ori sub ce numire şi poreclă,/ Să puneţi pe tronul ţigănesc“. Spre a fi mai convingător, apologetul monarhiei dezvăluie ce-i va aştepta pe cetăţeni dacă se vor orienta spre republică. O atare formă de guvernământ nu poate asigura drepturile şi libertăţile cetăţeneşti, pentru că cei rapace vor spolia fără jenă, la adăpostul legilor: „Republica-i ţarină pustie;/(...) Cel puternic răpeşte în tărie,/ Că nu-l conteneşte nici o lege;/ Aşa venitul deobşte piere/ Între mei multe răpace ghiere.“

Ca un parlamentar al zilelor noastre, Slobozan îşi începe discursul pe un ton vădit negativist. El pune la îndoială monarhia ereditară. Rar s-a întâmplat ca un monarh luminat să aibă urmaşi demni: „Dar cum vor fi a lui fii şi nepoţi?/ Oare fi-vor ca şi-al lor părinte/ Aşa buni, drepţi, aşa cu minte?“ Pericolul cel mai mare este acela că monarhia poate degenera în despotism: „Din monarhia cea mai deplină/ Despoţia în urmă fu născută.“ Republicanii – precizează Slobozan – indiferent de avere se bucură de aceleaşi drepturi şi libertăţi: „În republică omul să ridică/ La vrednicia sa cea deplină,/ Fie de viţă mare sau mică,/ Aibă avuţie multă sau puţină,/ Totuşi asemenea drepturi are.“ Dacă într-o republică toţi cetăţenii sunt egali în faţa legii (un articol din Constituţia votată în 1992 stipulează că *„Nimeni nu-i mai presus de lege!“*), în monarhia lăudată de Baroreu „Cetăţenii acolo-s gloată/(...) Ce-i hotărâtă numai să se şerbeze,/ Pre dregătorii săi să îmbuibeze.“ Observaţiile sunt valabile şi astăzi.

La un moment dat, discursul lui Slobozan schimbă accentele polemice (perfect îndreptăţite pentru un bun orator) în ironie şi chiar batjocură. Emblemele monarhiei monarhiei sunt turma şi păstorul: „Împărăţia monarhicească/ Să poate

asemănare cu o turmă/ De oi care într-un imaş să pască,/ Iar monarhul ca un păcurariu“. Însă un asemenea „păcurariu“ nu se sfieşte să-şi mulgă oile: „Păcurariul mulge oile sale/ În toate zilele şi cea mai bună/ Hrană a mieilor ia...“ Asemenea vorbe parcă ar fi rostite cu mânie proletară de către liderul PRM, dezlănţuit împotriva „păcurarilor“ (baronilor) din PSD.

Pozând în raisonneur, Janalău îşi declină neutralitatea (într-o notă subpaginală): „...eu nu voi lăuda nice pe o stăpânie, nice o voi defăima, ci numai voi arăta cele bune şi rele ce să află în stăpânia monarhicească şi democraticească.“ Remarcăm conservatorismul personajului – un Zaharia Trahanache *avant la lettre*. Ideile lui Janalău sunt formulate în spiritul ideologiei iluministe, al cărei adept era însuşi Budai-Deleanu. Spre pildă, el cere ca reforma instituţiilor statului, indiferent de forma de guvernământ, să înceapă mai întâi cu instrucţia tinerilor: „...unul care va să aşeze vreo stăpânie în norod trebuie mai întâi să aducă întru norodul acela obiceiuri bune, adică (...) să înceapă de la creşterea tinerilor, să rânduiască şcoale şi învăţători de norod...“ Adept al teoriei dreptului natural, Janalău optează pentru „legi bune şi drepte“, iar dregătorii să nu-şi mai cumpere funcţiile şi să fie aleşi pe un termen limitat, spre a se împiedica abuzul de putere: „...prin alegerea deobşte să fac/ Toţi dregătorii şi pân' la vreme/ Hotărâtă, apoi iar să desfac“. Să ne amintim disputele din Parlamentul postdecembrist, care mai de care mai înfierbântate, referitoare la limitarea mandatului preşedintelui doar la două legislaturi, după ce mai înainte toată lumea cunoscuse circul realegerii „celui mai iubit fiu al poporului“.

Iată că şi la 195 de ani de când *Ţiganiada* a fost compusă, politichia surprinsă de autor îşi găseşte destule corespondenţe în cea din zilele noastre.

Itinerarii duhovniceşti în Ardeal

Martyria Aiudului

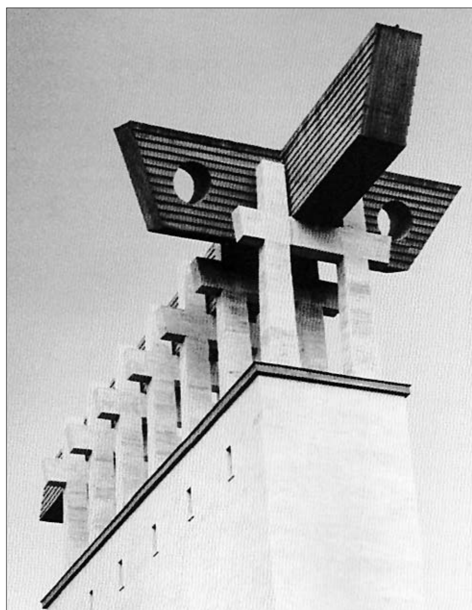
Prof. Ana-Maria Cuţulab

Aiudul este un oraş cu triste rezonanţe în sufletul românilor. Mulţi ani la rând toate drumurile s-au îndreptat spre înfricoşătoarea închisoare a Aiudului, care a întrerupt destinele celor mai bravi români ai neamului românesc.

Situată în centrul oraşului, închisoarea are forma unui T uriaş din piatră, ce era programat să terorizeze, să tortureze sufletele şi trupurile românilor iubitori de credinţă şi neam, care nu s-au lăsat abrutizaţi de spurcatul şi demenţialul regim comunist. Aceşti oameni deosebiţi, dintre care şi foarte mulţi tineri, au înţeles că e vremea când li se cerea imposibilul, curajul, sfânta nebunie, alminteri nu exista scăpare nici pentru ei, nici pentru neam. S-au angajat liber şi conştient în purtarea Crucii şi în ispăşirea păcatelor neamului. Pe culmile singurătăţii şi ale suferienţei s-au întâlnit cu Hristos şi l-au urmat sfiinţindu-se. Aceştia sunt sfinţii martiri ai Aiudului despre care astazi se evită să se vorbească şi să se mai ştie. „Nu e nevoie de cine ştie ce secrete informaţii, sunt lucruri pe care le poate afla oricine, numai să se vrea câtuşi de puţin (...). Neştirea, îndobitocirea, trecerea oarbă prin viaţă şi printre lucruri sau trecerea nepăsătoare, sunt de la diavol.“ (Nicolae Steinhardt – *Jurnalul fericirii*).

Închisoarea Aiudului a fost o adevărată şcoală de tortură: deţinuţii erau înfometaţi, schinghiuiţi, batjocuriţi înjosiţi, deşi foarte mulţi dintre ei erau intelectuali de marcă alcătuind elita societăţii româneşti din aceea epocă, care dacă ar fi trăit ar fi schimbat faţa României. Cei omorâţi erau aruncaţi în gropile comune, săpate de administraţia închisorii, la marginea oraşului Aiud, loc numit până astăzi „Râpa Robilor“. Aiudul a fost şi o şcoală duhovnicească, „o adevărată obşte filocalică a temniţei“ după cum mărturisea Ioan Ianolide în cartea sa, *Întoarcerea la Hristos*.

Astăzi, se şterg urmele crimelor trecutului, închisoarea se renovează european, are termopane şi e văruită proaspăt în galben. Oamenii trec încoace şi încolo pe lângă ziduri, efigii însângerate ale fostului regim, copleşiţi de griji, gânduri şi preocupări portocalii, râvnind spre acel „Să trăim bine!“ ce îi ţine captivi într-o altă temniţă a materialităţii, a globalizării şi a patimilor liber acceptate. Astăzi, ar trebui să se bătătorească un singur drum spre această închisoare – acela de (re)cunoaştere a adevărului şi de instituire a unui cult al martirilor care s-au jertfit în această temniţă, care pentru ei a devenit altar. Să fie rânduite zile de pomenire în amintirea lor şi să fie deschisă vizitatorilor. Cei care vor să cunoască adevărul şi istoria, pentru a învăţa şi a evita greşelile trecutului, sunt privaţi de acest drept. Nu ne rămân decât mărturiile supravieţuitorilor, de altfel foarte preţioase, şi cărţile. Totuşi un alt impact ar fi avut pentru tânăra generaţie vizitarea închisorii, explicaţiile date de un ghid în incinta acesteia, contactul cu vechea atmosferă.

Monumentul de la Aiud

Dar cu toată osteneala aşa-zişilor umanişti de a cosmetiza totul, Dumnezeu lucrează prin aleţii săi care s-au asemănat primilor creştini ai Bisericii din secolele I–III. Aceştia din urmă în timpul persecuţiilor se adunau la mormintele martirilor şi aşezau deasupra lor sfinte Altare creştine pe care săvârşeau Taina Sfintei Euharistii, cinstind jertfa lor şi împlinind cuvintele Sfântului Apostol şi Evanghelist Ioan din cartea Apocalipsei. „Am văzut sub jertfelnic sufletele celor înjunghiaţi pentru cuvintele lui Dumnezeu şi pentru mărturia pe care au dat-o". (Apoc. VI, 9). Aceste sfinte biserici se numeau Martyria. La noi în ţară cea mai veche Biserică aşezată deasupra mormintelor de martiri s-au descoperit în Dobrogea, la Niculiţel; în cripta sa de sub Sfântul Altar s-au descoperit sfinte moaşte ale sfinţiilor martiri Zoticos, Attalos, Kamasis şi Filippos care se crede că au pătimit în timpul persecuţiei lui Diocleţian, prin anii 304-305.

Cei de astăzi, asemenea acestora de demult, au ridicat la Aiud o Sfântă Biserică deasupra martirilor jertfiţi în închisoare pentru credinţă şi neam. Este situată la marginea oraşului în Râpa Robilor unde erau aruncate trupurile fericiţilor osândiţi. Acest spaţiu duhovnicesc şi monahal, pentru că sfânta biserică are statut de mănăstire, se află în proximitatea unor blocuri dintr-un cartier al oraşului, graniţa dintre cele două lumi, total diferite, fiind marcată de un gard, cum ar zice Mircea Eliade „o inserţie armonioasă a sacrului în profan". Dacă localnicii ar conştientiza ce mare binecuvântare e de la Dumnezeu să vieţuieşti atât de aproape de un astfel de loc sfânt, ce mare folos sufletesc ar avea! Viaţa la mănăstire curge liniştit, după tipicul mănăstiresc, în cadenţa eternă a celor şapte Laude zilnice şi a Sfintelor Liturghii.

Tot în această râpă se mai află şi cimitirul oraşului Aiud. În decursul timpului s-au făcut săpături şi o, minune!, s-au aflat moaşte sfinte, oseminte de culoare galben-aurie, netede, lucioase, uşoare, plăcut mirositoare, care au sfinţit tainic pământul ţării.

Acestea se află dispuse în osuarul mănăstirii ca o mărturie a suferinţelor şi torturilor îndurate de adevăraţii români în epoca comunistă. Sunt o dovadă a credinţei lor, dar şi a lucrării lui Dumnezeu şi a minunilor săvârşite de El în temniţă, pentru că însuşi Hristos a fost înlănţuit. Dureri de nesuportat erau răbdate, rănile nu se infectau, oasele se regenerau în condiţiile unei înfometări extreme, în cuptoare la o temperatură de peste 8.000C carnea, stratul piloric, oasele nu deveneau cenuşă, legile materiei fiind abolite. Cu adevărat dureri cu neputinţă de suportat erau îndurate: sfinţiilor mucenici li s-au bătut cuie în cap cu vârful bont, li s-au cioplit oasele prin lovituri aplicate astfel ca aşchiile din os să rămână înfipte în muşchi ca nişte căngi, durerile de dinţi provocate de infecţii măcinau osul mandibular, numite furia dinţilor, dureri ce duceau la nebunie, calote craniene tăiate chirurgical, perfect circular, mâini, picioare, coaste rupte şi multele altele. Înainte de a fi scoşi din închisoare pentru a fi îngropaţi, trupurile chinuite erau împunse cu o suliţă, pentru a verifica decesul, fapt ce ne aminteşte de crunta şi barbara procedură romană aplicată şi Mântuitorului pe Sfanta Cruce.

La toate aceste cumplite suferinţe se adaugă chinurile sufleteşti pe care mintea noastră slabă nu le poate cuprinde şi înţelege. Sfinţii au trecut prin iad, au trăit „mlaştina deznădejdii", dar nu au deznădăjduit. Pe toate le-au răbdat păstrându-şi credinţa şi demnitatea, murind pentru acestea, iar sufletele lor curate de crin mijlocesc astăzi pentru noi la tronul lui Dumnezeu , pentru noi cei care prea uşor îi uităm sau, mai grav, nu-i recunoaştem că sfinţii ai Bisericii Ortodoxe Române şi nu le acordăm cinstea cuvenită.

Atmosfera din osuar te îmbie la rugăciune; încă de la intrare te învăluie o pace aproape materială, te încearcă gânduri de recunoştinţă adâncă, de bucurie, de linişte, de însufleţire, de pocăinţă, nu-ţi vine să mai pleci de acolo. Tot în osuar se mai află o icoană a Maicii Domnului, unică prin reprezentarea la picioarele Ei a unui convoi de deţinuţi aureolaţi, încătuşaţi, contorsionaţi de durere aflaţi pe culmea Golgotei neamului.

La ieşirea din osuar, pe un perete, se află harta României ce are marcate închisorile comuniste, imaginea de ansamblu fiind tragică: întreaga ţară devenise o uriaşă temniţă în acele vremuri.

Simbolică este şi arhitectura monumentului ce adăposteşte sfânta biserică şi osuarul. Pe acoperiş sunt 14 sfinte cruci îngemănate, dispuse în două coloane de câte şapte, care îi simbolizează pe fraţii de cruce, de suferinţă, ce poartă cu dra-

Închisoarea Aiud

goste şi răbdare Crucea mare şi grea a neamului românesc. Cifra şapte are o simbolistică foarte bogată în scrierile Vechiului şi Noului Testament: Hristos a rostit şapte pilde despre Împărăţia Cerurilor (Matei 13), de şapte ori zece este numărul ucenicilor Domnului (Luca 10,1), şapte cereri sunt în rugăciunea domnească, şapte sunt darurile Sfântului Duh, şapte sunt Sfintele Taine, „În ziua a şaptea S-a odihnit Dumnezeu de lucrul său" (Fac. 4,5), ziua a şaptea este ziua Învierii.

Pereţii Sfintei Biserici şi ai osuarului sunt tapetaţi cu plăci din marmură, comemorative, cu peste 2.500 de nume ale celor care au murit în închisorile comuniste: Aiud, Jilava, Gherla, Piteşti, Târgu Ocna, Canal. Deasupra intrării în biserică, în loc de pisanie, stă scris cu litere săpate în piatră: „ Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate" – pentru cei care au ales şi au ştiut să împlinească această fericire în viaţa lor pământească. Pe platoul din faţa Bisericii se află o troiţă ridicată de asociaţia foştilor deţinuţi politic, cu o inscripţie care nu ne mai dă voie, după ce o citim, să spunem „Nu ştiu ce a fost aici şi ce este aici": „Trecătorule, opreşte-te o clipă din drumul tău şi aprinde o lumânare la acest însemn al suferinţei, pentru cei care au trecut prin moarte la înviere. Nu există pe întreg cuprinsul acestui loc o palmă de pământ fără de oase. Crima trecutului săvârşită de cei fără de Dumnezeu şi dragoste de neam, a sângerat trupul sfânt al ţării, dar niciunde mărturisirea acesteia nu cunoaşte limite atât de grave ca în temniţa Aiudului. Cei care au rămas după noi sunt supravieţuitori. Voi care aţi fost unelte ale terorii dezlănţuite de sistem, în acest loc de cumplită suferinţă, spălaţi-vă conştiinţa mărturisind adevărul. Fie ca Dumnezeu, în îndurarea Lui, să vă ierte. Noi am trecut în veşnicie fără să blestemăm. Fie ca pe suferinţa noastră să se clădească viitorul de lumină al neamului românesc!

Mergi printre noi cu sfânta-ţi moarte vie/ Ne tămâiezi cu marea Ta tăcere/ Mormântul tău e numai Înviere/ Prin tine luminăm de veşnicie".

Maicile slujesc cu multă dragoste în această mănăstire, ele ne-au spus că la Aiud călcăm pe sfinţi, că aici e Athosul românesc.

De pe platoul din faţa bisericii, coboară treptele ce duc în râpă, traversezi cimitirul şi într-o margine de mal se află un mormânt străjuit de o troiţă, care marchează locul unde se bănuieşte că ar fi fost aruncat trupul filosofului român Mircea Vulcănescu, după indicaţiile primite de la un fost gardian al închisorii.

Printre căpriţe şi mioare care pasc liniştite şi nestingherite iarba de pe mal, dar şi florile de pe mormânt, odihnesc osemintele celui care a lăsat un testament tulburător, prin profunzime, urmaşilor: „ Să nu ne răzbunaţi!". Din păcate, noi, românii, nu ştim să ne cinstim eroii – se remarcă lipsa de implicare a celor în drept care ar fi trebuit să amenajeze corespunzător locul, să-l îngrădească şi să-l înscrie ca reper între obiectivele spirituale şi culturale ale oraşului Aiud.

Situaţia e derizorie având în vedere că Mircea Vulcănescu a fost un filosof de prestigiu, asistent al lui Nae Ionescu, care, spre deosebire de Emil Cioran şi Mircea Eliade, şi-a asumat suferinţa, rămând în ţară. Oare aşa înţelegem să fim europeni? De ce adoptăm numai surogatele occidentului, nocive spiritului nostru naţional? De ce nu vedem cum îşi cinstesc ocidentalii eroii şi oamenii de valoare?

În apropierea Râpei Robilor există o cale ferată. Zgomotul roţilor de tren ne poartă înapoi pe firul istoriei, spre acele vremuri crunte cu zornăit agresiv de lanţuri, zăvoare şi vigoare ale morţii, dar dangătul blând al clopotului de la mănăstire ne ancorează într-o realitate liturgică, duhovnicească care dă un sens suferinţei.

Aceasta jertfă a lor nu a fost zadarnică îndreptându-ne sufletul către Dumnezeu, Maica Domnului şi toţi sfinţii din veac care au bineplăcut Lui şi spre veşnica lor cinstire şi pomenire.

O încercare penibilă de manipulare: Brâncoveanu – mason

Răzvan Codrescu

„Brâncoveanu, primul mason român?" – iată titlul cel mai şocant al *Evenimentului zilei* de duminică 9 septembrie 2007. Autorul scurtului articol (d-l Florian Bichir) rezumă de fapt expunerea Marelui Maestru al Marii Loje Naţionale a României, d-l Viorel Danacu, dar, în afară de semnul de întrebare din titlu, nu formulează vreo rezervă critică – nici faţă de tupeul unei asemenea revendicări, nici faţă de evidentul ei anacronism. Am sperat că autorul articolului (care mi-e amic de pe vremea când era mai cumpănit) va reveni cumva, cu unele observaţii sau precizări de rigoare, dar a trecut luna şi nu s-a întâmplat aşa... Să vedem mai îndeaproape despre ce este vorba.

Sâmbătă, 8 septembrie (în calendarul bisericesc: praznicul Naşterii Maicii Domnului), Marea Lojă Naţională a României îi comemora la Bucureşti, în incinta Templului Istoric Masonic din str. Gramont 3 (sector 4), pe Florian Pittiş şi pe alţi „fraţi incorporaţi în eternitate". Cu acest prilej, Marele Maestru Dr. Viorel Danacu (Dănacu?) aducea la cunoştinţa asistenţei pretinsul „rezultat" al unui „studiu" realizat recent de aşa-zisul Centru Regional de Studii Francmasonice Paris-Bucureşti: primul mason român ar fi fost nimeni altul decât... voievodul martir Constantin Brâncoveanu, canonizat de BOR în 1992!

Pe ce se bazează oare o aserţiune atât de îndrăzneaţă? Pe faptul că secretarul voievodului, inteligentul aventurier italian Antonio Maria del Chiaro, a fost de la un moment dat mason, înfiinţând o lojă la Galaţi, în 1734, şi apoi o alta la Iaşi, în colaborare cu domnitorul fanariot Constantin Mavrocordat. De aici concluzia abruptă: *„Deşi nu există documente clare*, este greu de crezut că Antonio Maria Del Chiaro nu l-a iniţiat pe marele domnitor-martir Constantin Brâncoveanu în masonerie" (subl. mea), de vreme ce mai târziu „făcea acelaşi lucru cu domnitorul Moldovei, Constantin Mavrocordat"!

Dar lucrurile nu se opresc aici. Tupeul mistificator este împins, fără nici o măsură, până la următorul corolar propagandistic: „Putem spune, fără a exagera, că primul român identificat în istorie ca aparţinând masoneriei este dreptcredinciosul voievod Constantin Brâncoveanu, canonizat de Biserica Ortodoxă, lucru care demonstrează că *masoneria română şi Biserica au fost nu doar puncte de sprijin, adevărate coloane ale acestui neam, ci şi în perfectă conlucrare*. Constantin Brâncoveanu merită deci cinstit nu doar ca un martir al Bisericii dreptmăritoare, ci şi ca un frate trecut la Orientul Etern" (subl. mea)!

E de spus că Antonio Maria del Chiaro (autorul acelei bizare *Storia delle moderne rivoluzioni della Valacchia*, Veneţia, 1718), fire arivistă şi uneltitoare, înclinată să admire la Constantin Brâncoveanu mai degrabă abilitatea politică decât evlavia religioasă (*sapeva pelar la gazzuola senza farla gridare*, „ştia să tundă oaia fără s-o facă să behăie"), n-ar fi ezitat, desigur, să-şi atragă stăpânul în masonerie, dar totuşi cu această condiţie minimală: ca masoneria să fi existat pe vre-

mea când el era tânăr secretar al voievodului valah. Or, cât de activ mason ar fi fost italianul mai târziu, fapt este că, după toate istoriile autorizate ale (Franc-)Masoneriei, primele structuri masonice moderne apar în Occident abia la 1717 (Anglia şi Franța), în vreme ce voievodul român a fost martirizat de către turci la... 1714. Masonii români ar voi să ne convingă, aşadar, că Brâncoveanu, *aux portes de l'Orient*, ar fi fost inițiat în masonerie mai înainte ca aceasta să se fi înființat ca atare la Londra şi la Paris!

Astfel de încercări penibile de revendicare pro domo a unor mari personalități ale istoriei naționale, cu intenția de a ne face să credem, pe linia imperativelor ideologice ale momentului, că n-ar exista incompatibilitate între Masonerie şi „Biserica strămoşească“, reprezintă tot atâtea sfidări ale adevărului istoric şi ale bunului simț elementar. Ca să nu mai spun că, chiar dacă Brâncoveanu, om curios din fire, s-ar fi lăsat inițiat în masoneria *delle moderne rivoluzioni*, moartea martirică pentru Hristos, laolaltă cu toți fiii lui, ar fi răscumpărat acest păcat de conjuncturală evaziune heterodoxă, ca şi altele mai mari sau mai mici, iar sfințenia i-ar fi rămas la fel de indiscutabilă chiar şi din punctul de vedere al celei mai inflexibile ultraortodoxii.

„Dialogul“ afişat astăzi de Biserică şi Masonerie (punând între paranteze condamnarea Masoneriei de către Sf. Sinod al BOR din 11 martie 1937, pe baza amplului raport întocmit atunci de Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului), fie el sincer sau nesincer, aprobat sau reprobat, n-are nimic de câştigat din lipsa de măsură, după cum nici lipsa de măsură nu se răscumpără prin dialog...

Nevoia de legitimitate a masoneriei

Mihail Albișteanu

Recent, reprezentanți ai Masoneriei române au găsit de cuviință să îl includă pe Constantin Brâncoveanu, martirizat la Constantinopol alături de cei patru fii ai săi şi de sfetnicul său de încredere, boierul Ianache Văcărescu şi canonizat în 1992 de Biserica Ortodoxă Română, în rândurile aderenților la această organizație, ba chiar să îl considere primul domn mason român. Năstruşnica afirmație a fost făcută în incinta Templului Istoric Masonic, unde Marea Lojă Națională a României i-a comemorat pe masonii „încorporați în eternitate".

Cei care au lansat ideea recunosc însă că nu au date certe, totul bazându-se pe o deducție pe care ei o consideră „logică": dat fiind faptul că florentinul Antonio Maria del Chiaro a fost ani de zile secretarul lui Constantin Brâncoveanu şi în acelaşi timp acesta a fost acela care l-ar fi „inițiat" în Masonerie pe domnul fanariot Constantin Mavrocordat, ar fi de presupus că acesta, în prealabil, l-a inițiat şi pe domnul muntean. Se argumentează şi că în 1734 italianul a înființat o lojă la Galați, în timp ce protectorul său (proaspăt inițiat) înființa o alta la Iaşi. Există o singură problemă referitor la această „logică" – una de cronologie. Este drept că originile Francmasoneriei sunt nebuloase – se vorbeşte de ezoterism antic, templieri şi constructori de catedrale, iar mai nou, din secolul al XVII-lea, de rosacrucieni. Ştim cert că primii masoni speculativi a căror activitate poate fi documentată sunt Sir Robert Moray (inițiat în 1641) şi Elias Ashmole (inițiat în 1646), ambii în nordul Angliei. Înființarea oficială a Masoneriei engleze este datată însă în 1717, când, în ziua de Sf. Ioan Botezătorul patru loji masonice s-au întâlnit la taverna „Goose and Gridiron" din vecinătatea cimitirului St. Paul din Londra şi au constituit prima Mare Lojă (a Angliei); iar în 1723 preotul prezbiterian scoțian James Anderson a publicat *The Constitutions of Freemasonry*. Masoneria a trecut apoi pe continent, în 1726 înființându-se prima lojă franceză, care a fost recunoscută de Marea Lojă a Angliei abia în 1732.[1] Cum Brâncoveanu fusese decapitat la Constantinopol în 1714, mă întreb cum putea să fi aderat la Masonerie, înainte ca acesta să fie oficial înființată. Chiar dacă del Chiaro a devenit mason, mai mult ca sigur aceasta s-a produs după moartea domnului muntean. Aşa că – îi atragem atenția „Marelui Maestru" Viorel Danacu – ce loji a mai înființat el în țările Române după 1730 nu are nici o relevanță în economia argumentației sale.

Întrebarea este însă de ce această organizație, care, zice-se, este atât de respectabilă şi a beneficiat, de-a lungul timpului, de prezența atâtor oameni de seamă în rândurile sale, are nevoie şi de astfel de „incerți" (cel puțin în cazul României). Asta, având în vedere că lojile române se laudă că între membrii lor au activat paşoptiştii, reprezentanții generației care a modernizat România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi ai celei care a realizat România Mare.

Păi, pentru că, pe de o parte, masonii români au încă nevoie de legitimare, dată fiind slăbiciunea lojilor de după 1989, sciziunile, scandalurile de multe ori ridicole şi acuzațiile de colaborare cu fosta Securitate. În ciuda închiderii lojilor de către comunişti (în dictatură nu mergea cu secrete față de autorități), românii nu uită că mulți masoni „au schimbat barca" trecând cu arme şi bagaje în rândurile partidului comunist sau devenind pur şi simplu informatori. Cazul celebru rămâne cel al masonului de marcă Mihail Sadoveanu, care a ajuns apoi să fie vicepreşedinte al prezidiului RPR (30 decembrie 1947 – 13 aprilie 1948) şi al Marii Adunări Naționale (7-11 ianuarie

[1] W. Kirk MacNulty, *Francmasoneria – simboluri, secrete, semnificație*, Bucureşti, editura „Rao", 2006, pp. 21-26 şi p. 77

1958), dar să nu îl uităm nici pe informatorul Securității, „venerabilul“ Dan Amedeo Lăzărescu.

Pe de altă parte, să remarcăm că afirmația despre inițierea lui Constantin Brâncoveanu ca frate mason a fost făcută în contextul pregătirii alegerii noului patriarh şi al acuzațiilor legate de prezența unor masoni declarați în Consiliul Electoral Bisericesc. S-a amintit permanent de hotărârea din 1937 (aflată încă în vigoare) a Sfântului Sinod, prin care credincioşilor ortodocşi le era interzisă legătura cu organizațiile de tip masonic. Nu putem să nu ne gândim deci că declarația amintită avea implicații imediate, anume aceea de a arăta electorilor şi societății că, de fapt, chiar un sfânt ortodox a fost mason, cu alte cuvinte, poți fi foarte bine şi mason şi practicant ortodox în acelaşi timp. Părerea lor.

Această fostă organizație secretă se consideră acum doar „discretă“. Trebuie să înțelegem că „aşa ceva nu există“ în legislația română. Pur şi simplu este o găselniță, folosită datorită faptului că legile statului nu permit existența organizațiilor secrete pe teritoriul României. Atâta timp cât este vorba de secrete şi inițiere, acestă organizație nu poate rămâne *de facto* decât secretă. Până în 1920 cel puțin, ştim că Masoneria română a adus într-adevăr şi beneficii țării. După aceea însă, lucrurile sunt mai greu de probat. Ceea ce putem observa astăzi este că această organizație care se declară „neinteresată“ de religie şi politică şi combate orice dispute legate de aceste domenii, racolează cu zel politicieni şi reprezentanți ai cultelor. Oare doar pentru scopurile sale caritabile, oficial declarate? Cât despre Brâncoveanu, noi ştim cert ceea ce ne-a lăsat scris chiar Del Chiaro, referindu-se la ultimele cuvinte ale acestuia: „Copiii mei, fiți cu curaj: am pierdut tot ce aveam pe lumea aceasta; să ne mântuim cel puțin sufletul, spălându-ne păcatele în sângele nostru!“ [2]

[2] Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi*, Bucureşti, editura „Albatros“, 1971, p. 411

Impresii de la Cea de-a Treia Adunare Ecumenică Europeană

Ecumenism new-age – manelist, la Sibiu

Prof. Dr. Adrian Botez

Am deschis televizorul, absolut întâmplător, în seara zilei de 8 septembrie 2007, pe TVR-2. Ochii mi-au văzut o adunare de „făclieri", ca cei din Ku-Klux Klan, iar sus, pe o scenă mare, se îngrămădiseră, ca oile, nişte purtători de steaguri, pe care Crucea era desenată în fel şi chip... Toţi erau „ţanţoşi", cu ochelari negri la ochi şi mutre de ignoranţi, îmbrăcaţi în blugi, şi declamând, cu ifos, numele lui „Cristos"... Dacă ar fi fost doar făcliile, steagurile cu crucile acelea, care de care mai încârligate şi mai pocite, aş fi zis că e vreo adunare neo-nazistă... Dar toţi nedefiniţii aceia sexuali (că nu se distingea care erau bărbaţi şi care femei) strigau numele „Cristos".

După câteva minute am început să mă dumiresc, pe scrol scria „A treia Adunare Ecumenică Europeană, de la Sibiu.

Turma de „blugişti" a voit, apoi, să imite citirea evangheliilor... în 12 limbi - cum altfel?! – la modul „ştafetar": ca la v-aţi ascunselea – unul zicea „uni", altul „doni", al treilea „trini", al patrulea „pici", următorul „arde", şi se auzea apoi: „moara", iar ultimul se repezea speriat: „Popovici!"...

Din când în când, ieşea din întuneric unul cu mutră de killer sau de Mike Tysson, cu cravată albă, care zbiera că: „Aceasta este adunarea care-i place lui Hristos!". Mă rog, eu eram convins că Hristos-Dumnezeu are gusturi mai bune, dar dacă aşa zicea gealatul cu cravată... s-or fi schimbat multe în lume... Secolul vitezei până şi în materie de gusturi...

Mi-a părut tare rău că tocmai Grigore Leşe, cel pe care-l lăudam, într-un articol, acum câteva săptămâni, că e unicul artist român care mai ştie să facă deosebirea între „popular" şi „tradiţional" a căzut în capcana acestui mare circ new-age-isto-manelist. Probabil Leşe a fost ros şi el, pe dinăuntru, de demonul faimei cu orice preţ şi s-a pretat la o penibilă amestecătură de cântec arhaic, cu „balerine" de manele, zghihuindu-se, buricându-se şi dându-se, toate, de ceasul... nopţii, în juru-i.

Iar după ce a ieşit din scenă Leşe, a intrat o doamnă mai în etate, cu aere de vestală, şi a început să bombăne, acompaniată de tobe indiene, de samishenuri japoneze şi de câte alte zbârnâitori şi bâzâitori care se voiau creatoare de atmosferă de templu buddhist, să sugereze, cică (explica, din bezna, ca Ucigă-l Toaca, disk-jockey-ul) „sincretismul tuturor religiilor terestre ale momentului". Prost moment, de un prost gust de-a dreptul năucitor!

La un moment dat, alţi disck-jockey au aprins, cu flăcări mari şi fumegânde un morman de pneuri uzate şi difuzoare rablagite, din întuneric auzindu-se indicaţia zbierată cu glas de stenor: „Asta e Crucea Răstignirii lui Cristos!". O fi, dar daţi, mai întâi, telefon la prima secţie de pompieri...

Mai lipseau dervişii rotitori, dervişii urlători şi fachirii care-şi înfig ţepuşele prin fălci. Dar poate că dacă mai ţineau mult tămbălăul şi dăndănaia apăreau şi dintr-ăştia. Nu m-ar mai fi mirat nimic, la aşa circ pestriţ presărat de urletele gealatului cu cravată, precum că neo-manelele „Au transformat scena de la Sibiu în Biserică!" şi că toate chestiile alea scălâmbăite „Ne unesc cu Crucea Răstigniriilui Cristos!". Ce legătură vor fi avut stindardele naziste şi torţele Ku-Klux Klan-ului, toată zbânţuiala „balerinelor" de neo-manele cu „Crucea Răstignirii", fie şi a lui... „Cristos"?!

La final, în studioul TVR-2, un năuc de preot ortodox local (nu m-am ostenit să-i reţin numele) a ţinut să facă apologia circului: „Acestea sunt

adevăratele valori comune europene!“ Dacă astea or fi, cu adevărat, atunci eu solicit, neîntârziat, cetățenie papuașă. Preotul catolic de-alături de năucul nostru (cică ortodox), a zis că „da, tocmai așa!“, iar dl sociolog al religiilor Laurențiu Tănase își freca mâinile de o bucurie sinceră, de tarabă, la gândul „ce de bani au făcut pensiunile din Mărginimea Sibiului“ și ce taxe ecologice a umflat Guvernul României de la fraierii de străini, numindu-i pe turma aceea de ciudați „pelerini“.

Pe cine, oare, se străduiesc oamenii ăștia new-age-iști, cu maniere de maneliști oleacă mai periați, să convingă că rața împunge? Până și copiii de doi, trei ani, din cârca părinților, veniți să vadă „comédia“ (că tot nu era vreun program de distracție mai de soi, pe televizoare…), începuseră să facă cu ochiul, și se prinseseră ce legături „indisolubile“ erau între pezevenchii, panglicarii, pehlivanii, soitarii, neo-maneliștii ăștia și „Sfânta Cruce a lui «Cristos»“…

În numele „unității de spiritualitate“ a lumii, new age-iștii vor să ne facă să ne uităm identitatea. Ce anume „uniți spiritual“, domnii mei, când există atâta năuceală identitară în Europa – iar voi veniți s-o ridicați, năuceala asta, prin circul vostru, la puterea a zecea?! Știm și noi ce zic *Sfintele Scripturi*, că vor veni vremurile când „fi-va o turmă și-un păstor“ – dar asta nu prin siluiri/violentări supreme ale duhului, dintr-astea, de un prost-gust jenant, ci abia când Dumnezeu va hotărî că omenirea este pregătită spiritual. Or, prin însăși seara asta, pe care încep s-o blestem, căci mi-a furat un car de vreme, se demonstrează ce teribil de pregătiți suntem, mai ales din punct de vedere spiritual, și voi, brejilor, sunteți primii la „pregătire“!

Când Imperiul Roman și-a încurcat propriii zei cu ai altora, s-a prăbușit și a dispărut. Dar noi nu formăm încă nici un imperiu. Deci, unde ne vom prăbuși? În neant. Cel puțin apusenii/apuși. Iar noi, cei din Răsărit, ne vom prăbuși în genunchi, rugându-l pe Hristos să ne lumineze și să ne ferească de ispitirile prostești dar insistente.

ROST: cuvînt, rațiune, sens, ordine

În latină, *rostrum* însemna „deschizătură“, „cioc“, „plisc“, „bot“. Mai tîrziu, în latina populară, a început să însemne şi „gură“ în general. În româna veche, sub forma rost, a fost moştenit cu acest din urmă înțeles, păstrat astăzi doar în cîteva expresii de largă răspîndire (a învăța pe de rost, a lua la rost) şi stînd la baza verbului a rosti. Rost a evoluat spre înțelesul „rațiune“, „sens“, „tîlc“, „noimă“, „scop“, cu care se foloseşte astăzi în mod curent. Aşa a apărut verbul a rostui („a da sens“, „a pune ordine“), cu derivatele rostuire, rostuitor etc.

Creat prin Rostirea (Cuvântul) divină, omul este el însuşi făptură rostitoare, dar şi rostuitoare. Omul are un rost dat de Dumnezeu, dar uneori caută să-şi facă singur alt rost, după mintea lui. În orice caz, starea cea mai rea a omului este aceea de a fi fără rost pe lume. Iar cel mai mare serviciu care poate fi făcut omului este de a-l ajuta să-şi (re)găsească rostul.

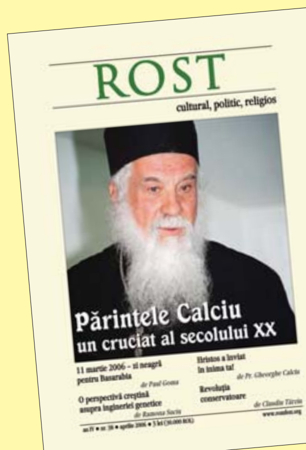
Revista ROST îşi propune tocmai acest obiectiv la nivelul lumii româneşti, care în comunism şi-a pierdut rostul şi care trebuie să se redescopere pe sine, în primul rînd prin recursul la tradiție.

În acest număr semnează: ● **Mihail Albişteanu** – profesor, doctorand în istorie, publicist ● **Adrian Botez** – profesor doctor, ultima carte publicată: *Ioan Slavici – pentru o noua hermeneutică, aplicată asupra textelor lui Ion Creangă, Ion Luca Caragiale şi Ioan Slavici* (2006) ● George Căbaş – profesor, publicist ● **Răzvan Codrescu** – scriitor, ultima carte publicată: *Gâlceava dracului cu lumea. Mic tratat de demonologie aplicată* (2005) ● **Emilia Corbu** – doctor în istorie, arheolog, ultima carte publicată: *Sudul României în Evul Mediu timpuriu* (2006) ● **Ana-Maria Cuțulab** – profesor ● **Constantin Miu** – profesor doctor de limba română, publicist ● **Costion Nicolescu** – doctor în teologie, publicist, ultimul volum publicat: *Bucuria convorbirii* (2006) ● **Luminița-Irina Niculescu** – profesor doctor, publicist, autoare a volumului *Palmele oamenilor. Minuni spuse şi nespuse* (2006) ● **Viorel Patrichi** – jurnalist, ultima carte publicată: *Ochii şi urechile poporului. Convorbiri cu generalul Nicolae Pleşiță* (2001) ● **Paul-Gabriel Sandu** – student la Facultatea de Filosofie a Universității Bucureşti ● **Claudiu Târziu** – jurnalist.

Abonament

Vă puteți abona trimițînd contravaloarea abonamentului prin mandat poştal (în care specificați citeț numele, adresa completă, telefonul şi perioada de abonament) pe numele: **Târziu Claudiu Richard, CP 27, Oficiul Poştal 23, Bucureşti** sau achitînd contravaloarea abonamentului în **contul nr. RO25BACX0000000107363250**, deschis la **HVB Țiriac Bank, Sucursala Orizont – Bucureşti,** pe numele **Asociației** ROST, cod fiscal 12495302, după care veți trimite copia chitanței şi o scrisoare în care solicitați abonamentul la **CP 27, Oficiul Poştal 23, Bucureşti**.
Prețul unui abonament este **180.000 lei (18 lei noi) pentru 6 luni** şi de **360.000 lei (36 lei noi) pentru un an**.
Pentru cei din străinătate abonamentul este de **50 euro/an în Europa** şi **70 USD/an** pentru celelalte continente.

Nr. 1 – martie 2003, dedicat lui Nicu Steindhardt
Nr. 2 – aprilie 2003, dedicat lui Mircea Eliade
Nr. 3 – mai 2003, dedicat lui Lucian Blaga
Nr. 4 – iunie 2003, dedicat lui Mihai Eminescu
Nr. 5 – iulie 2003, dedicat lui Nicolae Paulescu
Nr. 6 – august 2003, dedicat lui Sandu Tudor
Nr. 7 – septembrie 2003, dedicat lui Nae Ionescu
Nr. 8 – octombrie 2003, dedicat lui Valeriu Gafencu
Nr. 9 – noiembrie 2003, dedicat Părintelui Dumitru Stăniloae
Nr. 10-11 – decembrie 2003, dedicat lui Vasile Băncilă
Nr. 12 – februarie 2004, dedicat lui Nichifor Crainic
Nr. 13 – martie 2004, dedicat lui Mircea Vulcănescu
Nr. 14-15 – aprilie-mai 2004, dedicat lui Radu Gyr
Nr. 16 – iunie 2004, dedicat lui Vintilă Horia
Nr. 17 – iulie 2004, dedicat lui Ștefan cel Mare – epuizat
Nr. 18 – august 2004, dedicat lui Ernest Bernea
Nr. 19 – septembrie 2004, dedicat lui Constantin Noica
Nr. 20 – octombrie 2004, dedicat Părintelui Arsenie Boca – epuizat
Nr. 21-22 – noiembrie-decembrie 2004, dedicat Părintelui Constantin Galeriu
Nr. 23 – ianuarie 2005, dedicat lui Vasile Lovinescu
Nr. 24 – februarie 2005, dedicat lui Octavian Goga
Nr. 25-26 – martie-aprilie 2005, dedicat Părintelui Constantin Voicescu
Nr. 27 – mai 2005, dedicat lui Nicolae Iorga – epuizat
Nr. 28 – iunie 2005, dedicat Părintelui Arsenie Papacioc – epuizat
Nr. 29 – iulie 2005, dedicat Părintelui Zosim Oancea
Nr. 30 – august 2005, dedicat lui Vasile Voiculescu
Nr. 31 – septembrie 2005, dedicat Părintelui Liviu Brânzaș
Nr. 32 – octombrie 2005, dedicat lui Aron Cotruș
Nr. 33 – noiembrie 2005, dedicat Părintelui Iustin Pârvu
Nr. 34 – decembrie 2005, dedicat lui Paul Goma
Nr. 35 – ianuarie 2006, dedicat lui Horia Bernea
Nr. 36 – februarie 2006, dedicat lui Ioan Alexandru
Nr. 37 – martie 2006, dedicat Părintelui Teofil Pârâianu
Nr. 38 – aprilie 2006, dedicat Părintelui Calciu
Nr. 39 – mai 2006, dedicat lui Pan M. Vizirescu
Nr. 40-41 – iunie-iulie 2006, dedicat lui Ion Gavrilă
Nr. 42-43 – august-septembrie 2006, dedicat Părintelui Adrian Făgețeanu

Nr. 44 – octombrie 2006, dedicat lui Gabriel Constantinescu
Nr. 45 – noiembrie 2006, dedicat lui Simion Mehedinți
Nr. 46 – decembrie 2006, dedicat Părintelui Rafail Noica
Nr. 47-48 – ianuarie-februarie 2007, dedicat Părintelui Benedict Ghiuș
Nr. 49 – martie 2007, dedicat lui Ioan Ianolide
Nr. 50 – aprilie 2007, dedicat lui Marcel Petrișor
Nr. 51 – mai 2007, dedicat părintelui Nicodim Măndiță
Nr. 52 – iunie 2007, dedicat Mitropolitului Bartolomeu
Nr. 53-54 – iulie-august 2007, dedicat Părintelui Trifa
Nr. 55 – septembrie 2007, dedicat lui Alexandru Mironescu

Cei care doresc să-și completeze colecția publicației ROST pot trimite contravaloarea revistei (3 lei/exemplar), prin mandat poștal, pe numele: Târziu Claudiu Richard, OP 23, CP 27 București. Precizați pe mandatul poștal ce număr al revistei doriți, în câte exemplare și adresa dvs. Pentru informații sunați la tel.: 0740.103.621

